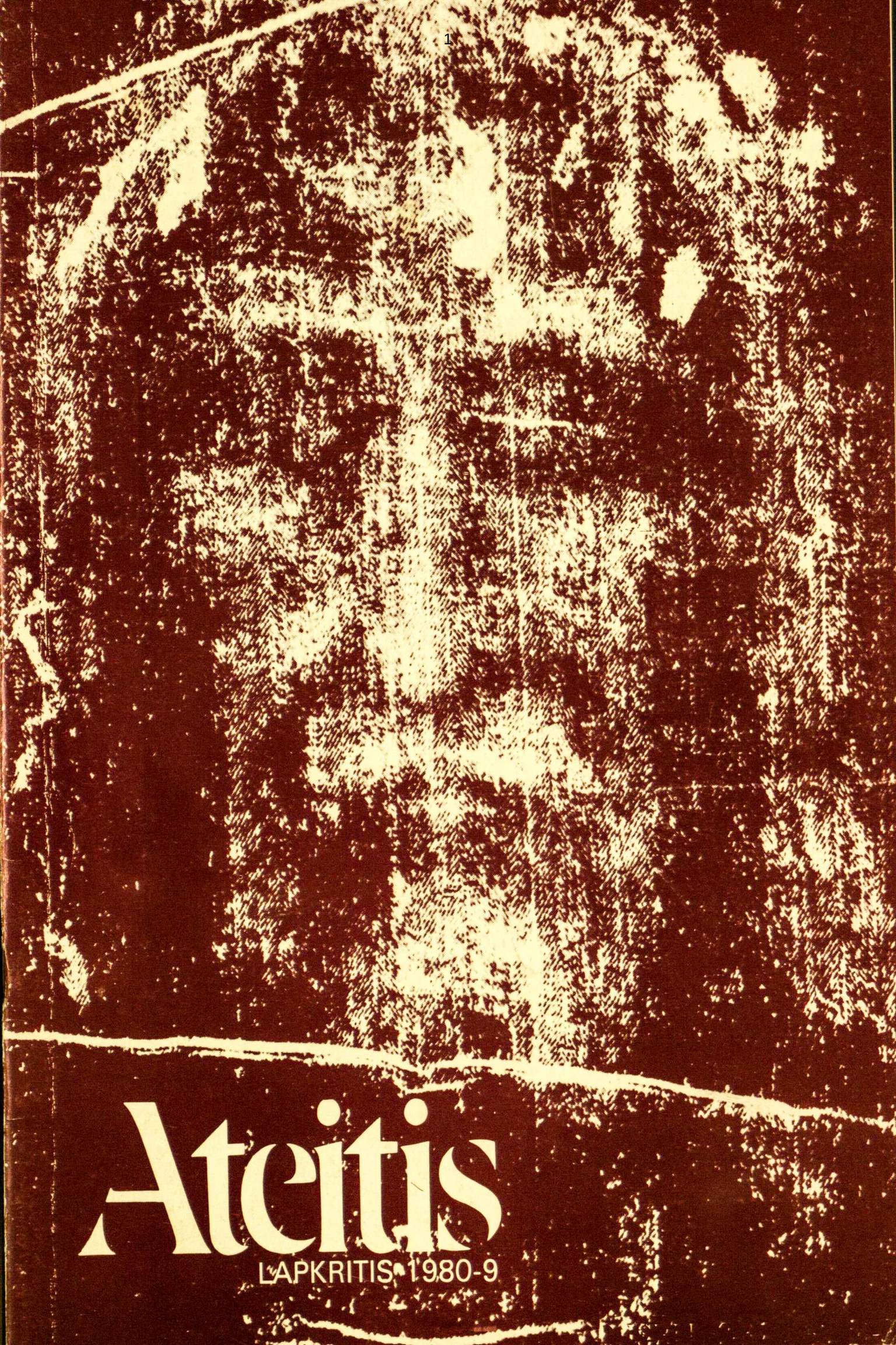

Ateitis

LAPKRITIS 1980-9

Ateitis

1980 LAPKRITIS/NOVEMBER VOL. LXX NO. 9

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas.

Rūpintojėlis (eil.) — A. Jasmantas 305
ANTAI... — K. Trimakas 306
Turinio drobulė mokslo šviesoje — A. Juzaitis 308
Monstrancija, pėdsakai, duona ir vynas (eil.) — A. Jasmantas 313
Vėjas ir jo žirgas — Vilius L. Dundzila 314
Tautinių šokių šventės nuotrupos — A. Liulevičius 316
Aloyzas Baronas 1917—1980:
Ištraukos iš „Laivai ir uostai“ 319
Kelyje (eil.) 319
Atsisveikinimo žodis — K. Bradūnas 320
Atsisveikinimo žodis — A. Damušis 321
Žmogus, knyga ir dangus — Audrius Tadas Klimas 323
Ką veikėm Dainavos jaunučių stovykloje? 324
Dienos Lituanikoje (Iš Brazilijos ateitininkų stovyklos) 326
ATŽALOS: Kelionė į tėvų žemę (Iš jaunos mergaitės kelionės į
Lietuvą dienoraščio) 328
Jeigu Lietuva bus laisva (Jaunučių pasisakymai) 330
Mano kova — A. Padleckas 331
Tautos liaudis (Moksleivių ateitininkų stovykla Dainavoje) — G. Palubinskaitė 332
Jaunučiai Dainavoje — A. Radžius 334
Los Angeles moksleivių ateitininkų vasaros stovykla — V. Polikaitytė 337
Džiaugsmo ir nuotykių šalis (Studentų ateitininkų stovykla) — R. Ardytė 338
ATVIRAI: Laikas baigti „kartų iliuzijų“ taip vadinamus „debatus — L. Valiukas . 342
Lietuvių kalbos klausimu — R. Ivaškaitė 345
KNYGOS: Vyskupas — kunigaikštis — R. Amalviškis 346
VEIKLA 348
LAIŠKAI 352

Šį numerį redagavo Arūnas Liulevičius. Išdėstė Jonas Kuprys. Nuotraukos: V. Bacevičius (341), D. Kojelytė (326, 327), J. Kuprys (305, 316, 317, 318, 331), R. Musonytė (328, 332, 333, 350, 351), A. Polikaitis (249), V. Polikaitytė (337), A. Račkauskas (319, 320, 321), A. Radžius (324, 325, 334, 335, 336), E. Razma (338, 339), R. Šilkaitis (330). Iliustracijos: Marytė Brazdžiūtė (322), Rima Valiulytė (315).

Vyriausias redaktorius: kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave, Apt. 409, Forest Park, IL. 60130, USA. Telef.: 312 366-2446.

Redaktoriai: adv. Saulius Kuprys, dr. Arūnas Liulevičius, Rima Sidrienė ir Aldona Zailskaitė.

Redakcijos nariai: dr. Roma Kuprienė, Jonas Kuprys, Daiva Markelytė ir dr. Linas Sidrys.

Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: 312 434-2243.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 9.00 dol.; Pietų Amerikoj — 5.00 dol.; kituose kraštuose — 7.00 dol. Garbės prenumerata — 15.00 dol.; susipažinimui — 7.00 dol. Vieno nr. kaina — 1.00 dol.

ATEITIS (USPS 935-440) — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $9.00. Single copy $1.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois. © 1980 by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis. All rights reserved.

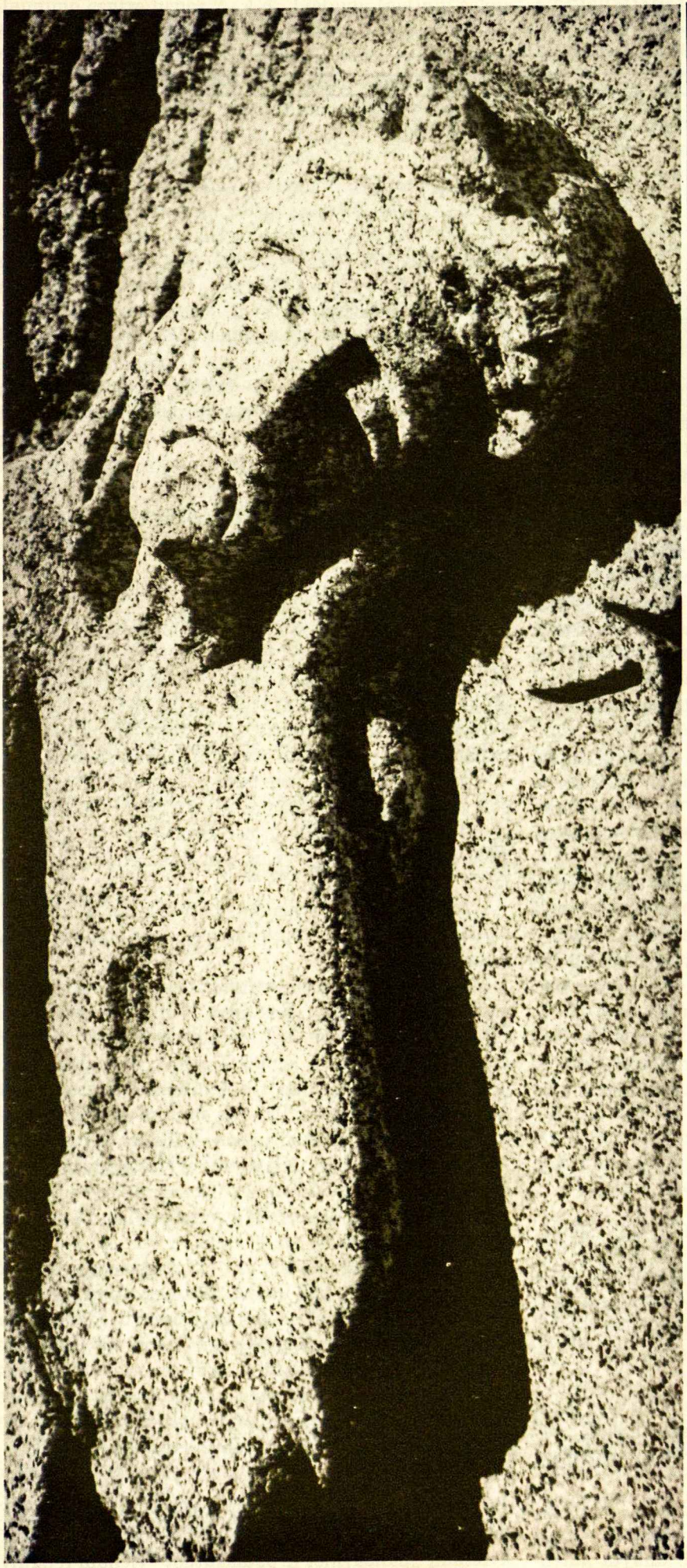

RŪPINTOJĖLIS

Mažutis mano Dievulėli!
Kodėl toks nusiminęs rymai?
Tik pažiūrėk: tie mūs arimai
Aplinkui taip gražiai sužėlę,
O ant kelių balutės spindi
Lyg veidrodėliai.
Kaip dūmas kils tuoj vasarojus,
Kvepės kaitra įsidienojus.
Ar ką gražesnio būtum išrymojęs,
Mažutis mano Dievulėli?

A. JASMANTAS

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Antai...

DEMONSTRACIJOS: Už laisvę

Išeivijoj ši vasara ypač gausi demonstracijomis, atkreipusiomis dėmesį į Lietuvos nelaisvę. Be abejo, nė viena jų savo įspūdingumu bei pasekmėm neprilygo Washingtone įvykusiai liepos 18 d., kur dalyvavo Simas Kudirka, kun. K. Pugevičius ir keliolika jaunuolių — viso 18. Jie sustabdė gatvės judėjimą, per gatvę ištiesė plakatą *„Free Lithuania now"*, o kai kurie prisirakino prie Sovietų Sąjungos ambasados vartų. Jie buvo suimti ir šiuo metu, šias eilutes rašant (rugsėjo 14), jiems tebekeliama byla.

Žinoma, pati idėja, kad reikia ardyti tvarką, sustabdyti gatvės judėjimą atkreipti dėmesį, kad ir į Lietuvos išlaisvinimo reikalą, mums, lietuviams, ilgą laiką buvo ir daugeliu atveju tebėra nepriimtinas ir sunkiai apsiimamas elgesys. Galima nujausti, kad ir šį žygį atlikusiems reikėjo įsitikinti to elgesio reikalingumu, net išsistatant į pavojų asmeniškai nukentėti.

Tačiau ką kita begali daryti, kai rami kūrybinga veikla... ir net ramios demonstracijos praeina spaudos, radijo ir televizijos nepastebėtos, ir tik vienoks ar kitoks tvarkos sudarkymas ar reikalo sudramatinimas atkreipia jų dėmesį.

Pagaliau darosi koktu žiūrėti į JAV politikos ir tvarkos makojantį nelogiškumą, kai matai suimamus ir teisiamus tuos, kurie kad ir tokiu būdu pabruzdena prie žiauriausiai žmogaus laisves laužančio krašto ambasados už žmogaus teises — tas pačias, kurias taip primygtinai propaguoja JAV prezidentas.

Tikime, kad mūsų tautiečių telegramomis bei laiškais ir lietuviams palankių amerikiečių politikų pastangomis ši drąsiems demonstrantams iškelta byla bus nutraukta.

VEIDAS: „Užkerinčiai giedras mirtyje"

„Veidas, užkerinčiai giedras mirtyje, pritiktų ir genialiam meno kūriniui. Kūnas anatomiškai tikslus, turi plakimo, nukryžiavimo ir galimai erškėčių bei ieties pervėrimo ženklus" — taip Turino drobulėj atsispaudusio kūno atvaizdą apibūdina pamaldžiom devocionalijom neužsiiminėjąs *National Geographic* žurnalas (1980, birželis, 730—734 psl.). Ir prie paprastos, kad ir senos devocionalinės marškos visą eilę metų netūpčiotų tarptautinio masto specialistai — patologai, chemikai, tekstilės ekspertai, fotografijos žinovai, net kriminologai.

Turino drobulė pagal tradiciją laikoma marška, kurioj buvo suvyniotas ant kryžiaus mirusio Jėzaus Nazariečio kūnas. Dingusi ir atrasta, laikyta autentiška ir apšaukta dirbtine, vyskupo d'Arcis 1389 m. paskelbta apgavyste, o agnostiko, tarptautiniai žinomo zoologo Yves Delage 1908 m. Prancūzų Mokslo Akademijoj patvirtinta sprendimu: „Tos drobės žmogus buvo Kristus"...

Šiuo metu mokslo specialistai dalinasi tyrimų išvada, kad atvaizdas nėra nutapytas, o jų didesnė dalis įsitikinę, kad dėmės yra tikro kraujo. Tyrimai tęsiami moderniausiom priemonėm ir netrukus tikimasi nustatyti drobulės amžių (žr. dr. Ant. Juzaičio str. „Turino drobulė mokslo šviesoje" šiame *Ateities* nr.).

STOVYKLA: „Kaip savi namai"

Kodėl moksleivių kūryba užpildomuose *Ateities* „Atžalų" skyriaus puslapiuose daugiausia minimas Dainavos stovyklavietės vardas? Ar kad ji joje stovyklaujantiems palieka stiprų įspūdį? O gal dėl to, kad ten stovyklaujantieji susiduria su lietuvių kalba ir patys pabando (ar priverčiami vadovų?) rašyti lietuviškai?

Tikrai, nemaža pastangų dedama Dainavos stovyklų metu kreipti dėmesį į lietuvių kalbą. Pastangos atneša gerų rezultatų, bet yra ir trūkumų (pvz. žr. 1979 m. jaunučių stovyklos vertinimą *Ateity*, 1980, 6 nr.).

Antra vertus, savaime pati Dainava palieka įspūdį, įtaką ir ryšį, platesnį negu apribotos stovyklinės dienos.

Tačiau Dainava čia atstovauja ir kitas stovyklas: Vermonto Neringą, Kanados Wasagą, Brazilijos Lituaniką. Kiekviena ateitininkų jaunimo stovykla ir kursai palieką stiprų įspūdį — įspūdį draugysčių (žr. pvz. Birutės Nakrošiūtės, Tauros Zarankaitės ir Ritos Neverauskaitės dainą „Draugystė liks visada", *Ateitis*, 1977, 2 nr. 56 psl., gamtos (Rasa Kamantaitė, Audrius Budrys ir kt. „Ką gamta byloja", *Ateitis*, 1975, 6 nr., 183 psl.), ateitininkijos (Rimas Budrys, *Ateitis*, 1980, 6 nr., 201 psl.), ar religijos (Indrė Ardytė, *Ateitis*, 1980, 6 nr., 201 psl.).

Tie įspūdžiai atsispindi ir praėjusios vasaros stovyklų aprašymuose šiame *Ateities* numeryje. Nežiūrint trūkumų, kurių, tur būt, pasitaiko kiekvienoje stovykloje, jose ugdomas sugyvenimas ir bendravimas lietuviškai krikščioniškoje nuotaikoje. Teisinga Rasos Šulaitytės pastaba: „Dainavos stovykla — kaip savi namai" (*Ateitis*, 1977, 8 nr., 278 psl.).

KRISTUS: Šokių šventėj?

„Kodėl Kristus pirktų bilietą į šokių šventę?" Tokia antraštė mirguliavo akyse ir protuose skaitant kvietimą „panagrinėt ir padiskutuot" vienam renginy

Jaunimo centre liepos 2 - 4 d., Lietuvių tautinių šokių šventės proga Chicagoj.

Hm???... Klaustukai pasipylė nevieno galvoj...

Teko patirti, kad nei to renginio nelaukdami kai kas ėmė klausti, ar iš viso galima tą klausimą kelti: „Tai nepagarbu!" „Yra ko užsigaut... Juk šventės rengėjai Jam duotų garbės bilietą!"

Yra visokių klausimų: ir negudrių, ir provokuojančių, ir gilių, ir nevisai nusimanančių, kas klausimu klausiama. Anas iškeltas klausimas turi bene visų šių elementų dalelę... Bet ir negudriam klausimui galima surasti gilų atsakymą. Tuo labiau provokuojančiam...

Gerbiu tuos, kurie davė aukščiau minėtus atsakymus. Jie pažiūrėjo į klausimą iš vieno šono. Bet tų šonų yra daugiau. Į tą klausimą būtų galima ir kitaip atsakyti; — pavyzdžiui: Evangelijos atskleidžia į pirmą vietą nesiveržiančio ir dėl to žmonių nepastebimo Kristaus atvaizdą (Jis guldė galvą už Dievo karalystę, ne už save). Gal Jis nebūtų gavęs garbės bilieto: rengėjai Jo nebūtų pastebėję. Jis gi pats bilietą pirktų — ne iš žmogiško žingeidumo; bet Jam rūpi mūsų tauta ir mūsų pastangos išeivijoj, nes Jam rūpime mes.

Neguldau galvos, kad šis atsakymas pats išmintingiausias. Kristus yra paslaptis ir kiekvienam Jis apsireiškia pagal tai, kaip kas gali Jį suvokti. Susikaupę duokit sau savąjį atsakymą. Kiekvienas toks atsakydamas kai ką apreiškia apie Jį ir gal apie patį atsakymo ieškantįjį.

Verta statyti panašius klausimus tiek asmeniškam gyvenime, tiek organizacinėj veikloj — pavyzdžiui: Ką Kristus darytų atėjęs mane pasveikinti mano gimtadienio proga? Ką jis sakytų kokios organizacijos susirinkime, apžvelgdamas jos metinę veiklą? Susimąsčius, atsakymai, nors riboti, gali atnešti nesitikėtos šviesos.

VEDYBOS: Ištikimybė

Vakarų kraštuose skyrybos gausėja: neperseniausiai išsiskirdavo kas trečia vedusiųjų pora; šiandien — kai kur jau beveik kas antra.

Viena skyrybų priežasčių — viens kitam neištikimybė. Sąlygos neištikimybei lengvėja; lengviau į ją ir žiūrima; kai kada ji pavaizduojama kaip vedyboms „naudinga". Deja, tikrovė rodo ką kita: neištikimybė trauko vedybinį ryšį (žr. *Ateitį*, 1975, 6 nr., 163 psl.; 1978, 5 nr., 147 psl.).

Dr. C. B. Broderick (*Medical Aspects of Human Sexuality*, gegužė, 8 psl.) svarsto į neištikimybę vedančias sąlygas ir nurodo joms atitinkamas ištikimybės gaires. Sąlygos neištikimybei: (1) tikrų ar tariamų vedybinio partnerio negerovių nepakentimas, (2) į neištikimybę vedančio savo elgesio pateisinimas ir (3) pakartojami ir vis labiau su kitos lyties asmeniu emociškai „įvelią" susitikimai (angliškai — trys „R": *resentment, rationalization, rendezvous).*

Pagal tai, gairės vedybinei ištikimybei: (1) tarpusavis nesutarimų išsprendimas ir abiejus patenkinančių vedybinių ryšių išlaikymas, (2) atvirumas sau pačiam ir vedybiniam partneriui ir (3) susilaikymas nuo pavojun išstatančių susitikimų.

ATEITININKIJA: Susitikimas po susitikimo

Ateitininkija yra 70 metų trukusi užsiangažavusių asmenų estafetė (žr. *Ateitį*, 1980, 6 nr., 170 psl.). Ji ir toliau tęsiasi.

Užsiangažavusieji susitinka... Susitikimas po susitikimo. Susirinkimas po susirinkimo. Naujas *Ateities* numeris po praėjusio mėnesio numerio. Kursai po kursų. Stovykla po stovyklos. Kongresas po kongreso.

Ne taip sau susibuvimai, bet kuo užpildyti, kuriuos gali praleisti nieko nepraradęs ir nepasigedęs. Bet *susitikimai*, širdyse kurstantys ateitininkijos misiją, o valioj — ryžtą kūrybai ir darbams bendram labui išeivijoj, tėvynei ir Kristaus Bendrijai.

ATEITIS: Pažadai ir grėsmė

Peržvelgus apie ateitį anglų kalba 1979 m. išleistą literatūrą (1603 knygas, raportus ir straipsnius), buvo išrinktos aštuonios dažniausiai svarstomos temos: keturios — viltį teikiančios, keturios — baimę keliančios (žr. *The Futurist*, 1980, birželis).

Daugiausiai svarstyta tema (20% visų tų raštų, pusė tiesioginiai, pusė — daugiau ar mažiau netiesioginiai) lietė energijos problemą. Nežiūrint to, kad dabar toji problema kelia didelį rūpestį, nes šiame dešimtmetyje energijos šaltiniai gali dar sumažėti, žvelgiama santūriai su viltimi ir skelbiama, kad ateinančiuose dešimtmečiuose sėkmingai bus pajungti nauji energijos šaltiniai, kaip atomas, saulė, sintetinis benzinas ir kt.

Antra santūriai optimistinė ateities tema — biologinių tyrimų laimėjimai: už keliolikos metų tikimasi reikšmingai žmonių daliai gyvenimą prailginti 10 - 40 metų, sukurti naujas augalų rūšis bei sėkmingai pakeisti dabartinių gyvulių ir augalų rūšis. Viltis glūdi ir elektronine technologija vystomoj komunikacijos priemonių revoliucijoj (jau pramatomi asmeniniai kompiuteriai, elektroninis paštas, klausa kurtiems, matymas akliems). Pagaliau viltį kelia ir erdvės „užkariavimas", nors ir lėtomis bei brangiomis pastangomis dangaus kūnus tiriant, lankant ir net kolonizuojant.

Neatsilieka ir didelį rūpestį keliančios problemos. Visų pirma — ginklų lenktynės, ypač branduolinių bombų gamyba, kraštų ekonomijai didelė našta, atominio karo grėsmė. Antras rūpestis liečia tampriai viens su kitu besirišančių dalykų trikampį — žmonijos augimą, žemės turtų išteklių mažėjimą ir aplinkos užteršimą. Trečia neviltinga tema — trapi ekonominė situacija, grasinanti ekonomine krize ar net visiška suirute. Pesimistinis yra ir žmogaus gyvenimo kokybės klausimas: materialinė gerovė lyg ir pasiekiama ir galėtų būti pamatas nematerialiniams žmogaus siekiams, tačiau klausiama, ar dabar materialinė technologija nėra per toli pažengusi ir patį žmogų pajungusi jo paties nenaudai.

Dėl viso to į ateitį žiūrima labai maišytais jausmais. Materialinė pažanga turi pažadų, bet net nesi tikras dėl pačios žemės ateities.

Kęstutis Trimakas

1980 m. rugsėjo mėn. 10—17 d.

TURINO DROBULĖ MOKSLO ŠVIESOJE

ANTANAS JUZAITIS

Jau keliolika šimtų metų Kristaus kapo drobulė, kurioje Išganytojas buvo palaidotas, yra teologinių ir istorinių tyrimų objektu. Mažiausiai 43 tariamai „tikros" Kristaus kapo drobulės buvo užrekorduotos viduramžių Europoje. Vienos iš jų buvo labai paprastos, kitos labai puošnios. Visos jos pražuvo arba buvo įrodytos kaip netikri fabrikatai, ištyrus vieną. Toji, vadinama Santa Sindone, laikoma Turine, Italijoj, dabartiniu metu pasidarė intensyvių mokslinių tyrimų objektu.

Miglotas drobulės kelias

Visi evangelistai užrekordavo, kad Kristaus laidotuvėms buvo panaudota drobulė. Tai jos buvimo faktas. Po to seka kelių šimtmečių tyla. Manoma, kad brangi relikvija buvo paslėpta nuo persekiotojų. Tiktai įvairios legendos, piligrimų liūdijimai, padavimai, archyviniai tekstai ir rankraščiai kartais labai prieštaraujantys, mini ją kur tai egzistuojant.

Pagaliau 525—544 m. Edessoj (dabartinė Urfa) Turkijoj surandama drobė, įmūryta į miesto sieną. Manoma, kad ji ten išbuvo nuo 57 metų. Joje pasirodė beesąs ir slaptingas portretas, „ne žmogaus rankomis darytas", apie ką tačiau evangelijose nėra kalbama. Nuo dabar kurį laiką Edessos drobulė pasidaro realus, istorinis objektas. Prasideda jos garbinimas, daromos paveikslo (veido) kopijos, piligrimai vyksta iš tolimų vietų.

944 metais Bizantijos imperatorius pasiunčia savo armiją į Edessą, ir su didelėm iškilmėm parsiveža drobulę į Konstantinopolį. Ji buvo taip sulankstyta ir įrėminta, kad tik veidas būtų matomas ir adoruojamas. Tik apie 1130 m. drobulė buvo išvyniota ir atrasta, kad joje yra netik veidas, bet pilnas žmogaus paveikslas, priekis ir nugara. Ir čia drobulė viešai garbinama, rodoma imperatoriaus svečiams ir piligrimų adoracijai kaip Kristaus kapo drobulė ir stebūklingas paveikslas. Iš čia ir pasklinda ikonos ir kiti į ją panašūs paveikslai. 1204 metais Konstantinopolis buvo užimtas ketvirtam kryžiaus karui atvykusių iš Vakarų Europos žygininkų, kurie labai apiplėšė ir nuteriojo miestą. Sąmyšio metu žuvo ir drobulė. Ir taip nutrūko Edessos drobulės istorija.

1356—1357 metais Prancūzijoj vėl atsiranda drobulė kaip riterio Geoffrey de Charny nuosavybė, dabartinė Turino drobulė. Iš kur jis ją gavo liko neišaiškinta paslaptis, ir ar ji yra ta pati Edessos drobulė nėra tvirtų įrodymų. Manoma, kad jis ją paveldėjo iš riterių, kurie ją buvo pagrobę iš Konstantinopolio. Po jo mirties, žmonos ir vėliau sūnaus Geoffrey II pastangomis ji buvo viešai išstatoma Lirey bažnyčioje įvairių švenčių progomis, ir sutraukdavo tūkstančius piligrimų. Tačiau netrukus iškyla didelis konfliktas su Troyes vyskupu d'Arcis, kurio diocezijoje buvo ši bažnyčia. Vyskupas netikėjo drobulės autentiškumu,

---

Dr. Antanas Juzaitis *1940 m. baigė VDU Technikos Fakultetą, įsigydamas diplomuoto inžinieriaus laipsnį, mechaninės technologijos specialybėje, liko tame pat universitete dirbti ir skaitė privalomus kursus. 1947 m. Karlsruhe's Universitete (Vokietijoj) įsigijo inžinerijos doktorato (Dr. Ing.) laipsnį. 1948 m. atvyko į Kanadą, o nuo 1957 m. dirba Philadelphijoj inžinerijos konsultantų firmoje, Catalytic, Inc. Nuo pat gimnazijos laikų ateitininkas, buvęs Federacijos Tarybos narys. Domisi aktualiais moksliniais ir religiniais klausimais.*

jis tvirtino, kad tai esanti apgavystė, kad paveikslas yra nupieštas ir įsakė ekspozicijas nutraukti. Taip prasidėjo ilga kontroversija, tebesitęsianti iki šių dienų. Goeffrey II mirus, jo duktė Margarita 1453 metais perleidžia drobulę į Italijos karališkos Savojų giminės rankas. Drobulė kilnojama iš vietos į vietą ir vis gauna didesnį pripažinimą. 1532 m. gruodžio 4 d. kyla gaisras Chambery, Prancūzijoj koplyčioje, kur buvo tuo laiku saugojama drobulė. Ji buvo iš liepsnų išgelbėta, bet tirpstantis sidabrinės dėžės, kurioje ji buvo laikoma, metalas pradegino skyles ir gesinimo vanduo paliko dėmes matomas iki dabar. 1578 metais perkeliama į Turiną, kur laikoma iki šiai dienai. Pradžioje buvo išstatoma viešai ekspozicijai kasmet, vėliau tik kelis kartus per šimtą metų specialiomis progomis. Piligrimų sutraukdavo jau nebe tūkstančius, bet vieną milijoną 1898 m., du milijonu 1931 metais.

Nežiūrint labai sunkių saugojimo sąlygų, kilnojimo per didelius atstumus, per karus ir grobimus, išgelbėta iš dviejų gaisrų (1532 ir 1972), nežiūrint žalojančių atmosferinių sąlygų, drobulė išliko palyginamai geram stovyje.

Drobulės aprašymas

Tai yra lininė drobė 436 x 112 cm dydžio. Ant jos galima matyti kontūrus žmogaus, vienoj daly — žmogaus priekis, kitoje — nugara. Aiškinama, kad kūnas buvęs paguldytas ant nugaros, ir drobulė iš po nugaros per galvą užklojo kūno priekį.

Išilgai visos drobulės yra dviguba eilė tamsių dėmių, simetriškai išdėstytų. Tai apdegimo dėmės. Laimei jos paveikslo beveik nesugadino. Tiktai viršutinis drobulės sluogsnis turėjo kiauras perdegimo skyles, kurias teko užtaisyti. Tai gaisro pasekmės Chambery koplyčioje. Iš jų galima atrasti, kad gaisro metu drobulė buvo sulankstyta į 4 dalis pločiu ir 12 dalių ilgiu ir taip įdėta į sidabrinę dėžę. Yra ir kitos rūšies dėmės, tai vandens, ir jos yra ant sulankstymo kraštų. Pastebima ir raukšlių, nes drobė nebuvusi gerai įtempta fotografuojant. Kelios iš jų yra ir prie veido.

Drobė yra balta, kiek pageltusi su trupučiuku ružavo atspalvio. Kūno vaizdas — švelni, rusvai ruda sepia. Neturi jokių aiškių kontūrų, linijos kraštuose pranyksta, susiliedamos su drobės spalva. Tik kraujo dėmės turi aiškius kontūrus ir jų spalva raudona.

Priešingai negu tradiciniuose Nukryžiuotojo paveiksluose, drobulėj rankų žaizdos ne delnuose, bet riešuose. Kraujo dėmės nevienodos. Erškėčių sužalojimų, rankų ir kojų žaizdų kraujas tekantis, nes tos žaizdos padarytos, kai širdis veikė. Kas kita yra su žaizda iš dešinio šono. Čia kraujas išėjęs tik gravitacijos būdu. Ir žaizda pasilikusi atvira. Visas kūnas padengtas nuplakimo žymėmis.

Pirmoji fotografija

1898 metais drobulės ekspozicijos metu buvo padaryta pirmoji jos fotografija, kurią padarė Secondo Pia. Tada pirmą kartą ir atrasta, kad paveikslas drobulėje yra fotografinis negatyvas. Atvirkščios šviesios ir tamsios dėmės ir pats vaizdas yra „veidrodinis atspindis". Plokštelės negatyve pasirodė pozityvus vaizdas ir su daug daugiau ir aiškesnių detalių negu kad galima paprasta akim drobulėj įžiūrėti. Vėliau 1931 metais nuotraukas darė profesionalas Guiseppe Enrie, kurio fotografijos (juoda—balta) naudojamos tyrimams iki šiol.

Dar vėliau darytos nuotraukos 1969 ir 1973 nebuvo geresnės, o ypač spalvoto filmo negatyvai, parodę žymiai mažiau detalių negu didelio kontrasto juoda/balta orthochromatinės plokštelės, naudotos Enrie. Fotografija sudarė galimybes pirmiesiems moksliniams tyrimams ir vaizdo analizei.

Chevalier

Nežiūrint didelio entuziazmo, kurį sukėlė Pia fotografija, nepraėjus nei 6 mėnesiams, Chevalier, prancūzas, didelis eruditas, viduramžių specialistas parėmė vyskupo d'Arcis teigimus, kad drobulė yra nupieštas paveikslas ir nesanti jokia relikvija.

Tuo pat metu Paul Vignon, biologas ir menininkas, po savo tyrimų Sorbonos laboratorijose prieina išvadą, kad nežiūrint ką Chevalier dokumentai sako, paveikslas ant drobulės nebuvo padarytas menininko teptuku, nei kontaktiniu būdu, nes jame nėra jokių pigmentų. Jo teigimu, kūno dalys ir neliesdamos drobės palikusios joje vaizdą. Jis sukuria savo teoriją, pagal kurią dujos iš kūno (amoniakas) ir laidojimo kvepalai (aloė) reaguodami paliko ant drobės cheminį paveikslą, kuri deja vėlesnių tyrimų nebuvo patvirtinta.

Herbert Thorston, S.J., anglų intelektualas, irgi priešinosi drobulės autentiškumo pripažinimui ir, remdamasis vysk. d'Arcis tvirtinimais, 1912 m. parašė negatyvų straipsnį į *Catholic Encyclopedia,* kuris išsilaikė iki 1957 metų, kada buvo modifikuotas, įtraukiant ir naujausių atradimų davinius.

Anatominiai tyrimai

1932 m. prancūzų chirurgas, anatomijos profesorius Pierre Barbet, Paryžiuje labai intensyviai studi-

javo jam prisiųstą žmogaus dydžio drobulės fotografiją ir daugelį davinių tikrino eksperimentais. Jo tyrimų išvados yra tokios:

1. Tiktai per riešus perkaltos vinys gali atlaikyti kūno svorį, kaip matoma drobulėj, bet ne kaip vaizduojama tradiciniuose paveiksluose.

2. Kalant vinį per riešą yra pažeidžiamas nervas, ir nykštis įsitraukia į delną, užtat drobulės paveiksle nėra matomas.

3. Kraujui tekant iš riešų, rankos buvusios dviejose padėtyse: vienoj 65 l. kampu nuo vertikalės, kitoj — 68—70 l. (kai kabojo ant rankų ir kai atsirėmė ant kojų). Eksperimentais patvirtintas 65 l. kampo tikrumas.

4. Kojos prikaltos viena vinimi. Kairė buvusi uždėta ant dešinės. Vinis perkalta tarp 2 ir 3 piršto.

5. Šono žaizdos išmieros (1.75 x 0.44 in.) atitinka romėnų sargybinių naudotas (ne karo lauko) ietis. Žaizda padaryta tarp 5 ir 6 šonkaulių. Evangelijoj (šv. Jono) minimas kraujas ir vanduo buvęs širdies kraujas ir pericardiac skystis.

6. Karūna nebuvusi vainikas, bet „kepurė", padengusi ir galvos viršų.

Pažymėtina yra ir čekoslovako dr. Hynek anatominė analizė. Jo, kaip ir Barbet nuomone, drobulė turinti būti autentiška, nes neįtikėtina, kad koks meninkas galėtų sukurti taip anatomiškai tikslų paveikslą.

Moksliniai tyrimai

Antrojo pasaulinio karo metu, o ypač po karo, drobulė pradėta labai intensyviai studijuoti ir tirti. Studijos pavadinamos specialiu sindonologijos vardu. 1969 m. sudaryta mokslininkų komisija, daugiausia iš italų specialistų, tyrinėjo drobulę paprasta akimi ir mikroskopais ir padarė spalvotas jos nuotraukas. Svarstytas drobulės laikymo inertinėj atmosferoj ir jos amžiaus nustatymo klausimai. Išvadoje komisija pasiūlė seriją fizinių ir cheminių tyrimų su medžiagos pavyzdžiais, paimtais iš pačios drobulės, nebesitenkinant vien fotografijų analize.

1973 metais įvyksta drobulės TV ekspozicija Eurovision, jungtinėj Italijos, Austrijos, Belgijos, Ispanijos ir Portugalijos programoj. Ta proga buvo autorizuotas ribotas kiekis pavyzdžių moksliniams tyrimams. Paimti pavyzdžiai (17) siūlų ir du audeklo gabaliukai 13x40 mm ir 10x40 mm dydžio. Siūlai paimti iš kruvinų vietų, kad ištirti ar ant drobulės yra tikras kraujas. Visi pavyzdžiai po tyrimų sugrąžinti į drobulės saugojimo vietą.

Kraujo tyrimai

Deja, nei prof. Frache iš Modena universiteto, tyręs siūlus mikroskopais ir cheminėmis analizėmis, nei prof. Filogamo iš Turino universiteto, tyręs juos elektroniniais mikroskopais, kraujo nesurado. Nesurado jie ir dažų pigmento, nei pašalinės medžiagos, kuri rodytų, kad paveikslas yra žmogaus rankų darbas. Raudoną spalvą siūlams davęs plonytis sluogsnelis rausvų dalelyčių ant siūlo paviršiaus, kurių nebuvo nei siūlo viduje, nei siūlų tarpe. Nėra jokio spalvos persisunkimo. Taigi nuspalvinimas įvykęs sauso proceso būdu, tik vienoje drobės pusėje ir tik pačiame siūlų paviršiaus iškilime. Spalvotų dalelyčių nepavyko cheminiu būdu ištirti, nes jų nepavyko ištirpinti chemikaluose. Neabejotinai jos bus tolimesnių tyrimų objektu.

Drobės tyrimai

Du audeklo gabaliukus tirti gavo prof. Gilbert Raes iš Ghent Tekstilės Technologijos Instituto, Belgijoj. Jis, naudodamas poliarizuotos šviesos mikroskopus, nustatė, kad audeklas yra lininė drobė, bet turinti kiek medvilnės priemaišų. Vadinasi, įrankiai, kuriais buvo austa drobė, buvę naudojami ir medvilnei austi. Panaudojęs elektroninius mikroskopus, jis nustatė ir medvilnės rūšį Gossypium herbaceum, kuri auga tik viduriniuose Rytuose (Europoje medvilnė neauga). Siūlai verpti rankiniu būdu, be ratelio. Eglutės audimo būdas buvęs žinomas antrajame amžiuje prieš Kristų ir kilęs iš Sirijos ir Mesopotamijos.

Dulkių tyrimai

1973 m. buvo leista šveicarui kriminologui dr. Max Frei (tyrusiam ir UN sekr. Dag Hammarskjold oro avariją) paimti nuo drobulės paviršiaus dulkių pavyzdžius. Jis savo laboratorijoj Zueriche tyrinėjo dulkeles po šviesos ir elektroniniais mikroskopais ir surado visokių augalų pluoštelių, bakterijų, mineralų, augalų sporų ir žiedadulkių dulkelių, susirinkusių šimtmečiais, o jų buvę šimtais tūkstančių. Pats būdamas botanikas, jis žinojo, kad žiedadulkių klasifikacija pagal augalų geografinę vietą gali būti panaudota drobulės kelionei per šimtmečius atsekti ir galimai surasti jos kilimo vietą. Jis ir surado žiedadulkes Italijos,

Prancūzijos, bet svarbiausia net šešių Palestinos augalų, kurie auga tik Jordano slėny ar tik druska turtingoj dirvoj, kaip kad Mirties Jūros rajonas, ir keletą iš Turkijos Anatolijos stepių.

Taigi, remdamiesi faktais, kad drobulėj yra medvilnės ir žiedadulkių iš Vidurinių Rytų ir pilnais istoriniais daviniais apie drobulės kelionę nuo keturioliktо šimtmečio, galime daryti prielaidą, kad anksti savo istorijos kely, prieš 14 amžių, drobulė yra buvusi Turkijoj ir Palestinoj. Aplinkybiniai įrodymai veda ir prie minties, kad drobulė gali būti Kristaus kapo drobulė. Tačiau nesant tikrų davinių apie jos kelionę prieš 1357 metus ir negalint istoriškai atsekti jos kelio į 30 m. Jerusalę, vis lieka galimybė, kad drobulės paveikslas yra žmogaus rankų darbas. Dabartiniai moksliniai tyrimai, vykdomi Europoj ir Amerikoj, ir turi uždavinį atidengti paveikslo suformavimo būdą, jo chemiją ir nustatyti drobulės amžių.

Amžiaus nustatymas C—14 metodu

Modernioje archeologijoj plačiai naudojamas būdas amžiui nustatyti yra C—14 būdas. C—14 yra radioaktyvus anglies izotopas, pasigaminąs kosminiams spinduliams bombarduojant žemės atmosferą, ir visi gyvi organizmai jį absorbuoja. Kai jie miršta, prasideda C—14 irimas labai pastoviu greičiu, ir po 5600—5730 metų medžiagoj belieka 50% originaliai turėto kiekio. Taigi, nustatant pasilikusį C—14 kiekį galima būtų nustatyti laiką, kada drobės linas buvo išrautas arba „mirė". Šio metodo panaudojimas drobulei tirti buvo svarstytas 1969 m. mokslininkų komisijos Turine, bet kadangi metodas yra destruktyvus ir tuo laiku reikalavęs sunaikinti didesnį drobulės gabalą, jo panaudojimas buvo atidėtas.

Amerikos mokslininkų įnašas

Amerikos mokslininkai pradėjo drobule domėtis tik 1968 metais. Tada J. Jackson susidomi Paul Vignon teigimu, kad vaizdas drobulėj yra gautas per atstumą. Jis su Eric Jumper 1973 m. pradeda projektą ir tiesioginių matavimų ir mikro-densitometro pagalba nustatė, kad vaizdo intensyvumas drobulėj yra atvirkščiai proporcingas objekto atstumui nuo drobės ir net išvedė matematinę formulę tai funkcijai išreikšti. Tas parodė drobulę nesant paprastu dvidimensiniu paveikslu.

O dar didesniam nustebimui 1976 pavasarį Bill Mottern, paveikslų intensyvinimo specialistas Sandia Laboratorijoj, Albuquerque, N. M. iš 3x5 drobulės

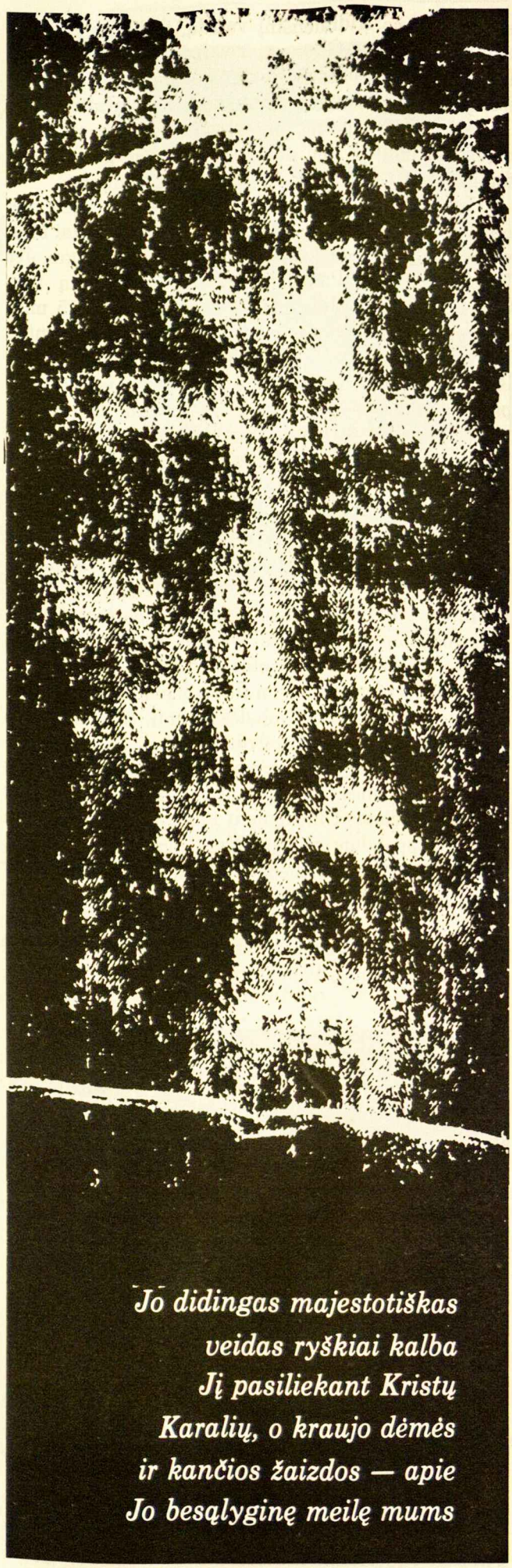

Jo didingas majestotiškas
veidas ryškiai kalba
Jį pasiliekant Kristų
Karalių, o kraujo dėmės
ir kančios žaizdos — apie
Jo besąlyginę meilę mums

skaidrės gavo tridimensinį vaizdą, ją įdėjęs į VP—8 Analyzer mašiną. Gavo net ir vaizdą iš šono. To negalima gauti iš paprastos dvidimensionalinės fotografijos, kuri neturi davinių tridimensiniam vaizdui gauti. Tiktai kai apšvietimo intensyvumas gaunamas iš objekto priklauso nuo atstumo, kaip kad žvaigždynų fotografijos, tridimensinis vaizdas yra galimas.

Vaizdas iš šono atidengė dar vieną naują fenomeną. Virš užmerktų akių nastebėti iškilimai, lyg tai būtų uždėti pinigėliai. Jackson paprašyti Lorre ir Lynn, Jet Propulsion Lab Pasadena, Cal. 1976 vasarą tyrė drobulės skaidrę. Jie rado virš akių šešėlius 15 mm. diametro kurie galėtų būti 29—36 metais gamintas bronzinis pinigėlis Judėjos skatikas Lepton, bet jų išskaityti negalėjo. Tačiau jų tyrimas parodė, kad paveikslas nebuvo pagamintas teptuku ar įtrinant miltelius sausu būdu, nes nerasta, ypač veide, jokių krypties bruožų.

1978 m. įvyko Tarptautinis šv. Drobulės Kongresas Turine, kuriame šalia europiečių dalyvavo ir amerikiečių STURP (Shroud of Turin Research Project) mokslininkų delegacija. Jiems buvo sudaryta galimybė padaryti mikroskopinius, elektron-mikroskopinius, radiografinius, x-ray fluorescenciniusspektroskopinius drobulės tyrimus ir įvairių bangų ilgio juoda/balta ir spalvotos fotografijos. Chemiškai inertinės juostos ir vacuum filtrai buvo panaudoti dulkių pavyzdžiams nuo drobulės nuimti. Komisija tęsia darbą trimis kryptimis: 1. drobulės medžiaga ir amžius, 2. paveikslo susidarymo ar padarymo galimybės ir 3. kraujo dėmės. Dulkių analizę vykdo Walter C. Mc Crone Associates Chicagoje ir kitos laboratorijos. Jau pasirodė spaudoje pirmos Mc Crone mikrografijos, kuriose atpažįstamos žiedadulkės augalo iš Turkijos ir Palestinos. (Patvirtinamas Max Frei atradimas). Labai ieškoma plaukų. Būsiančios tiriamos ir ant drobulės pasilikusios žvakių vaško dėmės, nes Bizantijos ir Vakarų Europos vaškai yra skirtingi.

Patobulintas C—14 metodas

Originalus C—14 metodas reikalavo 40 g medžiagos pavyzdžio arba 40x40 cm drobulės ploto, gi dabartiniu laiku užtenka tik kelių miligramų medžiagos, jei panaudojama acceleratoriaus/mass spektrometro technika. Taigi užtektų apie 2.5 cm ilgio siūlo tam eksperimentui atlikti, ir rezultato tikslumas būtų apie 100 metų.

STURP Komisijos prašomi Brookhaven National Laboratory ir Rochesterio universitetas kartu išdirbo detalų planą ir aprašė visą procedūrą drobulės amžiui nustatyti naujausiu C—14 metodu. Komisija šį pasiūlymą persiuntė Turino arkivyskupui, prašydama leidimo tam eksperimentui vykdyti. Dabar prie drobulės prieiti reikia trijų raktų. Vieną iš jų turi karalius Umberto II, juridinis drobulės savininkas, dabar gyvenąs Portugalijoj, antrą — Vatikanas, trečią — Turino arkivyskupas. Karalius tokiam eksperimentui pritarimą davęs, reikia bažnytinės ,riausybės leidimo. Laukiamas teigiamas atsakymas.

Be to yra nagrinėjami dar ir tokie klausimai: kaip drobulė galėjo taip gerai išsilaikyti?, kaip galėtų kraujas, jei jis ant drobulės yra, taip ilgai išsilaikyti raudonas?

Nepritariama nei Vignon (dujų), nei piešimo, nei mechaninio prideginimo (Ash) teorijoms, bet ieškoma naujų hipotezių paveikslo susidarymui ar padarymui.

Baigiamos pastabos

Atrodo, nei šv. Raštas, nei istoriniai tyrinėjimai drobulės paslapties neišaiškins. Todėl dedamos didelės viltys į sveikintinas mokslo pastangas surasti ieškomus atsakymus. Tikimasi, kad 1980 ir sekantys metai atneš naujų davinių Turino drobulės kilmei išaiškinti. Laukiama pasirodant STURP ir Europos mokslininkų darbų pranešimų.

Kaip bebūtų, ar drobulė yra autentiška Kristaus palikta, brangi relikvija, ar viduramžių žmogaus darbas, ji nėra esminė mūsų tikėjimui išlaikyti. Nes tikėjimas yra Dievo dovana, ir jis gyvena žmoguje, ne drobėje. O jeigu Kristus pasirinko žmonėms palikti savo atvaizdą, tai drobulėje matome Jį, kai Didįjį Penktadienį nukankintas, nuplaktas, pergyvenęs baisiausias mirties agonijas, mirė iš meilės už žmogų. Jo didingas majestotiškas veidas ryškiai kalba Jį pasiliekant Kristų Karalių, o kraujo dėmės ir kančios žaizdos — apie Jo besąlyginę meilę mums. Taigi, Jis paliko žmonėms savo geriausią „paveikslą".

Tolimesnė literatūra

Knygos:

Barbet, P. *A Doctor at Calvary.* Garden City, N. Y.: Image Books, 1963.

Proceedings of the 1977 United States Conference of Research on „The Shroud of Turin", Bronx, N. Y.: Holy Shroud Guild, 1977.

Walsh, J. *The Shroud.* New York: Random House, 1963.

Wilcox, R. K. *Shroud.* New York: Macmillan, 1977.

Wilson, I. *The Shroud of Turin.* Garden City, N. Y.: Doubleday, 1978.

Straipsniai:

Dinegar R. H. „Toward Unhoaxing Turin Shroud", *The Living Church,* February 10, 1980, 9-11.

Johnson R. I. "The Shroud of Turin," *Industrial Research/Development* December, 1979, 74-78, February, 1980, 145-150.

MONSTRANCIJA
PĖDSAKAI
DUONA IR VYNAS

ANTANAS JASMANTAS

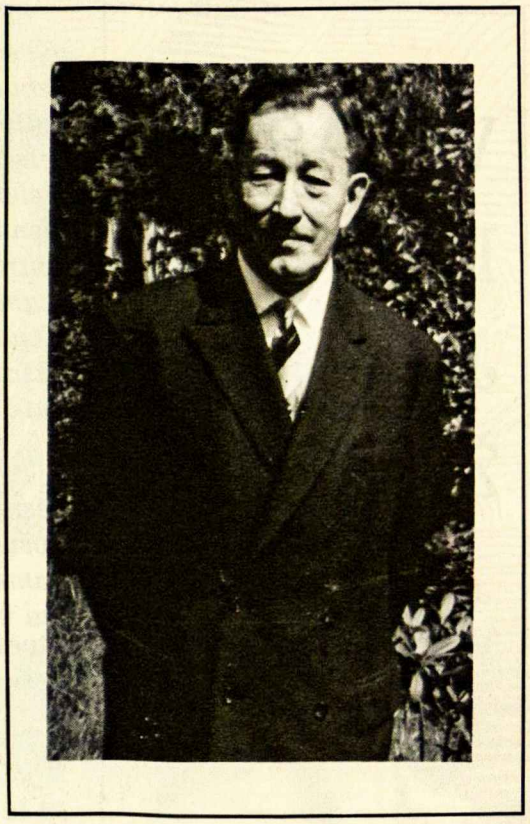

MONSTRANCIJA

Laukų rageli raliuonėli,
Tu saulę mums atraliavai.
Ir auksu užplieskė javai,
Lyg būtume šimtus monstrancijų pakėlę.

Tik jos nėra, tos žiburėtos
Su vidurėliu baltučiu.
Mes dar nesumalėm naujų kviečių,
Dar mūsų girnų akmenys pakluonėm mėtosi.

PĖDSAKAI

O Viešpatie, ar Tu gi nežinojai,
Kad mūsų lygumose snigs ir lis?
Kodėl nepasakei Tu savo kojai
Įmint giliau, o ne prabėgt paskubomis.

Dabar, kai Tavo pėsakų neliko,
Nors imtų vytis ir šimtai skalikų,
Jie tiktai ašaras nuo mūsų skruostų
Ir klumpių pėdas molyje užuostų.

Bet jeigu kartais, pajūrin nuėjęs,
Paršauktum Baltijon savuosius vėjus,
Gal sūkuriai įtūžusių jos srautų
Tave mums vabalėliu gintare išplautų.

DUONA IR VYNAS

Tu atėjai, prisėdai ir tylėjai.
O Pranašu Tave vadina.
Išvaikštinėjęs Palestiną,
Ką parnešei Tu mūsų sėjai?
Tu atėjai, sėdėjai ir tylėjai.

Šeimyna renkasi prie ilgo stalo
Ir raiko kepalėlį paskutinį.
Senelių kojos jau seniai sutinę,
O vasarojus vis dar nenubalo.
Šeimyna nekantri prie ilgo stalo.

Prislink arčiau! Ir Tu išalkęs.
Tai kas kad kepalėlis papelėjęs.
Mūs lūšnoje vis švaistos drėgnas vėjas
Ir byra nuo lubų pageltę kalkės.
Bet prisislink arčiau! Ir Tu išalkęs.

Neturim vyno. Laimink duoną!
Juk Pranašu Tave vadina.
Išvaikštinėjęs Palestiną,
Užeik į tuštutėlį mūsų kluoną
Ir mūsų ašaras paversk į vyną.

(Iš *„Ateities“* leidyklos leidžiamo naujo *Antano Jasmanto* poezijos rinkinio *„Ir niekad ne namolei“.)*

VĖJAS IR JO ŽIRGAS

Vilius L. Dundzila

Seniai, labai seniai, kai mūsų kilmingieji protėviai laisvai gyveno savo gimtinės stebuklingose žemėse, kai gerasis Kęstutis nebuvo sutikęs tyrosios Birutės, kai jaunoji Jūratė plaukiojo didžiosios Baltijos pajūryje, o vaikutis Kastytis linksmai lakstė bekelnis namuose, kai motina saulė ir tėvas mėnulis draugavo dievo Perkūno taikoje, kartu apšviesdami visą pasaulį, gyveno vienas jaunas vyras, pavadintas Vėjo vardu. Jis buvo labai švitrus vyrukas, visados dirbęs vien tik kitų labui. Lieknas, raumeningas, rudaakis, rudaplaukis Vėjas praleisdavo kiauras dienas saulės ir mėnulio šilumoje, o naktis jodinėdamas per pasaulį. Jo eiklus širmas žirgas jį visur nugabendavo, nes abu buvo kaip vienas ir viens kitam padėdavo.

Jiems buvo didžiausias džiaugsmas joti šilainėse ir taip pravėsinti niūrią naktį. Mat tomis dienomis saulė ir mėnulis kartu apšviesdavo dieną, tai diena buvo labai karšta, o naktį užmigdami atvėsindavo žemę, bet vis tiek buvo gana šilta. Vėjui ir jo žirgui buvo malonu sutikti speigą, per jį peršauti ir jį atvaryti namo atvėsinti mylimą gimtinę. Ir taip jie darydavo. Kasnakt. Ir niekas nežinojo, nes Vėjas dienomis buvo ramus jaunuolis.

Vėjas kas vakarą laukan išvesdavo savo skaidrų, stebuklingą žirgą. Jį pabalnojęs, užšokdavo ir balsiai sušukdavo: „Ū-ū-ū, tolyn, šū-šū-šū!“ Žirgas sudundindavo pasagomis ir smarkiai pakildavo aukštyn, patraukdamas su savimi oro šiurpulį. Kas vakarą raitas vis aukščiau ir aukščiau ir toliau ir toliau nusklandydavo, lyg ir skrisdavo. Vėjui ir žirgui labai patiko miško ūžimas, tai jie visados pralėkdavo pro liepyną, ąžuolyną ir pušyną. Ir ūždavo jiems miškai. Jie irgi norėdavo padėti kitiems, tai greitai praskrisdavo pro tyrus linų laukus, kad augmenija siūbuotų ir linguotų, taip atvėsindama apylinkes. Toliau jie visados kur kitur dingdavo. Kiekvienos nakties žygis vis pralenkdavo praėjusios.

Ir taip jie gyveno.

Vieną naktį, pabalnojęs žirgą ir praskridęs pro įprastus miškus ir laukus, Vėjas norėjo pastiprinti skrydį. Žirgas nusileido vieno kaimo darželyje, sutrypsėjo ir šovė tolyn. Darželyje paliko pasagų dėmes. To kaimo savininkas, kuris nebuvo lietuvių būdo, labai supyko ir pastatė tvorą. Ta tvora buvo labai aukšta ir tvirta, sukalta pykčio ir keršto vinimis. Sekančią naktį pasitaikė, kad Vėjas ir žirgas toje pačioje vietoje leidosi žemyn. Tvora jiems užkliuvo. Abu apvirto ir bumptelėjo ant kietos žemelės. Vėjas užsigavo smarkiai ir iš skausmo sušuko: „Ū - ū - ū, šū - šū - šū! Skausmas begalinis mane kankina! Perkūne, išklausyk mane, kad skausmas dingtų!“ Perkūnas išgirdo gerojo Vėjo šauksmą ir pamatęs, kas atsitiko, pasigailėjo Vėjo ir supyko ant to kaimiečio, nes kaimietis bloga darė tam, kuris siekė gero visiems. Perkūnas Vėją ir jo žirgą pavertė į oro pūtimą, kurį žmonės praminė vėju. Taip jie laisvai skraidė ir tebeskraido, vėsindami pasaulį. Tačiau kaimiečio nenubaudė, nes Vėjas pasakė, kad kaimietis nesuprato, kokį blogį jis darė, neapgalvodamas savo darbų.

Iki šios dienos girdime tą Vėjo ūžimą, kai vėjas papučia. Miškai jiems ūžia, laukai linguoja. Retkarčiais, kai vėjas sustoja pūsti, girdime Vėjo šauksmą: „Ū-ū-ū, tolyn, šū-šū-šū!“ Tai Vėjas ragina žirgą toliau joti. O kartais, jeigu norime, gilioje naktyje galime pamatyti šią porelę, jojančią namo tarp žvaigždžių.

Tautinių šokių šventės nuotrupos

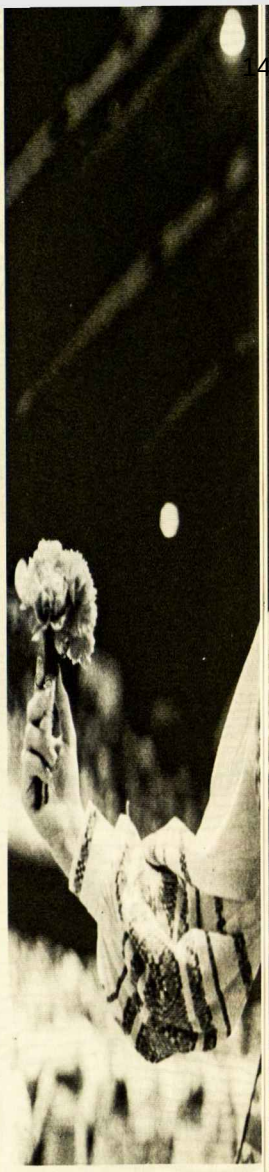

Jau prabėgo ne vienas ir ne du mėnesiai nuo tautinių šokių šventės, bet dar labai lengva matyti margaspalvę žiūrovų minią, stebėtis nesibaigiančiu šokėjų grupių srautu, klausyti taip egzotiškai skambančių lietuviškų instrumentų orkestro, o svarbiausia – matyti tuos nuolat besikeičiančius judesio audeklus, kuriuos Amfiteatre audė tūkstančiai šokėjų.

***

Žiūrovai puikiai nusiteikę. Gal nuotaiką gerina ir tai, kad šįmet nebuvo vargo į salę patekti – malonus kontrastas tai spūsčiai prieš aštuonis metus, kai šokių šventėje dalyvavo prezidento Nixon žmona. Šįmet prezidento artimųjų bendradarbių nei vieno nėra – tai be abejo palengvino į salę įeiti. Tačiau ne vienas dalyvis užsirūstina išgirdęs, kad Baltieji Rūmai davė žinoti, kad šįmet į etninius parengimus atstovų nesiųsią. Po šokių šventės spaudoje buvo pranešta, kad gal aukštieji svečiai neužtenkamai pagarbiai buvo kviečiami. Norisi abejoti, kad tai būtų tikroji nepasirodymo priežastis, nes pavyzdžiui Chicagos burmistrei kvietimas buvo pakankamai mandagus – ji dalyvavo asmeniškai, o ne per savo atstovą, kaip burmistro Daley laikais. Cinikas sakytų, kad Chicagos burmistrei lietuvių balsai reikalingi, o prezidentui ne. Jei prezidento patarėjams toks įspūdis yra susidaręs, gal reikėtų persvarstyti mūsų politinės veikos metodiką.

***

Svečius pristatantis kalbėtojas akcentavo faktą, kad lietuviai gerai įstengė sugyventi su Lietuvoje gyvenusiomis tautinėmis mažumomis. Štai net Lietuvos konstitucijoje yra įrašyta, kad mažumos turi turėti savo atstovus Seime. Vilniaus miestas buvo duotas šio gražaus sugyvenimo pavyzdžiu: šiam mieste žydų bendruomenė turėjo visoj Europoj pagarsėjusias rabinų mokyklas. Tai vertinga pastaba, ypač šioms dienoms. Būtų galima eiti toliau ir, pavyzdžiui, viešom progom džiaugtis Lietuvoj gimusio (kaip tai Museum of Modern Art akcentuoja) skulptoriaus Jacques Lipschitz kūrybiniais atsiekimais.

***

Šioje šventėje – kaip ir ankstyvesnėse – ne vienu atveju kalbėtojai akcentavo lietuvių dėkingumą krašto valdžiai, kad ji leidžianti mums laisvai dainuoti ir šokti, kai tuo tarpu okupuotoje Lietuvoje kultūrinės apraiškos ribojamos ir varžomos. Truputį kyla nerimas, kad už šios frazės slypi pažiūra į valdžią, kurią gal turėtume persvarstyti. Ar mes netebežiūrime į valdžią taip, kaip baudžiauninkas žiūrėjo į dvaro poną? Juk ne Washingtono valdininkų malonės reikalas yra ką mes šoksim ar dainuosim – mes esam laisvo krašto laisvi piliečiai, o jų darbas yra piliečiam patarnauti, ne nurodymus leisti. Nereiktų tad ir naudoti tremtinių ar Displaced Person įvaizdžių: gal mums jie stiprūs ir prisiminimus sukeliantys žodžiai, bet nelietuviškos kilmės klausytojui jie tik sudaro mūsų menkavertiškumo (savęs supratimo kaip antros klasės piliečių) įspūdį.

***

Jei pirmąsias tautinių šokių šventes ruošėm lietuviai lietuviams, tai dabar dalykai keičiasi. Šioj šventėj buvo daug ir nelietuvių, ir jų tarpe buvo nemaža tokių, kurie šventę susidomėjo per vietinę spaudą, radiją ar televiziją. Iš šios šventės ne vienas jų išėjo maloniu įspūdžiu apie lietuvius nešinąs. Amphitheater salė darosi per maža sutalpinti visus tuos, kurie nori šventėn patekti – ar tik nereiktų lietuviams pradėti remti miesto planus naujam dengtam stadijonui? Skaitykim šį erdvės trūkumą kaip mūsų gyvastingumo ženklą – retas žurnalistas būtų prieš dvidešimt metų pranašavęs, kad mums trūks erdvės milžiniškoj International Amphitheater salėje.

***

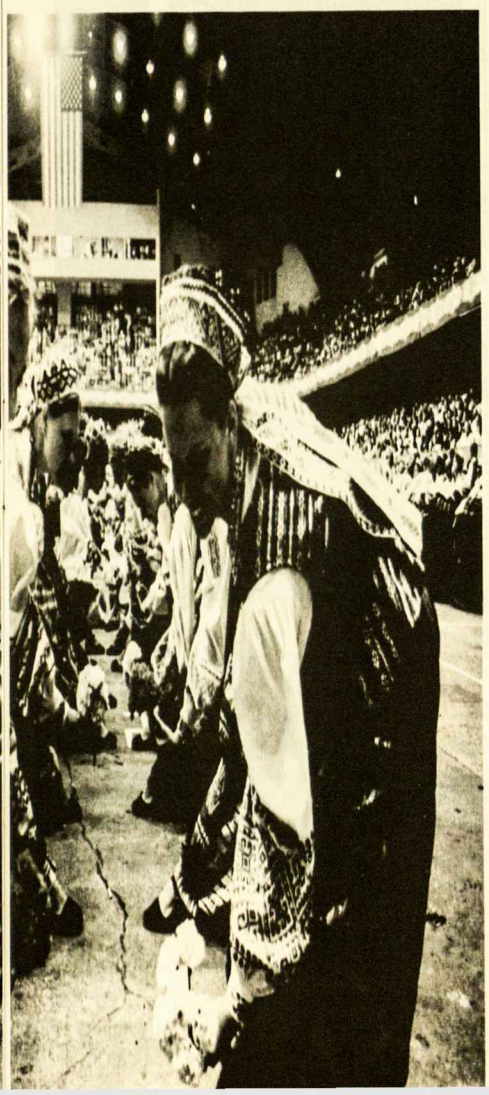

Nuotr. Jono Kuprio

Tautinių šokių šventėje buvo ir svečių iš Lietuvos, kurie maloniai nustebo šokėjų ir žiūrovų skaičiumi ir puikiai sutvarkyta programa. Per kelintas lūpas atėjo vieno tokio žiūrovo pasisakymas, kad jam gilų įspūdį paliko vienas šventės įvykis. Vienu metu šventės pranešėja tarė: „Turiu labai svarbų pranešimą. Čia yra maža mergytė, kurios tėveliai yra pasimetę. Labai prašytume, kad jie čia ateitų ir savo dukrytę susitiktų". Svečio komentaras: pas mus programa niekad nebūtų dėl verkiančios mažos mergytės pertraukta.

* * *

Ilgai šventės prisiminimuose liks ne tik gražiai atlikti šokiai, bet ir tarp šokių perėjimai, kurių metu vienos grupės palikdavo sceną ir tuo pačiu scenon įeidavo naujos. Šie perėjimai irgi buvo šokiai su muz. Fausto Strolios specialiai jiems komponuota muzika. Jie buvo įvykdomi taip sklandžiai, kad žiūrovams truko laiko susigaudyti, kad po perėjimo scenoj stovi nauji šokėjai. Šių perėjimų įvedimas — tai tikrai vykusi šokių šventės vadovės Nijolės Jasėnaitės-Pupienės naujovė. Jai taip pat komplimentas ir šokėjų pasiruošimui ir susiklausymui.

* * *

Skaitytojas tegu dovanoja, kad papasakosiu anekdotą, kuris su šokių švente tik truputį rišasi. Vienoj uolėtoj saloj pelikanas susuko lizdą, kuriame greitai čypsėjo trys maži pelikanai. Pelikanas šiuos mažiukus atidžiai maitino, o šieji augo kaip ant mielių. Ir štai užeina audra, kuri siaučia tokiu smarkumu, kad pelikanas negali skristi žuvauti. Mažyčiai pradeda išalkti. Lieka tik viena išeitis — pelikanas praskrodžia savo krūtinę ir mažiukus maitina savo krauju. Audra nenustoja siautus, ir pelikanas tą turi daryti antrą ir trečią dieną, o šią trečiąją dieną besiruošiant vakarienei vienas iš mažųjų sako: „Ir vėl vakarienei pelikanas..."

* * *

Orkestras užtraukia birbynėm, lumzdeliais ar kitais egzotiškais instrumentais girdėtą melodiją. „Ir vėl Sadutė..." Bet šiuo kart naujos ir drąsios figūros — milžiniški ratai, kurie viens po kito skleidžiasi kaip gėlės žiedlapiai. Tikra staigmena mūsų įprastinėj Sadutėj! O štai ir kitas šokis, kuris vertas Guinness pasaulio rekordų knygos dėmesio. Šioj šokių šventėj turbūt buvo visam pasauly didžiausi „Suk, suk ratelį" ratai. Tuo metu, kai ratai pro vines kitą į priešingas puses sukosi, scenoje gavosi nuostabus abstraktus spalvų žaismas.

* * *

Baigiasi šventė. Smarkiai pavargę šokėjai eilėmis sustoję klausosi baigiamųjų ceremonijų. Ir kyla mintis — ar nereiktų šias baigiamąsias ceremonijas sutrumpinti? Juk visokiems pagerbimams yra vietos kitur, kad ir po šventės vykusiam bankete. O gal tam tiktų ir vienas kitas puslapis gražiam šventės leidinyje, kurį šventės dalyviai namuose galėtų pasiskaityti. Kažkaip atrodytų, kad kai šventėj taip grakščiai atliekami perėjimai, galėtų būti ir labiau apgalvota, kaip sklandžiai ir pakilioje nuotaikoje šventę uždaryti.

Arūnas Liulevičius

Aloyzas Baronas 1917—1980

KELYJE

Visi išklysim, kaip išvyti.
Gal kas išklydusius priglaus.
Kitur kitokia saulė švyti,
Ir žvaigždės krinta iš dangaus.

Bus šviesios dienos, naktys tamsios,
Niauks dangų debesys juodi.
Tai kartais džiaugsmo nesusemsim,
Tai skruostus plaus rasa gaili.

Ir gal suklupsim nenuėję
Kur nors palaukėj ant akmens.
Aplinkui šoks suktinį vėjas
Ir mūsų skarmalus purens.

Ir taip negausime išvysti,
Kur miela meilė, kur dangus...
Suduš, kaip aidas mūsų jaunystė,
Kaip meilės vakaras, suduš.

Ir liks tik džiaugsmas neatneštas,
Plaus veidą ašara gaili,
Kad ėję ieškot žvaigždžių rašto
Sunkiai suklupome kely...

Aloyzas Baronas *šį eilėraštį rašė dar gimnazijos suole. Jis buvo atspausdintas Nepriklausomos Lietuvos „Ateityje“.*

Kas gyveno Chicagoje žino, kokia kartais yra vasara, kai šiluma šoktelia ligi devyniasdešimt ir tiek pat laipsnių būna drėgmės. Ir tą nemalonumą gali įveikti tik mintimi, kad visa tai laikina, kad tuoj praeis. Tačiau ta mintis yra dviašmenė, nes viso to praėjimo gaila. Kai gumos fabrike rūksta karšta smala, ir garuoja piaustoma guma, džiaugiesi, kad visa praeina, bet kartu nusineša ir tavo dienas. Nuo įkaitusių sienų šoka nematomos šilumos bangos ir tvankuma per merkia visus drabužius.

Lai vai ir uostai, 154 p.

Kazys Bradūnas tarė žodį Lietuvių rašytojų vardu, atsisveikinant su Aloyzu Baronu jo šermenyse š.m. rugsėjo 10 d. Cicero mieste.

Kai miršta žmogus, sakoma, jog šalto mirties piršto paliesta jo širdis krūptelia ir sustoja. Krūptelia tada ir velionio artimieji, lyg gyvasties kielikas būtų iškritęs ir sudužęs iš jų pačių rankų. Tačiau kai miršta rašytojas, krūptelia visa tauta, nesgi rašytojas yra pačios tautos širdis, tautos gyvybės palaikytojas, dar daugiau — pati tautos gyvybė. Ir yra tikra nelaimė, jei tauta pasilieka be rašytojų arba net nėra jų turėjusi. Tokios tautos gyvybės metai likimo jau yra suskaičiuoti. Ačiū Dievui, šie pavojai mums jau negresia. Mes jau turėjom, turim ir turėsim rašytojų. Jie gimsta ir miršta, bet jų širdys — jų knygos, jų raštai pasilieka tautoje, palaikydami amžiną jos gyvasties pulsą.

Brangus bendraamži, kasdieninio plunksnos darbo bičiuli, Aloyzai, šioje vietoje mane tikrai sustabdytum, kad nepervertinčiau Tavo dalies. Betgi, broli, man ir nereikia pervertinti, nesgi kone trys dešimtys knygų pasako viską, kam Tu gyvenai, ką ir kiek mums palieki.

Tave palydėdami ir atsisveikindami, ant šilko pagalvėlių nenešame nei garbės medalių, nei brangių ordinų, nei uniforminių laipsnių ar pergamente įrašytų kilmės titulų. Lietuviškosios išeivijos ir visos tautos rankos gedulingoje procesijoje amžinybėn neša brangiausią Tavo širdies plakimo ir Tavo darbo vaisių — knygas. Ar galėjai tada jų tiek įsivaizduoti ir bent sapne susapnuoti, kai jaunutis vabalninkėnas tuščiomis rankomis ir tuščiais kišeniais kadaise keliavai į Kauną, siekdamas mokslo ir šviesos? Ar nerūgojai likimui, kai laikinojoj sostinėj reikėjo dienomis dirbti metalo įmonėje, o mokytis gimnazijoje tik vakarais ir naktimis? Tikrai savo knygų tada dar neskaičiavai, bet ir savo dalios nekeikei. Kiek prisimenu, Tavo akyse spindėjo jaunatviška energija, šviesus žvilgsnis ateitin, o skaičiusieji pirmąsias Tavo noveles ir eilėraščius jau ėmė tikėti, kad iš Aloyzo kas nors bus.

Atleisk, Aloyzai, kad aš šitai čia pasakoju, lyg vogdamas Tavo gyvenimo dalelę visų mūsų žmogiškam smalsumui. Bet ne vien tik smalsumui, o ir pavyzdžiui. Juk galėjai būti ir inžinierium, ir daktaru, verslininku ar ekonomistu. Tada ir gyvenimo našta gal būtų buvus lengvesnė ir keliai lygesni. Gal ir mirtis būtų taip nesiskubinus?

Bet Tu rinkaisi ne tą konkrečią realybę, o svajonę. Ir dirbai patį sunkiausią darbą, norėdamas svajonę paversti realybe. Ar daug laimi tokie svajotojai? Ir ar daug išsineša išeidami? Buitinių ir žemiškų gėrybių palyginti laimi tikrai mažiau negu kiti. Išeidami išsineša dar mažiau. Bet kiek palieka mums, dar čia užtrunkantiems, kiek palieka visai tautai, šiuo sykiu ypač išeivijai! Juk nieko neišsinešė ir dr. Vincas Kudirka, nebent tik mirtiną džiovą ir pačią mirtį, pasiankstinusią dar labiau negu Aloyzo atveju. Bet kiek Kudirka paliko! Paliko savo svajonę, jau virstančią realybe, paliko ir mums visiems atidavė iš numirusių kylančią Lietuvą. O Tu, Aloyzai Lietuvai palikai gyvą ir gają išeivijos literatūrą, kovodamas prieš mirtį tik su raide ir plunksna. Ar kovą pralaimėjai? Ar jau Tavęs nėra? Ne! Šventai tikime, kad ne! Bent tie, kurie šį vakarą atėjome čia su Tavim atsisveikinti. Jei tik panorėsime, visada sutiksime Tave bevaikštinėjantį su „Abraomu ir sūnum“, rasime sėdintį po „Vienišais medžiais“, matysime vėju lekiantį per lygumas, palydėsime tik išplaukiantį į mus dar nepasiekiamus uostus ir vėl sutiksime grįžtantį su „Saulės grįžimu“.

Todėl tebūna šis manasis žodis ne tik užuojautos, bet ir paguodos, tartas Rašytojų draugijos vardu Nijolei, sūnums, kitiems giminėms ir visiems literatūros bičiuliams. Kai suoš pirmasis „Pavasario lietus“, kai „Mėnesienoje“, „Žvaigždės ir vėjai“ neramiai pabudins, kai pražydės „Sodas už horizonto“ ir „Antrajame krante“ sumirguliuos „Valandos ir amžiai“, „Mėlyni karveliai“ atneš namiškiams ir mums žinią, jog Aloyzas Baronas vėl pareina ir vėl kalbasi su visais. Todėl tik sudie ir iki pasimatymo.

Adolfas Damušis atsisveikino su Aloyzu Baronu Ateitininkų Federacijos vardu.

Ateitininkų Federacijos vardu atsisveikinu su Aloyzu Baronu. Nežiūrint mūsų tikėjimo, kad mirtis yra tiktai laiptas į kitą gyvenimą, yra sunku skirtis su

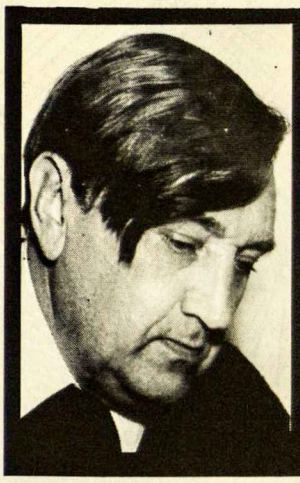

Rimas nubėgo į bažnyčios aikštę, o motina ir dukra ėjo priemiesčio gatvelėmis ir joms buvo keista, kad čia viskas, kaip kaime, nors už bloko didesne gatve dundėjo sunkvežimiai ir automašinos. Čia gatvėje lakstė vaikai, išbėgdami į jos vidurį, ant slenksčių sėdėjo žmonės, jų paprastas gyvenimas bėgo darbovietėj ir ant šių pilkai ar žaliai dažytų laiptų. Dauguma tų žmonių buvo nepaprastai seniai palikę savo artimuosius ir žalius sodžius, paprastą armonikos grojimą ir dainą sodžiaus gale, sūrų rugiapiūtės prakaitą, aštrų mėšlavežio ir linų iš linamarkos ėmimo kvapą, pavasario sodų žydėjimą, žiemos gilias pusnis su užšalusiais langais, vienaspalviais vitražais.

Laivai ir uostai, 186 p.

artimu žmogumi. O Aloyzas mums buvo labai artimas. Savo taikliu sąmojumi jis prajuokindavo ir jaunus ir senesniuosius Dainavoje. Žavėjomės jo kūryba. Stebėjomės jo principingumu.

Reiškiu užuojautą šeimai: žmonai Nijolei, sūnums Gintarui ir Sauliui ir giminėms. Be abejo, tuo nesumažinsime šeimos skausmo, bet bent išreikšime draugiškumą ir parodysime pagarbos Aloyzui.

Kitu žvilgiu imant netiktai šeima, bet kiekvienas mūsų esame paliesti Aloyzo mirties. Jis organiškai buvo suaugęs su mūsų šio laiko problemomis, jis jomis gyveno ir raštuose jas nagrinėjo. Jis mums brangus kaip rašytojas kūrėjas, sugebėjęs vaizdingai rašytu žodžiu savo idėjas išreikšti. Kūrėjas juk yra savo epochos laikotarpio balsas. Tai ką jis, giliai pergyvenęs ir kritiškai įvertinęs, sako, mums atrodo, kad mes lygiai panašiai jaučiame, tiktai taip išsakyti nesugebame. Taigi tuo atžvilgiu jis buvo mūsų gyvenimo bei mūsų pergyvenimų dalis, ir tai toji kūrybingoji dalis.

Aloyzas gyveno Lietuvos, lietuvių tautos rūpesčiais, jos laisvės siekimais. Kaip aktyvus krikščionis, ateitininkų organizacijos veiklus narys, šio laiko problemoms spręsti ieškojęs tvirto, neklastingo, neapgaulingo pagrindo. Tokio pat pagrindo, kuriuo dabar remiasi mūsų herojiški kovotojai už žmogaus teises, už Lietuvos laisvę.

Dabarties visuomenė, ir svetimųjų ir iš dalies mūsų, nepilnai suprato ir įvertino ano laiko jaunuomenės šviesius asmenybės bruožus, kurios gretose 1941 metų sukilimo ir rezistentų kovų laikais buvo ir Aloyzas. Tos kovos už savo valstybės ir tautos egzistenciją nebuvo tada, nėra ir dabar, tiktai atskiras lokalinis politinis konfliktas. Giliu jaunuomenės įsitikinimu, tai buvo kova gėrio su blogiu. Socialiniu žvilgiu mūsų jaunuomenė, ypatingai ateitininkiškoji, buvo pažangi ir buvo persiėmusi socialiniais krikščioniškais principais, kurie jai atrodė daug vertingesni, negu tai, ką bolševikiniai ar naciniai okupantai atsinešė. Radikaliame tų diametrališkai priešingų socialinių bei politinių metodų bei principų susidūrime mūsų tauta atsidūrė persekiojamųjų pusėje. Iš pasipriešinimo smurtui ir melui mūsų jaunuomenė aktyviai įsijungė į kovą už tiesą ir gėrį, tikrumoje daugelis netiktai iš pasipriešinimo, bet iš gilaus įsitikinimo ir iš meilės.

Aloyzas tada vos jaunas studentas buvo tų grumtynių sukūryje. Beveik kiekvienas lietuvis jaunuolis, kuris ta idėjinės kovos dvasia gyveno, tiesos ir gėrio siekimo idėjomis buvo persunktas. Anuo metu tie idėjiniai pergyvenimai buvo gyvi ir lemiantys. Ir Aloyzas tų idėjų apimtas iš jų nesivadavo ir neišsivadavo per visą savo gyvenimą ir svetur nuo savo tėvynės atplėštas. Jo raštuose tie idėjiniai pergyvenimai ryškiai atsispindi.

Netiktai dabar, bet ir ano laiko Aloyzo vienaamžių studentų tarpe kildavo Solovjevo, Maceinos nagrinėtas klausimas pagal Dostojevskio apmąstymus jo veikale „Broliai Karamazovai" — ar blogis kyla iš žmogiškos „prigimties nepakankamumo, tik netobulumo", ar tai „tikrovinė jėga, kuri siekia apvaldyti pasaulį?"

To meto jaunuomenės manymu Lietuvoje ir pasaulyje pradėjo siautėti organizuota piktybinė jėga. Tad jai pasipriešinti neužtenka vien kurti gėrį, ir nuo vien gėrio kūrimo ji nepranyks kaip „pranyksta tamsa įžiebus lempą". Norint ją nugalėti reikia prieš ją statyti tvirtą organizuotą gėrio ir tiesos jėgą.

Tokio mąstymo ir nusistatymo dvasioje jaunuomenėje kilo gilus rezistencinis ryžtingumas. Jaunuomenė, kuri buvo ateitininkų organizacijoje užaugusu, buvo auklėjama idealistinėje realistinėje dvasioje. Tad idėją bei kilusią mintį jie skubėjo realizuoti darbu ar veiksmu.

Ta prasme yra suprantamas mūsų anų laikų jaunuomenės ryžtingumas veiksmui ir nesvyruojantis ištvermingumas savo siekimuose bei idealuose. Tų idėjų dvasia buvo apėmusi ir Aloyzą, jis tuo gyveno ir tremtyje, ir toji dvasia ir idėjos vyrauja jo raštuose.

Atsisveikindami su Aloyzu, vienu iš tų ištvermingųjų ir brangiųjų mūsų tautos rezistentų ir kovotojų už pozityvius ir vertingus principus ir idėjas, tikime, kad to užsidegimo dvasioje jis su kitais kovos draugais prašys Dievo pagalbos mūsų tautai ir kitoms persekiojamoms tautoms nutraukti vergijos pančius.

Šiuo gi metu mūsų tiksliausia pagalba Aloyzui ir kitiems mūsų kovos broliams ir sesėms yra gili malda į Viešpatį prašant juos priglausti ir jų išklausyti.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

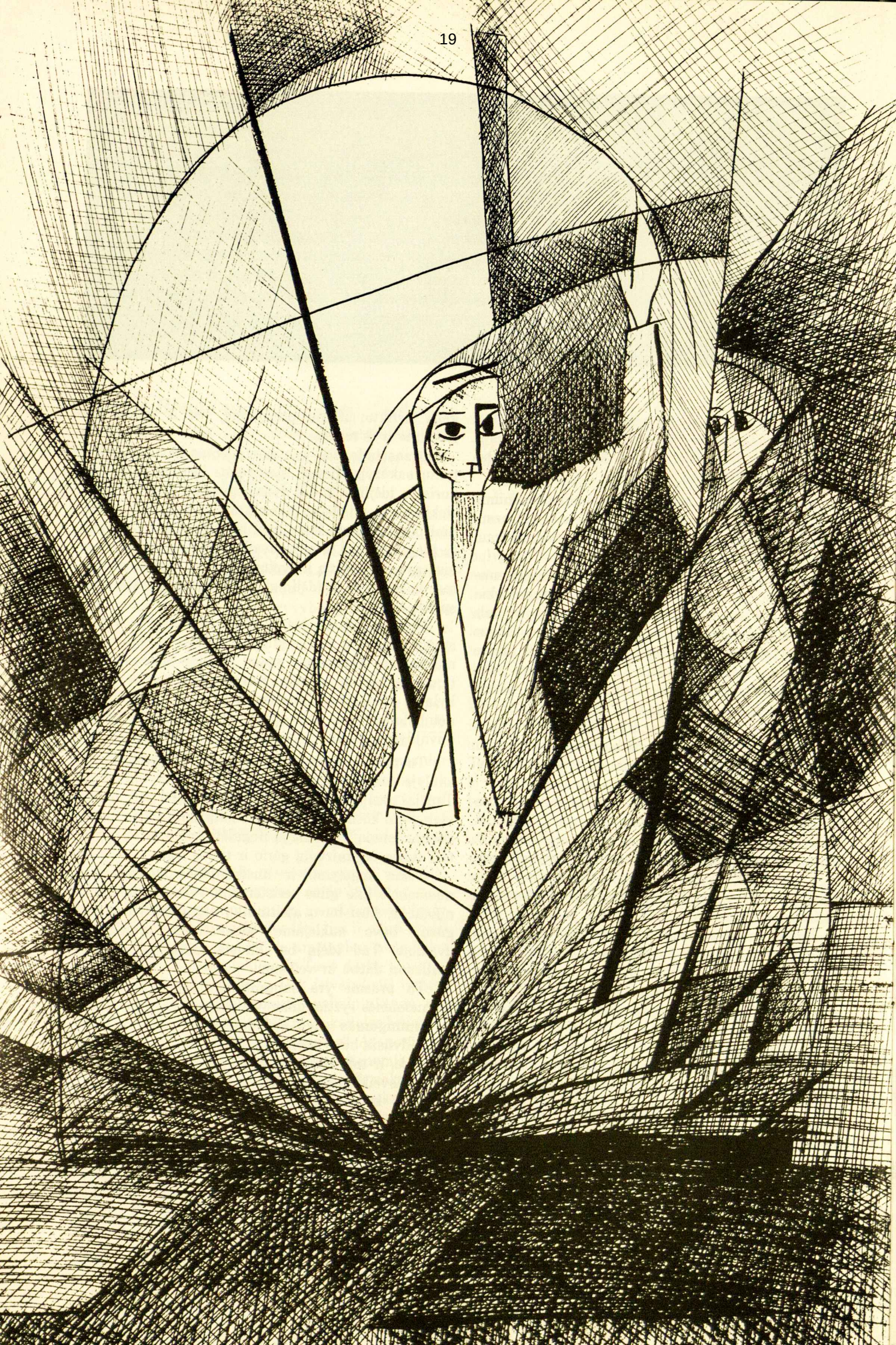

ŽMOGUS, KNYGA IR DANGUS

Audrius Tadas Klimas

Žadintuvas suskambėjo kaip pragaro gaidys. Žmogaus ranka šovė jį pasmaugti. Neseniai 57 metų amžiaus sulaukęs žmogus, kiek pasimuistęs, atsisėdo lovoje. Žmona jau darbavosi virtuvėje. Išlipęs iš lovos, jis žengė į vonią, bet prieš išeidamas iš savo kambario, staiga sustojo ir pasižiūrėjo atgal. „Kažkas netvarkoje".

Apsiprausęs, apsirengęs, žmogus sėdo prie žmonos patiekto pusryčių stalo. Kaire ranka atsigerdamas kavos, dešine paėmė ten jam padėtą laikraštį. Jis mylėjo savo žmoną, savo gyvenimo draugę, kuri, išplovusi indus, dabar statė juos į lentynas. Žmogus pagalvojo, „Beveik kaip kiekvienas toks rytas" — ir staiga krūptelėjo, užsikirtęs ant to žodžio „beveik". Kodėl „beveik"?

Žmona jau rengėsi išeiti darban, bet vyras vis dar nesikėlė. Žmona klausė, „Brangusis, ar sergi?" ir siūlė aspirino, bet vyras atsisakė. „Nežinau", jis tarė, „Bet man kažkas netvarkoje, mano brangioji". Ir pasiliko žmogus namie, praleisdamas darbo dieną pirmą kartą per daug metų.

Likęs namuose, nerimavo. Keletą valandų tvarkė namą. Paskiau svarstė, ar jam eiti į darbą, kad ir pavėlavus. „Ne", jis tarė, „Atrodytų per kvaila, ypač kai paklaustų kodėl pasivėlinau". Įsijungęs televiziją, negalėjo žiūrėti spalvotų durnysčių. Supykęs, susinervavęs, išjungė televiziją. Nutarė, imsis jis skaityti.

Nusitvėręs knygą, pasistatęs sau kavos, atsisėdęs prie lango minkštoje kėdėje, žmogus ėmė skaityti. Ėjosi sunkokai. Knyga buvo jam neįdomi, nereali. Vis tiek jis stengėsi ją skaityti, bet knygos vaizdai, tema, jam nieko nesakė. Po valandėlės metė ją šalin. „Kvailas reikalas", sumurmėjo jis. „Ta knyga man be vertės, netinkama. Reik kitos ieškoti". Tačiau tinkamos knygos jis namuose nerado. Tai nutarė nužingsniuoti į miesto knygyną.

Atsiradęs bibliotekoje, atsisėdo prie naujų žurnalų stalo. Skaitė vieną savaitinį nuo pradžios ligi galo, kiekvieną žodį įdėmiai, susikaupęs. Skaitė žmogus, mėgindamas surasti tą sakinį, tą išsireiškimą, tą rašinį, kuris nuramintų jo sielą, jam taip stebėtinai bei staigiai sunerimusią. Ieškojo žodžių, kurie paguostų jį jo abejonėse ar net atsakytų jam į klausimus, kurių pats pagrindinis — ar bent jis taip galvojo — buvo šis: „Kodėl man taip neramu?"

Bet jo skaitymas nieko žmogui nepadėjo. Jis tik dar labiau susijaudino, sušilo, nusiminė. Metė jis savaitinį atgal ant stalo. Atsistojęs greitu žingsniu nuėjo keletą pėdų nuo stalo, bet tuoj grįžo ir ėmė kitus žurnalus. Perskaitęs antraštes, trenkė ir juos atgal ant stalo. „Niekas netinka. Ką, ar bibliotekoje nėra ko skaityti?"

Nuėjo prie lentynų, išsitraukė pačią pirmą knygą. „Girdėtas autorius, gal nebus bloga". Bet ji nebuvo jam gera. Pasiskaitęs įžangos, rūsčiai tarė, „Nesutinku su jo filosofija, ir bendrai tema neįdomi", ir kišo knygą atgal. Taip buvo ir su sekančia. „Negera". „Kvaila tema". „Neįdomi". Tokiu būdu per keletą minučių perskaitė visų lentynos knygų pavadinimus. Neatrasdamas nei vienos „tinkamos", „perskaitė" ir antrą lentyną, ir trečią, bet ir ten rezultatas buvo toks pat.

Pribėgęs prie ketvirtos lentynos, žmogus perskaitė visus pavadinimus labai greitai. Prie sekančios lentynos perskaitė dar greičiau. Niekad nebuvo jis taip greitai skaitęs. Antraštės, idėjos, pradėjo greičiau ir greičiau bėgti per žmogaus akis ir protą. Bėgo ir žmogus, nuo lentynos ligi lentynos, iš vieno bibliotekos aukšto į kitą, greičiau ir greičiau, bet niekur nesurasdamas to, ko troško.

Žmogus, nepratęs bėgti nei skaityti, tą dieną vis tiek bėgo ir skaitė, vis greičiau, lyg iš desperacijos. Kai pasiekė paskutinį aukštą, žinojo, kad čia suras arba visai nesuras. Staiga žmogus sukliko! Surado! Galvojo, šaukė „Štai ko reikėjo! Čia tikrieji atsakymai! Dabar žinosiu!" Laikydamas knygą aukštai, lyg kokią kibirkštį, lyg maratono laimėtojas, bėgo žmogus išsirašyti knygą.

Dar nepasiekus durų, širdis sustojo. Krito žmogus negyvas. Krito ir knyga — į šiukšlių dėžę. Nakčia žmogaus knyga su šiukšlėmis išnešta ir sudeginta.

Kilo dūmai į dangų.

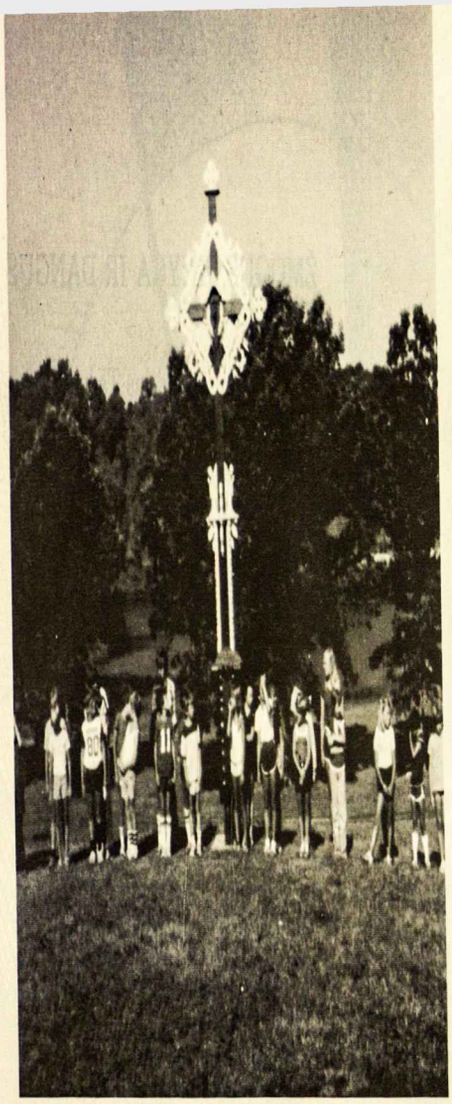

Jaunučių stovyklos diena prasideda prie kryžiaus

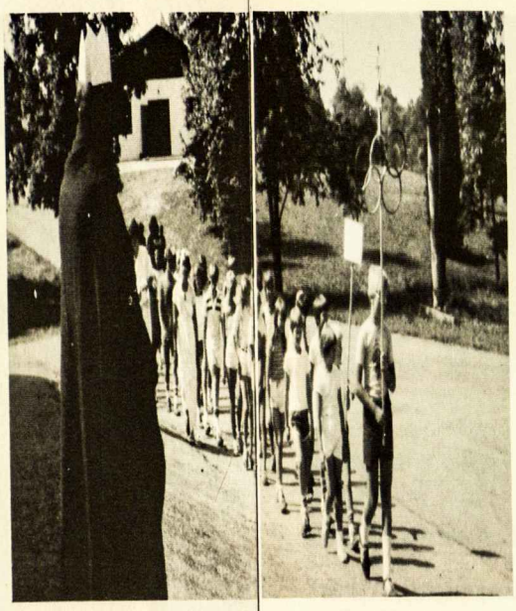

„Karalius" (kun. A. Saulaitis) priima olimpiados sportininkų paradą.

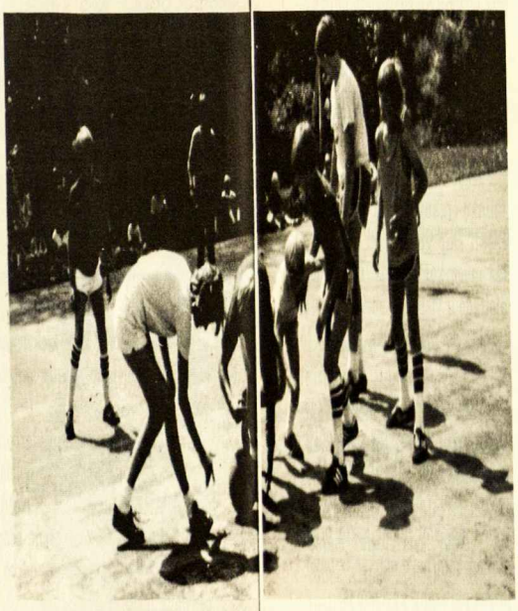

KĄ VEIKĖM DAINAVOS JAUNUČIŲ STOVYKLOJE?

Nuotraukos A. Radžiaus

Sekmadienis, liepos 20. Visi atvykome į jaunučių stovyklą iš visų pusių. Susitvarkėm, užsiregistravom. Stovyklos atidarymas vyko prie vėliavų. Vakare susipažinimas – pašokom, padainavom, pabendravom.

Pirmadienis, liepos 21. Pirmutinė pilna stovyklos diena. Vakarinėj programoj piešėm herbus, kuriuose nupiešėm dalykus apie savo gyvenimą: kas mums svarbu, ko mes norim siekti. Užbaigėm vakarą dainomis.

Antradienis, liepos 22. Lietuvybės diena. Ryte visiems buvo išdalinti litai. Už kiekvieną angliską žodį reikėjo atiduoti litą. Laimėtojai, tie, kurie daugiausia litų surinks, gaus premiją. Vakare buvo laužas, kuriame būreliai pasirodė suvaidindami ką nors apie Lietuvos nepriklausomybę, pvz. himno, vėliavos, herbo parinkimą.

Trečiadienis, liepos 23. Tautosakos diena. Per vakarinę programą jaunesnieji ir vyresnieji buvo padalinti į dvi grupes. Jaunesnieji įscenizavo pasakas laužavietėj, o vyresnieji kitoj ežero pusėj išvaidino tautosaką. Vakaras užsibaigė bendrais šokiais.

Jonas Račkauskas

Vyrai tyrinėję saulės dėmes, jaunučių stovykloje.

Ketvirtadienis, liepos 24. Ateitininkijos diena. Nuo ryto buvo paskelbta stovyklos centro valdyba. Darius Steponavičius, Linas Biliūnas ir Vija Bublytė buvo išrinkti valdybos nariais. Vakare būreliai piešė plakatus, ir po to visi kartu procesijoj ėjom į Baltuosius Rūmus, kur plakatus pristatėm. Po to, buvo suruoštas krikšto vaizdas ir krikšto atnaujinimas.

Andrius Gražulis ir Vytas Apanavičius

Penktadienis, liepos 25. Erdvių diena, 2080 m. Archeologiniai radiniai iš 1980 surasti ir pristatyti po pietų. Dairy Queen laimėtojai išvežti į miestą (daugiausia litų). Vakare įvairūs pasirodymai per R-2-D-Ū.

Dr. Spock

Šeštadienis, liepos 26. Šeštadienį jau pradėjo atvažiuoti žmonės Dainavos šventei. Visi praktikavom šokius ir dainas. Vakare buvo talentų vakaras, kuriame vaikai savo gabumus parodė. Po to, buvo ilgi šokiai. Visi šoko ir linksminosi. Visi išvargo ir ėjo į barakus pasilsėti.

Rima Polikaitytė

Sekmadienis, liepos 27. Dainavos šventė. Vyskupas iš Lansing atvažiavo. Labai daug svečių susirinko. Mišios buvo prie ąžuolo ir jas atnašavo vyskupas, kun. Saulaitis ir kun. Dabušis. Po mišių stovyklautojai turėjo mažą programėlę paruošę, kurioje jie dainavo ir šoko. Iškilmingi pietūs sekė programą. Orkestrėlis pagrojo po pietų. Vakare buvo vadovų laužas Baltųjų Rūmų židiny.

Marytė Končiūtė

Pirmadienis, liepos 28. WABAS WADIJO WALANDĖLĖ. Pora valandų buvome be elektros, nes užėjo audra. Vietoj, kad vaikai eitų maudytis per lietų vadovai ir mokytojai pravedė estradinius šokius. Vakare vyresnieji suruošė radijo valandėlę, o vaikai žaidė įvairius žaidimus. Visi susirinko po pasiruošimų ir žaidimų, ir pasiklausė labai juokingos radijo programos.

Jonas Račkauskas

Antradienis, liepos 29. Sporto šventė. Visi suskirstyti į komandas. Komandiniai žaidimai prasidėjo. Vakare įvyko vėliavėlių žaidimai.

Trečiadienis, liepos 30. Sporto šventė. Bėgimo ir plaukimo rungtynės. Vakare visos komandos pasirodė su daina, šūkiu ir plakatu. Mėlyna spalva laimėjo pirmą vietą, balta antrą, raudona trečią, geltona ketvirtą, žalia penktą ir juoda paskutinę. Visi praleido laiką smagiai ir visiems buvo malonu.

Asta Kižytė

Ketvirtadienis, liepos 31. Kronikos diena. Vakarinė programa buvo apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Vadovai ir mokytojai suvaidino tipiškus vaizdus, kurie Kronikoj yra aprašyti. Septynios stotys parodė Kronikos vaizdus, ir kai visas stotis perėjo stovyklautojai, vakaras buvo užbaigtas malda prie kryžkelės.

Penktadienis, rugpiūčio 1. Šeimos diena. Visa stovykla buvo sugrupuota pagal šeimas ir turėjo kartu sėdėti per valgymo laiką. Vakare buvo laužas, per kurį šeimos vaidino ką nors, kas tipiškai atsitinka šeimoje.

Šeštadienis, rugpiūčio 2. Paskutinė pilna stovyklos diena. Daug lietaus. Iškilminga vakarienė ir Gintaro balius.

Sekmadienis, rugpiūčio 3. Stovyklos uždarymas. Visi išvažiuoja. Greitai, greitai laikas bėga! Oi, Sudiev, Sudiev! Iki pasimatymo kitais metais!

Jaunučių stovyklos aprašymą paėmėme iš gražaus stovyklos leidinio „Dainavos žvaigždynas".

DIENOS LITUANIKOJE

Iš Brazilijos ateitininkų stovyklos

Nuotraukos D. Kojelytės

Vienas dalykas kas man tikrai patiko šitoj stovykloj buvo televizijos vakaras. Mūsų būrelis Beždžionės darė vieną programą, bet ne geriau už Šeškus. Viskas buvo labai panašu į NAMORO NA TV. Mes juokėmės labai daug. Šitas buvo vienas dalykas čia stovykloj, kuris man patiko.

Regina M. Remenčiūtė

Stovykloj buvo labai gerai, bet labai trūko žmonių. Dėl šito buvo nelinksma. Programa buvo labai kūrybinga ir linksma. Mes buvome suskirstyti į 4 būrelius: Šeškus, Vėžlius ir Beždžiones. Aš buvau Šeškų būrelyje. Mes šokom, dainavom ir darėm daug rankdarbių. Aš tik noriu, kad kita stovykla būtų labai gera, kaip šita.

Stasiukas V. Žutautas

Čia aš dariau viską: susirinkimus, susipurvinau, meldžiausi, etc..., bet... irgi gavau pipirų, kada reikėjo. Man patinka labai būti čia stovykloje, nes man reikia dirbti čia, kad priprasčiau dirbti irgi namie.

Mano grupė vadinasi VĖŽLIAI. Mes esam 7: aš, Estela B., Lucia B., Silvia T., Andre B., Douglas S., ir Audris T. Bet yra irgi kitos grupės: Šeškai ir Beždžionės. Mano grupės vadovės yra: Daina ir Sigutė. Šitoje stovykloje aš daugiau kalbu lietuviškai negu praeitose, nes dabar yra litas (lietuviškas pinigas). Veikia taip: kada aš kalbu daug lietuviškai, aš gaunu litą. Ir taip yra.

Aš sustosiu čia, nes man reikia dengti stalus.

Sudiev. Iki pasimatymo

Audra Remenčiūtė

Daina Kojelytė ir Sigutė Lenkauskaitė atvažiavo iš Šiaurės Amerikos į Sao Paulį pravesti ateitininkų stovyklą. Ši stovykla įvyko Atibajoje, mūsų sodyboje Lituanikoje.

Estafetė — pieštukas tarp nosies ir lūpų iš k. į d.: Silvia Stankevičiūtė, Regina Remenčiūtė, Aleksas Remenčius, Cristina Zalubaitė.

Jau 4 dienas aš čia stovykloje. Grupė draugų ir dienos pilnos darbo ir džiaugsmo. Nuo pat ryto iki nakties esame užimti. Turėjom įdomius pašnekesius apie mūsų įvairias lietuviškas organizacijas.

Iš vakaro programų man labiausia patiko partizanų vakaras. Kalbėjom apie partizanus, Viktorą Petkų. Dėdė Juozas atlaikė šv. Mišias už visus partizanus.

Labai ačiū Dainai ir Sigutei. Mes Jums nuoširdžiai dėkojam už Jūsų didelį prisidėjimą prie mūsų veiklos. Žinokite, kad Jūs mums padėjot įvairiose srityse ir daug mus išmokėte, nes be Jūsų negalėtume padaryti viską, ką darėm ir padarysim.

Dar kartą labai ačiū.

Andrius Valavičius

Man pasikalbėjimai buvo labai įdomu. Pirmą dieną mes pakartojom ateitininkų principus ir parašėm, ką mes galėtume daryti per metus, visada galvojant apie principus.

Paskui kalbėjom apie ateitininkų organizaciją ir taip pat parašėm kaip galėtų būti organizuotas mūsų kalendorius. Daug idėjų atsirado ir visi labai susidomavo, ir turbūt visi bandys ką nors iš to padaryti.

Antradienį — partizanų vakaras. Pašnekesyje kalbėjome apie partizanus, Viktorą Petkų ir Tylos Bažnyčią. Biškį daugiau apie šitas temas išmokau ir dar kartą prisiminiau kaip buvo sunkus ir pavojingas partizanų gyvenimas.

Sekančią dieną ne daug pasi-

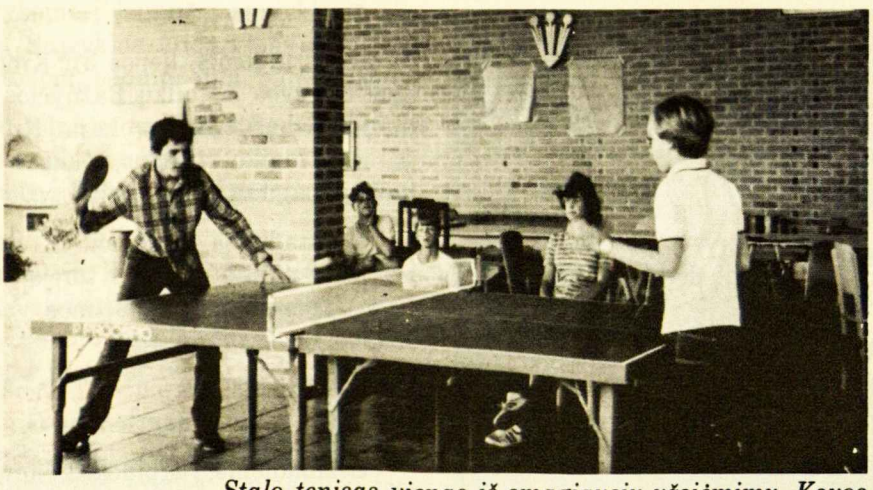

Stalo tenisas vienas iš smagiausių užsiėmimų. Kovos lauke: Andrius Valavičius ir Ferdinandas Bendžius, o juos įtemptai stebi Valteris Belopetravičius, Audris Tatarūnas ir Lucia Banytė.

kalbėjom, bet parašėm Viktorui Petkui laiškus. Tikrai labai sunku rašyti jam, ypatingai dėl to, kad nežinau ar mano laiškas bus įdomu jam skaityti, arba ką aš galiu jam rašyti jeigu jie (rusai) skaitys mano laišką. Tik laukiu, kad mūsų laiškai būtų jam įteikti ir kad jie galėtų biškį jam džiaugsmo duoti.

Milda Paula Remenčiūtė

Čia mes padarėm labai daug žaidimų, mes dainavom labai daug ir aš nuploviau labai daug indų. Nebuvo labai daug žmonių, bet stovykla buvo gera.

Buvo irgi labai daug teatro ir visi ėjo į laužą ir per kelionę buvo labai daug „blynų" ir labai daug smirdėjo.

Daina atsivežė iš JAV vieną kitą draugę, Sigutę, ir jinai mus išmokė vieną dainą.

Aš ir Andrius Valavičius plovėm indus iki 9:00 val. Paskui aš padariau vieną vaidinimą ir mes padarėm aitvarus.

Aleksandras Remenčius

Atvažiavom į stovyklą (Atibajoj) šeštadienį (19/7). Stovykla gerai organizuota dėl to, kad atvažiavo dvi ateitininkės iš Amerikos: Daina Kojelytė ir Sigutė Lenkauskaitė.

Programa gera. Mes sportavom, darėm rankdarbius, turėjom tautinius šokius, ir, negalim užmiršti, turėjom mišias visas dienas.

Man patiko labai pašnekesiai. Daina kalbėjo apie ateitininkus, partizanus, Viktorą Petkų, kuriam siuntėm laiškus.

Aš išmokau daug su jomis (Sigute ir Daina). Jos mus privertė lietuviškai kalbėti. Kas kalbėdavo daugiau, gaudavo vieną litą. Manau, kad aš išeisiu iš stovyklos žinodama daugiau lietuviškų žodžių.

Šiandien naktį bus kaukių vakaras. Vakar buvo teatro vakaras (buvo labai įdomu).

Dabar noriu padėkoti Ateitininkų Federacijai (kuri siuntė Dainą ir Sigą), Dėdei Juozui ir šeimininkėms.

Labai ačiū.

Nida R. Remenčiūtė

Šv. Mišios Ateitininkų paunksmėje. Iš k. į d.: kun. Juozas Šeškevičius, Silvia Stankevičiūtė, Andrius Valavičius.

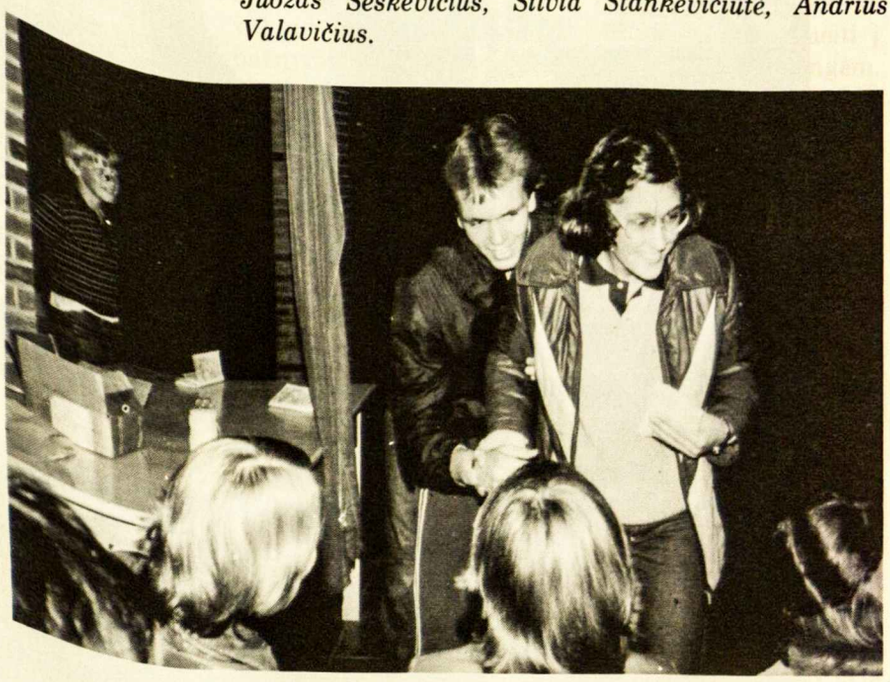

Vakaro programos metu — „vaikų programa" iš k. į d.: Audris Tatarūnas, Douglas Saldys, Lucia Banytė.

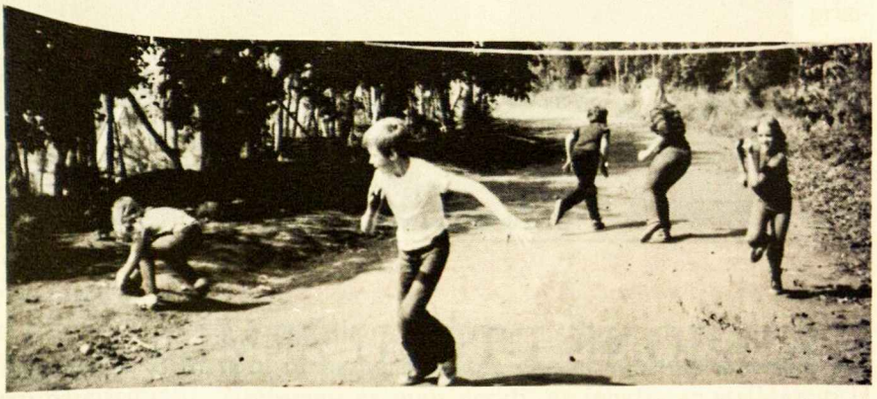

Sporto metu. Iš k. į d.: Silvia Stankevičiūtė, Audris Tatarūnas, Andrius Bendžius, Sigutė Lenkauskaitė, Silvia Tubelytė.

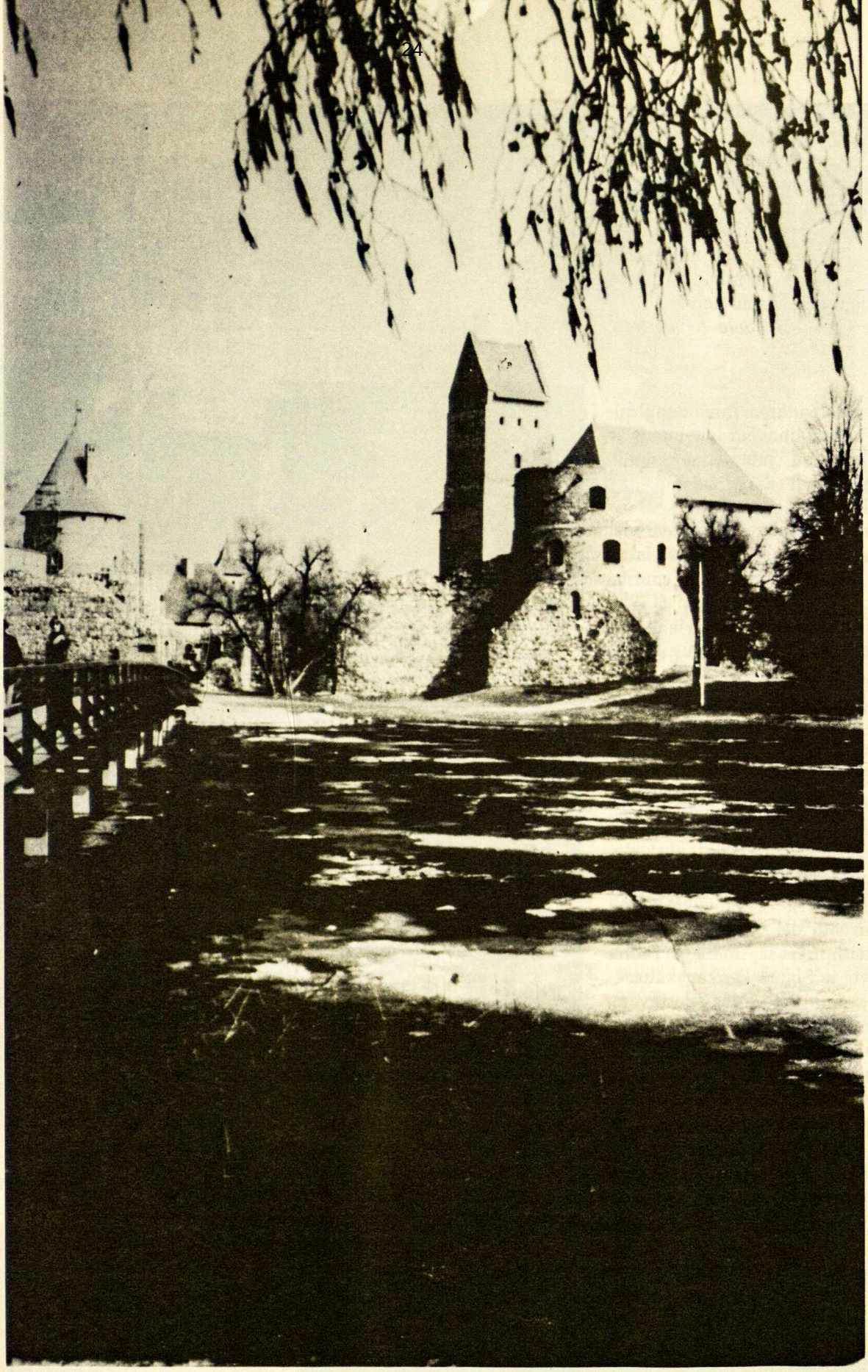

KELIONĖ Į TĖVŲ ŽEMĘ

Iš jaunos mergaitės kelionės į Lietuvą dienoraščio

Paskutinė valanda kelionės buvo labai rami. Vis galvojau apie mamą ir tėtę, ir ką jie rašė ir sakė. Tada pamačiau Vilniaus miestą — apšviestą ir visai kitokį negu įsivaizdavau. Mano akys buvo atviros ir pilnos džiaugsmo. Gal sapnas? Bet bežiūrėdama pamačiau tokį didelį plakatą ir toliau skaičiau: „Komunizmas — žmonijos šviesioji ateitis!“ Jis net raudonas buvo. Norėjosi jį suplėšyti.

Traukinys sustojo, ir kai išlipau, tai toks vienas aukštas, plonas vyrukas paėmė mano lagaminą ir nunešė toliau. Kai kurie mano bendrakeleiviai susitiko su giminėmis. Buvo toks džiaugsmas, net sunku išaiškinti. O aš stovėjau. Buvau pavargus ir akimis ieškojau, bet nežinojau ko. Juk aš niekam neparašiau, ir man niekas nieko nesakė. Tada išgirdau mano vardą. Bet kas šaukė? Ar Dievas, ar koks žmogus, ar sapnuoju? Atėjo tokia moteris ir prisistatė save. Tai buvo Aldona — tėtės pusseserė, o tas vyrukas, kuris mano lagaminą nunešė, tai Vytenis (Aldonos sūnus). Pasižiūrėjom vienas į kitą ir toks keistas jausmas perėjo per visą kūną...

* * *

Pabuvus Lietuvoje vos dvi dienas, pajutau kokia laiminga aš esu. Didžiausia dovana — tai tie žmonės. Žinau, kad savo gyvenime aš dar galėsiu pakeliauti, bet jie to negali padaryti ir tas yra skaudžiausia. Atidaviau giminėms atsivežtas dovanas. Norėjau jiems viską atiduoti, ne kad man būtų jų gaila, bet kad norėjau viską atiduoti iš meilės.

* * *

Vėliau nuėjau į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. Netikėjau kaip gražu ten buvo. Pasimeldžiau ir žiūrėjau kaip kiti meldžiasi. Jaunimo ten beveik nebuvo. Daugiausia tik seni žmonės. Prie durų stovėjo keletas senučių ir pardavinėjo paveiksliukus ir žvakes.

* * *

Kai grįžom iš Kauno, tai Vytenis ir Danutė (jo sesuo) jau manęs laukė. Per keletą dienų jau buvome gerai susidraugavę. Vytenis yra man kaip koks patrijotas, didvyris. Labai juo didžiuojuosi ir džiaugiuosi, kad jį pažįstu. Vytenis labai viskuo domisi ir daug žino apie kitus dalykus — tuos dalykus kurių mokykloje nemoko. Pasakojo man, kad jo klasėje yra 35 studentai. Iš tų 35 studentų 30 yra komjaunuoliai, o jis ir kiti 4 draugai — tai ne! O kodėl visi kiti jo draugai įstojo į tą „gerbiamą“ organizaciją? O todėl, kad būtų lengviau mokykloje ir darbe.

* * *

Prie pat universiteto yra Aušros Vartai. Aplankiau juos. Oi, kaip gražu ten buvo. Tas momentas pasiliks mano širdyje amžinai. Su apšvietimu padariau nuotraukų. Tada viena moteris atėjo ir pasakė, kad nefotografuočiau. Nesupratau kodėl tai tik pabuvau ir pasimeldžiau. Išeidama nuėjau prie tos moters ir atsiprašiau. Ji paklausė manęs ar aš moku persižegnoti. Tada aš padariau ant jos kaktos su nykščiu kryžiaus ženklą ir atsakiau, kad ne tik persižegnoti moku, bet ir melstis. Ji apsidžiaugė ir mane prispaudė prie savęs. Abi pradėjom verkti. Ilgai ji mane laikė. Man buvo gera. Sunku net išaiškinti.

* * *

Kai grįžom iš Trakų, atvažiavo Aldona ir Vytenis ir nutarėm važiuoti į jų miestelį. Iš tikrųjų ten nebuvo galima važiuoti, bet aš nieko niekam nesakiau ir tyliai išėjom. Po trijų valandų atsiradom jų namuose. Susitikau su mano močiutės seserim — tėtės teta. Oi, kaip ji apsidžiaugė mane pamačiusi ir išbučiavo, netikėdama, kad aš į Lietuvą atvažiavau. Buvo truputį keista. Pajutau, kad visa šeima tenai buvo — jūs irgi. Daug kalbėjo. Bandžiau jai papasakoti apie močiutę, mano šeimą ir Ameriką. Pavalgėm vakarienę ir vėl kalbėjom. Pasižiūrėjau į laikrodį. Jau buvo 10 valanda. Kalbėjom, gėrėm vyno... 11 valanda — kalbėjom toliau... 12 valanda — teta nuėjo gulti. Bet Vytenis, Danutė ir aš dar vis kalbėjom ir klausėm muzikos. Antrą valandą atsigulėm ir mes.

* * *

Nežinau ar tą naktį miegojau ar ne. Šeštą valandą ryto Aldona prikėlė mane. Buvo Velykų rytas. Iš vakaro buvau sakiusi, kad būtinai norėsiu nueiti į bažnyčią. Taigi Vytenis ir aš greitai išsirengėm. Netikėjau, kad tiek žmonių buvo. Mes, kaip ir kiti stumdėmės, kad tik galėtume įeiti į vidų. Ir pasisekė. Stovėjome stati, bet nesvarbu. Visi labai keistai į mus abu žiūrėjo, ir tik tada pastebėjau, kad nesimatė nei vieno vyro priekyje. Visos moterys buvo arčiau prie altoriaus, o vyrai gale arba lauke. Po pusvalandžio prasidėjo procesija ir giesmės, lenkiškai ir lietuviškai. Žmonės stumdėsi, kad tik galėtų pamatyti. Mane iš visų pusių spaudė, net bloga pasidarė. Meldžiausi ir žiūrėjau kaip kiti meldžiasi, ir viena, o gal net daugiau, ašarėlių nubyrėjo. Man sunku apie tas Mišias rašyti, nes kartais sunku rasti žodžių apibūdinti tam jausmui ir pergyvenimui.

* * *

Penktadienį iš ryto nuvažiavome į Vilniaus Politechnikumo mokyklą. Visur kur tik nuėjome mus labai gražiai priėmė. Mokiniai visi atsistojo ir „labą dieną“ visi kartu, pasakė, kaip maži „robotai“, tik šypsojosi. Norėjo, kad tik viską „gerai“ matytume. Mūsų grupėje buvo 17 mokinių ir mes visi labai pykome, kai mums aiškino tokius dalykus, kaip „Lietuva prisijungė prie Tarybų Sąjungos“, ir kai matydavome visur plakatus su visokiais užrašais apie komunizmą. Kartais vadovai negalėjo mūsų suvaldyti, ypač kai mums aiškino, kad taip ir taip buvo istorijoje, ypatingai 1918 metais. Mes jiems aiškinome kitaip. Mūsų berniukai labai tam priešinosi. Aš mažai kalbėjau ir daug stebėjau.

* * *

Pagaliau atsiradome mažame miestelyje ir pamačiau tą namą, kuriame gyveno močiutė ir mano tėtė. Nežinojau ar man verkti, ar juoktis ar atsiklaupti ir pabučiuoti žemę. Netikėjau, kad savo gyvenime kada pamatysiu tą namą, kuriame gyveno ir augo mano tėvas...

JEIGU LIETUVA BUS LAISVA...

Aš grįžčiau į Lietuvą, nes norėčiau pamatyti, kaip ten atrodo. Man būtų įdomu. Galėčiau pamatyti, ar gamta graži, kaip buvo. Aš irgi norėčiau susitikti su savo pusseserėm, tetom ir dėdėm.

Vija Bublytė

Jeigu ir kai Lietuva bus laisva, aš ten norėčiau gyventi, galbūt pušynuose prie jūros. Amerika išlaisvintų Lietuvą. Nežinau, kaip tą padarytų, bet turbūt galėtų kaip nors blogus rusus išvyti. Nenorėčiau, kad bombos kristų ant Maskvos, dėl to, kad yra lietuvių, kurie ten gyvena. Išlaisvintai Lietuvai reikėtų daug pagalbos su pramone. Lietuviai galėtų pradėti vėl sau, o ne rusams maistą ir produktus daryti.

Daina Mataitė

Jei Lietuva būtų laisva, aš pasilikčiau Amerikoje, bet aš ten važiuočiau savo gimines aplankyti ir pasilikčiau ilgai ilgai, kad galėčiau viską matyti. Paskiau aš vėl į Ameriką atskrisčiau.

Vilija Kontrimaitė

Kai aš nuvažiuosiu į laisvą Lietuvą, aš norėčiau eiti medžioti dideliuose miškuose. Aš parduočiau daug šautuvų, kad lietuviai galėtų apsisaugoti nuo piktų žvėrių ir piktų komunistų.

Tomas Ruzga

Jeigu Lietuva būtų laisva, aš ten gyvenčiau. Aš ten būčiau milijonierius. Aš visokių dangoraižių pastatyčiau, kad Lietuva būtų moderniška. Aš pastatyčiau kinus, kurie rodytų įvairias filmas. Aš turėčiau radijo ir televizijos stotis. Aš pastatyčiau sporto sales, kuriose žaistų beisbolą, futbolą, krepšinį ir kitus sportus. Aš aplankyčiau Lietuvos gražiausias vietas, kaip Palangos pliažus ir Vilnių.

Tomas Šaulys

Jeigu Lietuva būtų laisva, aš pastatyčiau savo karo lėktuvų bazę, kad Lietuva galėtų atsiginti nuo rusų.

Linas Biliūnas

Jeigu Lietuva būtų laisva, aš ten negyvenčiau, bet skrisčiau ten atostogoms. Aš labai norėčiau pamatyti, iš kur mano tėvai kilę. Aš irgi bandyčiau „džinsus“ arba „jeans“ ten nuvežti, kadangi labai daug kainuoja jas nusipirkti. Taip pat bandyčiau Lietuvą į Olimpijadą įtraukti.

Leonardo Bičiūnas

Jeigu Lietuva būtų laisva, aš norėčiau ten pasilikti ir susidraugauti su savo giminėm. Jie man parodytų įdomių vietų, kurių rusai mums neparodytų.

Eglė Liutkutė

Jei Lietuva būtų laisva aš turbūt pasilikčiau Amerikoj, kadangi čia žinau kaip gyventi ir turiu daugiau draugų. Lietuvoj būtų sunku gyvent, nes man reikėtų pakeist mano visą gyvenimą, ir nežinau dar kaip atrodo Lietuva.

Laura Gražulytė

Jei Lietuva būtų laisva, aš turbūt gyvenčiau ten. Lietuva yra mūsų tėvynė ir jei būtų sutvarkyta, būtų labai gražu. Bet jeigu ten nebūtų visai gerų mokyklų, arba jeigu nieko nepažinčiau ten, aš turbūt likčiau Amerikoje.

Audra Venclovaitė

Aš grįžčiau į Lietuvą, nes gal būtų labai gražu ten be rusų. Aš norėčiau atidaryti restoraną, kuris gamintų amerikietišką maistą, kad lietuviai galėtų geriau susipažinti su amerikietišku valgiu.

Judita Norkaitytė

Kai Lietuva bus laisva, aš pastatyčiau daug kinų, kuriuose aš rodyčiau filmas kaip Star Wars, The Empire Strikes Back, ir Kramer vs. Kramer. Aš pastatyčiau didžiausią kiną visam pasaulyje ir pavadinčiau jį Steponavičiaus Geriausios Filmos.

Darius Steponavičius

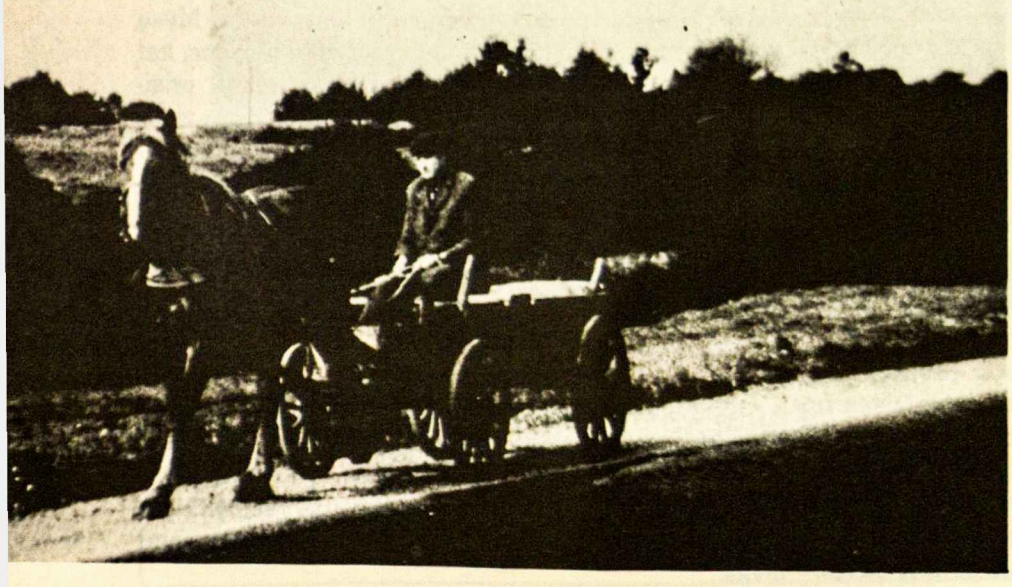

Pasisakymai paimti iš Dainavos jaunučių stovyklos laikraštėlio „Dainavos žvaigždynas“.

MANO KOVA

Aš pabudau prieš aušrą. Tyliai išlipau iš šiltos lovos ir kojos palietė šaltas medines grindis. Grindys tuojaus atsiliepė, garsiai cypdamos. Skubėjau apsivilkti bet kokiais marškiniais ir trumpom kelnėm. Nuėjau prie durų. Lauke buvo kitas pasaulis negu namuose. Išėjau iš drėgnos, dulkėtos tamsumos į šviežią, gryną orą ir naujos dienos šviesą. Atsisėdau ant laiptų ir užsirišau batus. Mano kūnas staiga sudrebėjo nuo šalčio, lyg koks voras šoktų polką per mano nugarą. Atsistojęs, pradėjau eiti link kelio per aukštas žalias žoles, kurios tyliai žiūrėjo į dangų, laukdamos šiltos saulės, kad išbaidytų rasą nuo jų lapų. Ta rasa lyg iš šalčiausio šaltinio, užlipo man ant nuogų kojų ir su šaltais nagais prisikabino net prie mažiausio plauko.

Jau man nebebuvo šalta, nes „karo krosnis“ degė manyje. Bėgau, kaip kareivis nešdamas savo pulko vėliavą aukštai virš kraujo ir dūmų. O medžiai ramiai stebi kovą, kaip ramiai stebėjo visus karus, per visus šimtmečius.

Atėjo pirmas kalnas. Lengvai per jį perbėgau. Antras kalnas, trečias — vieną po kito, pralėkiau kalnus, ir jie tolo, kaip seni kareiviai, žygiuodami į kitus mūšius. Saulė man kepino galvą, kaip karštas karo kraujas.

Kelias, besiraitydamas į karališką mišką, slydo į tolimą kalną, kaip gyvačių karalienė. Ta gyvatė — kelias buvo mano priešas. Ji kas rytą mane silpnina. Prasidėjo kova — aš pradėjau ta žila gyvate bėgti. Pirma pamažu. Šiandien — aš kareivis; buvau pasiruošęs. Mano stiprios kojos buvo gatavos kovai, kaip bajoro kardas. Šį rytą galvojau, kad pasieksiu gyvatės galvą, kuri dar miegojo toli, ant aukšto, migloto kalno.

Kuo arčiau bėgau prie slibino galvos, mano kojos sunkesnės darėsi. Prisiminiau senąjį bėgiką graiką istorijoj, kuris bėgo iš Maratono į Atėnus, paskelbti, kad graikų armija nugalėjo priešus. Atbėgęs į Atėnus, tas graikas mirė.

Man jau kojos skaudėjo ir kvapo trūko. Gyvatė pradėjo kovą laimėti, bet kareivis niekados nesustoja kovojęs, nenugalėjęs priešo arba iki mirties. Bėgau toliau ir toliau — iki aukščiausio kalno viršūnės. Aš tyliai nuėjau atgal į namus paliekant mano priešą. Laimėjęs kovą aš grįžau namo, kaip kareivis grįžtant į savo tėvynę.

— Andrius Padleckas
iš Cicero (Ill.) Vālančiaus
kuopos laikraštėlio
„Aštuntoji diena“

„Ateitis“
sveikina
savo redakcijos
narius
Romą
ir Saulių
jų vestuvių
proga
ir linki
daug
laimės
ir džiaugsmo

TAUTOS LIAUDIS
Moksleivių ateitininkų stovykla Dainavoje

Nuotraukos R. Musonytės

Praėjusi moksleivių ateitininkų stovykla Dainavoj nebus greitai pamiršta. Ji buvo ypatinga – skirtinga nuo kitų, anksčiau praėjusių stovyklų. Stovyklautojai buvo nepaprasti ir mes daug ką nuveikėm. Mes kiekvieną momentą ką nors darėm, kur nors ėjom, ko nors siekėm...

Šių metų tema buvo „tautos liaudis“. Buvo gerai parinkta tema, nes mes gavom ne tik rimtai ją pastudijuoti, bet taip pat ir pasilinksminti – visai kaip senovės lietuviai. Paskaitos buvo įvairios: lietuvių papročiai, senovės lietuvių tikyba, lietuvių menas, lietuviai išeivijoj. Geras mišinys, nes išgirdom ne tik apie praeitį, bet ir apie dabartį.

Ne visos rimtos programos dalys buvo paskaitos. Rašėme laiškus. Mes rašėm ne tik disidentams ir kaliniams, patvirtinti, kad apie juos žinom ir galvojam, bet taip pat ir prezidentui, išreikšti savo nepasitenkinimą, kad jis neatvyko į mūsų Tautinių šokių šventę.

Vakarinės programos taip pat sukosi aplink liaudies temą. Kelis vakarus visi vikriai šokom liaudinius šokius, kuriuos mūsų komendantas Arvydas Žygas entuziastiškai mokė, o kitus vakarus praleidom prie laužų ar įvykdydami kokią programą. Laužų buvo visokių, rimtų ir linksmų. Prie kai kurių laužų išvaidinom temas kaip ateitininkijos ateitis, o prie kitų dainavom, šokom, ar vaidinom savo kūrybos vaidinimus.

Ypatingai įstrigę į atmintį yra du vakarai. Vienas tai Joninių, per kurį metėme vainikus ir būrėm įvairiausius burtus, norėdami pažvelgti į savo ateitį, ar atspėti kokia laimė mums teks. O antras, tai vestuvinis vakaras. Giedriaus Sodonio, oficialaus piršlio, sukviesti, visi svečiai atvyko į „tikras lietuviškas vestuves“, kuriose jaunoji buvo Audra Kontrimaitė, ir jaunasis – Edis Kuliava. Visi matėme kaip senovės lietuviai atlikdavo vestuvines apeigas, šokom Vitos Polikaitytės išmokytus tautinius šokius ir dainavom liaudies dainas, kurias ponas Faustas Strolia mus taip rūpestingai išmokė. Žinoma, kad pabaliavojom ir pasigardžiavom pyragų!

Vakarais ne visada šokom ir dainavom. Per susikaupimo vakarą apkeliavom Dainavą lankydami stotis. Prie stočių, baidydami skaudžiai kandančius uodus ir sėdėdami po lynojančiu dangum, klausėmės ištraukų iš LKB Kronikos ir pristatytų religinių minčių. Vakarą baigėme šv. Mišiomis, tyliai apsvarstydami mūsų praeitį, dabartį ir ateitį.

Tarp paskaitų ir vakarinių programų bėgiodavom į užsiėmimo būrelius: šokom, dainavom, sportavom ir kūrėm nepaprastus meno kūrinius. Pamankštinę protus ir kūnus, bėgdavome į valgyklą, kur ponia Norkienė, kartu su Alma Lelyte, Mirga Bankaityte ir Rasa Veselkaite mus gerai pavalgydindavo.

Stovykla nepraėjo be audros. Netekę elektros ir vandens, pramokom gyventi be jų. Pirmą rytą maudėmės Spygly, ir naktį stebėjomės nakties tamsuma, žinodami, kad vienintelė šviesa, kuri degė Dainavoj, buvo mūsų nakties sargo Arnoldo Kungio batareika. Klausydami kaip Vidas Neverauskas kartu su Pauliu ir Mariu Gražuliais vežiojo vandenį po barakus, meldėmės, kad elektros trūkumas greitai pasibaigtų...

Nepastebėtai dvi savaitės greitai prabėgo ir stovykla netikėtai baigėsi. Visi liūdnai atsisveikinom ir išsiskyrėm ligi sekančių metų, džiaugdamiesi, kad galėjome norstrumpai su draugais pabendrauti ir patrepsenti bei pasigrožėti Dainava.

Ginta Palubinskaitė

Ginta Palubinskaitė priklauso Los Angeles moksleivių ateitininkų kuopai, tačiau šį rašinį gavome iš Helsinkio miesto Suomijoje, kuriame ji praleidžia šiuos mokslo metus.

Žolinių procesija, moksleivių stovykloje, Dainavoje.

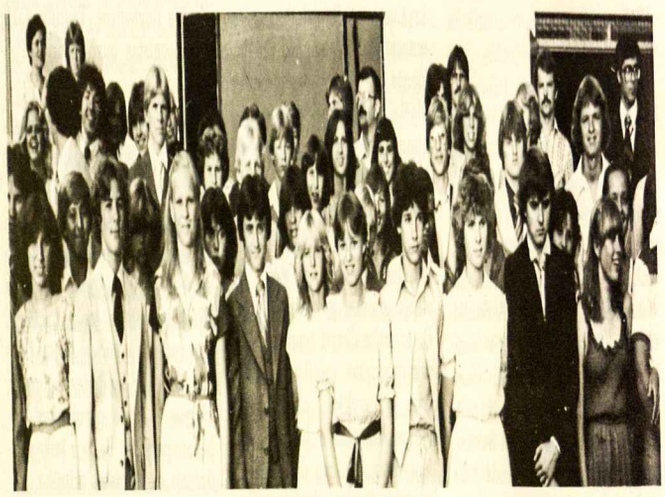

Dalis moksleivių stovyklautojų.

Vadovai.

JAUNUČIAI DAINAVOJE

Aleksandras Radžius

Dvi savaites Spyglio ežeras, žalios pušys, pievos ir mėlyna Dainavos padangė klausėsi jaunučių krykštavimų, juoko ir dainų. Buvo stovykla. Smagi Jaunųjų ateitininkų sąjungos stovykla. Ji tęsėsi nuo liepos 21 d. iki rugpiūčio 3 d.

Ne vien tik linksmybių bei pramogavimų, bet ir rimto darbo buvo stovykloje. Nemanykime, kad jaunučiai nemoka rimtai, susikaupę padirbėti.

Užsiėmimai — nuo molio iki žvaigždžių

Stovyklinis programos nugarkaulis buvo užsiėmimai. Kasdien trys užsiėmimai prieš pietus ir vienas po maudymosi. Religinis bei ideologinis auklėjimas, patikėtas kun. Antanui Saulaičiui, stovyklos dvasios vadui, netilpo vien tik užsiėmimų rėmuose. Kasdieninių šv. Mišių metu kun. A. Saulaitis sugebėdavo sukurti jaukią šeimynišką dvasią ir paprastais žodeliais, paaiškinimais bei pasikalbėjimais įjungdavo stovyklautojus į mišių eigą. Be to buvo rengiami supažindinimai su sakramentais. Įspūdinga buvo Susitaikymo (Atgailos) sakramento valandėlė. Po mielų kun. A. Saulaičio paaiškinimo žodžių ir susirinkusiųjų maldų visi iki vieno priėjo išpažinties. Kaip gi neišpažinti savo silpnybių, jei Susitaikymo sakramentas pasirodė toks malonus besąs, jei Dievas mus taip myli... Kitas panašiai įspūdingas buvo Krikšto sakramento vakaras, kurio pabaigoje visi stovyklautojai ir vadovai atnaujino savo krikšto įžadus.

Visa eilė mokytojų pravedė kitų jaunimui patrauklių užsiėmimų. Sporto mokytojas Jurgis Idzelis mokė jaunuosius stovyklautojus įvairių sportinių žaidimų ir lengvosios atletikos. Savo kūrybingumą jaunieji galėjo parodyti keramikos pamokose, kurias vedė mok. Marytė Gaižutienė. Čia specialioj krosny degino įvairius savo darbo puodukus, lėkšteles, bokalus, kryžius ir t.t. Rankdarbių užsiėmimuose, mok. Valentinos Černiauskienės ir Jolantos Zubinienės itin plačiai užsimota: medžio deginimas, inkrustacijos, siuvinėjimai, krepšių pynimas ir kt. Gamtos mokytoja Ramutė Petrulienė dažnai išsivesdavo stovyklautojų būrelius į mišką ir mokė juos stebėti gamtą: gyvius ir augalus. Be to mokė daryti šiaudines lėles, dekoratyvinius vainikus iš kankorėžių. Stovyklos akordeonistas Darius Polikaitis ir Irena Polikaitienė mokė jaunimą dainų. Be to, kai kurie iš stovyklautojų atsigabeno muzikos instrumentų, ir Darius Polikaitis sudarė orkestrėlį, kurs svarbesnėm progom, kaip vietos vyskupui lankantis, gražiai paįvairino programą. O Mirga Bankaitytė, kanklininkė iš Clevelando, ne tik orkestrėly dalyvavo, bet ir solo kanklėmis skambino. Stovyklai baigiantis, rugpiūčio 1 d., įvyko dainų konkursas. Kas daugiausia dainų moka! Konkursą pravedė Darius Polikaitis, teisėjais buvo Valerijus Gražulis, Irena Polikaitienė, Juozas Polikaitis ir Regina Šilgalienė.

V. Gražulis atnešą olimpinę ugnį.

Nebuvo užmiršti nė tautiniai šokiai. Jų stovyklautojus mokė Jurina Rugienienė. Tautinių šokių akordeonistas buvo Audrius Polikaitis.

Šiemet pirmą kartą buvo pabandyta jaunučius supažindinti su astronomijos pradmenimis (mok. Aleksandras Radžius). Stovyklon atgabentu teleskopu teko pamatyti saulės dėmes. Deja, vakarais teleskopo nebuvo progos naudoti, nes tuo metu pačios įdomiausios planetos — Jupiteris, Saturnas, Marsas — buvo nepalankioj stebėjimo pozicijoj. Be to ir laiko naktiniams stebėjimams pritrūko.

Aplamai ši stovykla lyg ir nudažyta buvo astronomine spalva. Be astronomijos pamokų, daugumas stovyklautojų būrelių buvo pavadinti astronominiais vardais: Marso būrelis, Saturno, Neptūno, Grigo Ratų, Tauro, Saulės, Aušrinės, Šiaurės pašvaistės. Stovyklos laikraštėlis, kurį suredagavo Vita Reinytė, Daiva Barškėtytė ir Laura Linaitė, taip pat astronomiškai pavadintas — Dainavos Žvaigždynas — ir astronomiškais simboliais papuoštas.

Litai ir vyskupo apsilankymas

Kai kurios stovyklos dienos buvo skiriamos vienai kuriai idėjai. Antradienis, liepos 22 d. buvo lietuvybės diena. Stovyklautojai rengėsi rūbais, kuriose dominavo tautinės spalvos — geltona, žalia, raudona. Stovykla atrodė marga. Kiekvienas stengėsi kalbėti tik lietuviškai. Kas prasitardavo angliškai, mokėdavo pabaudą litais (multiplikavimo mašina atspausdintais specialiai šiam tikslui). Liepos 24 -- Ateitininkijos diena, skirta paminėti ateitininkijos sąjūdžio 70 metų sukakčiai. Ta proga Dainavoj atostogavęs buvęs Ateitininkų Federacijos vadas dr. Juozas Girnius tarė stovyklautojams trumpą žodį vėliavos pakėlimo metu. Liepos 25-ji — Erdvių diena. Jaunimui reikėjo įsivaizduoti, kaip reikės gyventi už šimto metų, t.y. 2080 metais. Ar bus dar tada ateitininkai? Ar tebeegzistuos Dainavos stovyklavietė? Vakare įvyko linksmas laužas, kur stovyklautojai buvo apsirengę „ne šios žemės" drabužiais. Liepos 26-ji talentų diena, o liepos 27 d. Dainavos šventė, kur prisiminta Dainavos stovyklavietės 25rių metų veikimo sukaktis. Ta proga atvyko vietos vyskupas Kenneth Povish ir laikė šv. Mišias drauge su kun. A. Saulaičiu ir kun. V. Dabušiu. Po šv. Mišių, į kurias be stovyklautojų atsilankė ir didelis būrys Detroito lietuvių, stovyklos choras padainavo keletą lietuviškų dainų. Chorą dirigavo Darius Polikaitis. Po to stovyklautojai sušoko tautinių šokių. Po šios programos visi stovyklautojai skubėjo į valgyklą, kur pietavo drauge su svečiu vyskupu ir Manchesterio klebonu. Pietų metu griežė jau minėtas orkestras, vadovaujamas Dariaus Polikaičio. Solo skambino kanklininkė Mirga Bankaitytė. Pietų metu kalbėjo svečias vyskupas ir klebonas. Vakare, svečiams išvažiavus, įvyko vadovų laužas.

Smarkiai bėgame, lenktyniaujam!

Olimpinė ugnis ir Kronika

Liepos 29 ir 30 d. vyko sporto olimpiada. „Ne vien tik Maskvoj, bet ir Dainavoj", anot kun. A. Saulaičio. Atidaryta ji iškilmingai, su olimpinės ugnies atnešimu ir sportininkų paradu. Pirmąją rungtynių dieną pravesti komandiniai žaidimai, antrąją — lengvoji atletika, plaukimas ir t.t. Laimėtojų buvo daug: apie 60 pirmos vietos ir po tiek pat antros ir trečios vietos.

Įspūdingiausia buvo Kronikos diena — liepos 31-ji. Ne pati diena, bet vakaras. Septyniose stotyse buvo vaidinami atskiri epizodai, paimti iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos. Vienoj stoty tarybinė mokykla. Mokytoja aiškina, kad Dievo nėra, niekina ir terorizuoja tikinčius mokinius. Kitoje stotyje suimama moteris, besimeldžianti prie tarybinės valdžios uždarytos bažnyčios durų; ligoninėje Nijolė Sadūnaitė valo grindis ir pasakoja ligoniams apie Dievą. Už tai ji suimama. Mokykloj už tikėjimą įžeistos sesutės pareina verkdamos namo. Šeima užjaučia jas, ir visi drauge slaptai meldžiasi. Kryžių kalne žmonės slaptai, naktį, stato naujus kryžius vieton komunistų išverstųjų ir sunaikintų. Jie už tai suimami. Sibire kunigas sunkiai dirba ir slapta laiko mišias. Studentės slaptai rašo Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Stovyklautojai buvo suskirstyti į septynias grupes, kurios ėjo iš vienos stoties į kitą, ir per valandą kiekvienas stovyklautojas galėjo pamatyti visus vaidinimus, kuriuos atliko būrelių ir stovyklos vadovai. Po kiekvieno vaidinimo patys vaidintojai pasikalbėdavo su žiūrovais, pakomentuodavo matytą įvykį. Buvo jaučiama, kaip tai veikė jaunimą, kokį didelį įspūdį darė. Didesnį, negu iškalbingiausia paskaita ar pašnekesys.

Rugpiūčio 1-ji — šeimos diena. Stovyklautojai suskirstyti į „šeimas". Kiekvienas turėjo atlikti šeimos nario rolę. „Šeimos" drauge prie vieno stalo valgė, o vakare prie laužo buvo vaidinami charakteringi lietuviškos šeimos gyvenimo momentai. Rugpiūčio 2 d. buvo stovyklos paskutinioji diena. Šv. Mišių metu visi stovyklautojai uniformuoti. Trys jaunieji

duoda jaunučio įžodį: Aldis Jameikis, Vidas Jameikis ir Rimas Janušonis. Juos įžodžiui paruošė Janina Udrienė ir išegzaminavo kun. V. Dabušis ir J. Polikaitis. Vakare gintaro balius su programa ir šokiais.

Žmonės už stovyklos programos

Iš viso stovyklavo 102 jaunučiai. Jie buvo suskirstyti į 14 būrelių pagal amžių. Būrelį prižiūrėjo, jį tvarkė būrelio vadovai iš moksleivių ir studentų tarpo. Vadovais buvo Eglė Baltrušaitytė, Vida Kašubaitė, Alma Lelytė, Ginta Palubinskaitė, Laima Sidrytė, Angelika Vailukaitytė, Viktutė Venclovaitė, Edis Čepulis, Algis Kazlauskas, Rimas Puškorius, Jonas Sidrys, Giedrius Sodonis, Erikas Vasiliauskas ir Aras Žlioba. Vyriausia mergaičių vadovė buvo Regina Šilgalienė, berniukų vyr. vadovas Valerijus Gražulis, komendantas — Juozas Polikaitis ir pačioj piramidės viršūnėj stovyklos vyriausia vadovė — Janina Udrienė. Labiausiai stovyklos gyvenime pasireiškė komendantas. Jo rago balsas skardeno bent kelis kartus per dieną ir tvarkė stovyklos dienotvarkės vykdymą. Jis vadovavo vėliavų pakėlimams ir nuleidimams ir prižiūrėjo svarbesnių užsiėmimų eigą. Jo priežiūroje viskas ėjo laikrodžio tikslumu.

Tačiau pats maloniausias stovyklos momentas — maudymasis. Vėsus gaivinantis Spyglio vanduo. Rodos, taškytumeis jame nuo ryto ligi vakaro. Bet per daug negalima. Tik pora valandų skirta maudymuisi. Maudytis galima tik skirtoj vietoj, skirtu laiku ir tik po du. Tik dviese galima įeiti į vandenį ir dviese išeiti. Be to visus akylai stebi vandens sargai Vidas Neverauskas ir Mirga Bankaitytė.

Daug linksmumo stovykloje nebus, jei pilvukai bus tušti. O kad jie būtų pilni ir niekas alkio nejaustų, rūpinosi ūkio ir virtuvės vadovybė — P. Mainelienė, M. Skirpstienė ir Elena Brazdžionytė-Weliczko.

Kai šimtinė vaikų suvažiuoja ir kai visi drauge prastovyklauja dvi savaites, reikia tikėtis, kad kuris nors pirštuką įsidurs, ar galvytę ims skaudėti, ar persišaldys, nors lauke ir šilta. Kad šios ligos bei negalavimai per daug jaunimo nevargintų, veikė ligoninė. Joje dirbo gailestingosios seserys Raminta Marchertienė ir Vida Damušienė ir gydytojas dr. Žlioba. Tai medicinos priežiūra, kaip ir visos kitos sritys, buvo tvirta ir efektinga.

Jaunučių stovyklos yra didelis Jaunųjų Ateitininkų Sąjungos centro valdybos rūpestis ir atsakomybė. Šį savo uždavinį valdyba gerai atliko, pavedusi sąjungos vicepirmininkei Janinai Udrienei šią stovyklą suorganizuoti ir pravesti. Vicepirmininkė metodiškai ir planingai savo uždavinį vykdė, apgalvodama ir aptardama kiekvieną stovyklos detalę. Rezultate nei vienas stovyklautojas nebuvo be darbo, jaunimas nenuobodžiavo, kiekvieną minutę buvo užimtas. Galima drąsiai tvirtinti, kad stovykla religiniu, tautiniu ir ateitininkiškuoju požiūriu buvo turininga ir sėkminga.

Aleksandras Radžius mums pažįstamas savo straipsniais apie astronomiją. Šįmet laukiame pasirodant jo poezijos knygos, kurią leidžia Ateitininkų Literatūros Fondas.

Mok. R. Petrulienė praveda gamtos pamoką.

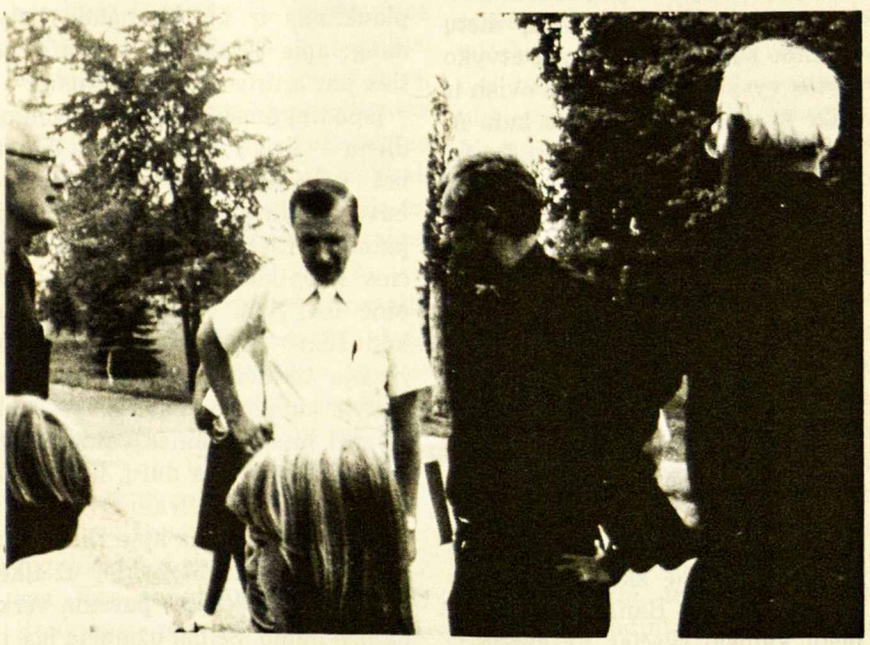

Po programos J. E. vysk. K. Povish kalbasi su stovyklos komendantu J. Polikaičiu. Dešinėje, kun. V. Dabušis, o kairėje dr. A. Damušis.

LOS ANGELES MOKSLEIVIŲ Ateitininkų Vasaros Stovykla

Šią vasarą Los Angeles moksleiviai, jauniai ir jaunučiai ateitininkai stovyklavo Times Training Center stovyklavietėje, netoli Brea miesto, rugpiūčio 22—29 dienomis. Dalyvavo trisdešimt penki stovyklautojai, nuo septynių metų iki šešiolikos metų amžiaus. Kaip kiekvienais metais, vadovavo vadovų iš toliau atvykę. Taigi, šiais metais, Saulius Čyvas iš Chicagos atliko komendanto ir stovyklos programos paruošimo darbą, o Rita Neverauskaitė iš Detroito prižiūrėjo visų sveikatą bei tvarkė mergaites, būdama vyriausioji mergaičių vadovė. Jiems į talką atėjo vietiniai studentai ateitininkai: Rita Bureikaitė, Gintaras Grušas, Angelė Mičiulytė, Linas Polikaitis, Rimas Polikaitis ir Vita Polikaitytė. Šeimininkės p. Kazakevičienė, p. Gedminienė, p. Gorodeckienė puikiai pagamino valgius stovyklautojam ir vadovam; p. Fredas Prišmantas būdamas stovyklos ūkvedžiu, ne tik supirkdavo maistą, bet ir taisydavo vamzdžius, prisidėdavo prie vakarinių programų, ir sugaudavo stovyklos neprašytus svečius (barškuoles, skorpijonus, tarantulus); ir Kun. Bartuška, stovyklos dvasios vadas, prisidėdavo prie programos atlaikydamas mišias, ir tarp kitų užsiėmimų, pažaisdavo su stovyklautojais baseine maudymosi laiku.

Kas rytą įvykdavo tvarkymasis, kuriuo laiku stovyklautojai taip pat atlikdavo darbo būrelių darbus. Pavyzdžiui: liturginis būrelis paruošdavo skaitymus ir maldas mišiom, lietuviškų žodžių būrelis surasdavo keturis naujus žodžius, kuriuos pristatydavo stovyklautojam pietų metu, ir plakatų būrelis nupiešdavo plakatą pagal dienos temą. Po inspekcijos stovyklautojai susiskirstydavo į programos būrelius. Raudoni (jaunučiai), žali (jauniai) ir geltoni (moksleiviai) dalyvaudavo įvairiuose užsiėmimuose: sporte, mene, tautiniuose šokiuose, pokalbiuose ir lietuviškuose žodžių žaidimuose (kuriuose tik dalyvaudavo jaunučiai). Pokalbius pristatydavo patys vadovai ir atvykusieji svečiai, p. Dalilė Polikaitienė ir Vytas Bandziulis, pagal ateitininkų principus: visuomeniškumą, katalikiškumą, tautiškumą, šeimyniškumą, ir inteligentiškumą. Po pietų įvykdavo dainavimas, maudymasis didžiajame baseine, laikraštėliui rašymas ir grupiniai užsiėmimų būreliai. Radijo būrelis paruošė puikią stovyklos radijo valandėlę; vadovavimo būrelis išmoko apie vadovavimą ir net turėjo progos vienai dienai perimti stovyklos vadovų vietas; rankdarbių būrelis sukūrė rankines lėlytes, su kuriom išpildė vaidinimą paskutinį stovyklos vakarą; ir kūno kultūros būrelis lavino savo gabumus sporte. Prieš ir po vakarienės vis būdavo laiko pasiruošti vakaro programai. Kiekvieną vakarą įvykdavo skirtinga programa: susipažinimo žaidimai pirmam vakarui, o paskutiniam vakarui — iškilminga itališka vakarienė „Il Cafe della Campagna“ (vadovų naujai atidarytame restorane), užbaigimo programa, kurioje pasirodė stovyklautojai su vaidinimu ir tautiniais šokiais, o vadovai su dainomis, ir šokiai pagal „akmeninę“ muziką. O savaitės bėgyje įvyko erdvės kaukių balius, į kurį atvyko erdvės princesės, šokėjos ir orkestras; susikaupimo vakaras, per kurį ėjome kryžiaus keliu ir paaukojome savo laiškus Dievui lauželyje; pasakų ir legendų laužas; žaidimų vakaras, per kurį komandomis kovojome žaidimuose: taškų taškuose, ieškiny, ir „Koks Prots“ (*Jeopardy* žaidimas lietuviškai); ir talentų vakaras, kuriame matėme puikių ir niekad anksčiau nematytų talentų.

Stovyklos antradienio ryte įvyko trumpa iškyla į stovyklavietės parkelį. Ten pavalgėme pietus, ir pažaidėme ant tiltelio, kuris pastatytas iš storos virvės, ir su virve, kabančią medyje. O trečiadienį popiet įvyko ateitininkijos 70 metų sukakties minėjimas. Pradėjome šventę su mišiom, ir užbaigėme su p. Juozo Kojelio kalba stovyklautojams apie ateitininkų įsikūrimą.

Stovyklos nuotaika nebūtų buvusi tokia puiki jeigu nebūtų atvykęs vieną naktį netikėtas svečias, žaliasis baiduoklis. Jis paliko didžiausius raštus kiekviename kambaryje ir visuose stovyklavietės rajono kampuose. Taip pat jis paslėpė stovyklos vėliavas, ir jų vietose užkėlė didžiausią žalią vėliavą. Kasdien stovyklautojai spėliojo, kasgi tas baiduoklis buvo, kaip jisai atrodė, ir iš kur jis atvyko: gal iš erdvės, gal iš baseino dugno, gal iš kokio medžio. Iki šios dienos niekas jo dar nematė, gal ir niekad nematys. Tikimės, kad kitais metais jis vėl mūsų stovyklavietę aplankys, ir vietoj slaptai, gal viešai su mumis pabendraus.

Ačiū visiems, kurie prisidėjo prie stovyklos suruošimo!

Vita Polikaitytė

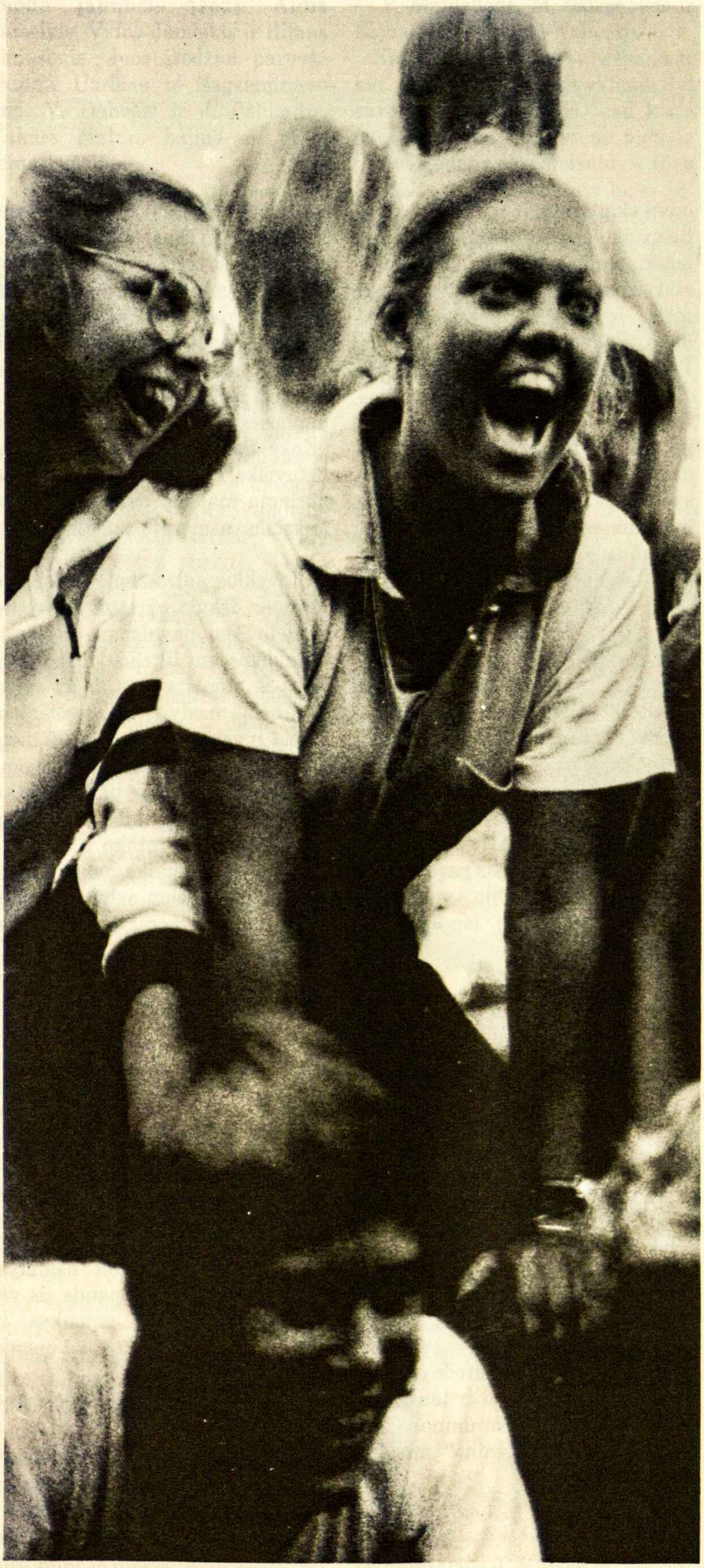

Nuotr. Edžio Razmos

DŽIAUGSMO IR NUOTYKIŲ ŠALIS

Studentų ateitininkų stovykla

Gavus skelbimą apie stovyklą, tuoj pat pradėjau ieškot kur mūsų Edis užsakė stovyklą. Išrinko ‚Camp Tippecanoe' iš visų vietų! Sužinojau, kad ta stovyka yra centrinėje Ohio valstybėje. Susipakavau, nuvykau į Clevelandą, ir su draugais iškeliavau stovyklaut. Po gan ilgos kelionės (taip atrodė, nes pasiklydom bent vieną kartą ir šunkeliais važiuot nepripratę), galų gale atvykom į „Camp Tippecanoe", „džiaugsmo ir nuotykių šalį". Per visą savaitę, ta šalis tikrai buvo pilna nuotykių, ir tikrai netrūko džiaugsmo niekam. Šeštadienio vakare suvažiavo gan gražus skaičius jaunimo. Visi galvojome kas vyks per savaitę, ir kokios paskaitos bus apie „Dabartinę Lietuvą" (tai stovyklos tema).

SEKMADIENIS

Sekmadienį iš Pittsburgh buvo atvažiavęs kunigas Karaveckas, laikyt mums mišias. Kunigėlio pamokslas buvo ne tik apie evangeliją, bet ir apie senosios kartos lietuvius. Jis mum pasakojo, kad kai ta karta atvyko į Ameriką, jiem buvo sunkiau išlaikyt tautybę, negu mūsų tėvelių kartai, nes nebuvo prie ko (pvz. parapijos bažnyčios) prisiglaust. Tai buvo viena priežastis kodėl kun. Karaveckas lankė seminariją Lietuvoje (pats trečios kartos lietuvis). Per karą, kunigėlis atvažiavo atgal į Ameriką, ir pradėjo laikyt mišias lietuvių kalboje Šv. Kazimiero bažnyčioje, ir iki šiol vis dar jas laiko.

PIRMADIENIS

Pirmadienis buvo skirtas pamėgint naujų dalykų. Išskyrę mūsų grupę į dvi dalis, ėjome prie vietų, kur užsiėmimai vyks: prie tvarto arkliukus jodinėt, arba prie vandens irklavimui. Sužinojom,

kad jodinėjimas nėra tiktai užlipimas ant arklio. Vien tik paruošt arklį jodinėjimui yra atskiras darbas. Reikia net trijų rūšių šepečius naudot tik kad paruošt arklį pabalnojimui. Pagaliau išmokome sušukuot arklį ir jį pabalnot, ir jau buvo laikas keist užsiėmimus. Irklavimas baidarėse mum nebuvo naujas dalykas, tai irklavome ne visai aplink ežerą (kurs nebuvo mažas), bet tik pakankamai susipažint su juo. Vakare buvo laužas, bet ne paprastas laužas. Nutarėm sukurt legendą apie Tippecanoe stovyklos atsiradimą. Čeroky, Strėlgalvis (abu Amerikos indėnai), ir Bužys buvo centriniai charakteriai. Bužys buvo įdomiausias, nes jis buvo be galvos, žalias, ir gyvenąs ant mėnulio (tas pats charakteris buvo visų fuksų vadas ateinantį penktadienį). Baigėme laužą malda ir nekantriai laukėm rytdienos.

ANTRADIENIS

Antradienis — tai dvynukų diena! Išsirinkome po porą, ir vaizdavome dvynukais: kaip malonu susipažint su nauju broliu ar sesserim. Tą pačią dieną turėjome svečių: kunigą Kijauską ir p. Bacevičių iš Clevelando. Kun. Kijauskas mums skaitė paskaitą apie dabartinį Popiežių — Joną Paulių II. Sužinojom, kodėl popiežiui svarbu, kad Lietuvoje katalikai neprarastų tikėjimą: gi jo mama buvo lietuvaitė. Nors ji mirė, kai popiežius buvo mažytis, ji jam įdiegė tą lietuvišką dvasią, kurią mes visi gerai pažįstame. Antra paskaita buvo mišių išaiškinimas. (Patartina kiekvienai studentų draugovei paprašyt dvasios vado, kad panašią paskaitą skaitytų.) Per tą paskaitą mes sužinojom mišių reikšmę, ir kodėl yra svarbu lankyt mišias kas sekmadienį. Kunigas Kijauskas mum priminė, kad melstis namie sekmadienį ar kasdien yra gerai, bet dėl to praleist mišias, nėra gerai. Mišios tai yra prisiminimas Jėzaus gyvenimo, jo kančių bei pamokymų.

Išklausę paskaitų, vėl keliavome ieškot nuotykių. Šįkart tikrai arkliukais jodinėjome! Jodinėjimo pamoka buvo labai įdomi. Jodinėjimas, esmėje, nėra sunkiai atliekamas dalykas. Bet tokie klausimai kyla į mintį: Ką daryt jeigu arklys atsiklaupia (žinoma nulipsi) ir pradeda voliotis purve? Ką daryt, jeigu arklys ko nors išsigąsta ir tave nelabai draugiškai nukrato nuo nugaros? Panašūs nuotykiai įvyko, ir tarp juokų ir verksmų, tie klausimai vis lieka neatsakyti. Būriavimas tai buvo visiškai kitas reikalas. Mes visi galvojome, kad vėjas turėjo pagaut būres, kad laivukas pajudėtų. Kažkaip mes beveik visą laiką praleidome beirkluodami ir ieškodami to neatrandamo vėjo. Po tokių įvykių norėjosi tik atsisėst ir atsidūst. Kai Rita Kliorienė mus taip atrado, ji skubiai išdalino dainorėlius, ir kažkaip prikalbino mus jai padainuot. Koncertėlis mums atrodė baigtas, bet staiga Rita pradėjo dar kitus dainorėlius dalint. Tuose dainorėliuose buvo išspausdintos dainos, kurių mes nebuvome girdėję. Rita išaiškino, kad tos dainos yra „studentiškos". Po tos pamokos, „jerum jerum jerum rum" buvo ant lūpų visą savaitę, net per iškylą tą patį vakarą. Neilgai paėję (bet beveik visas kelias buvo lipimas į kalną patamsėje), sustojome didelėje pievoje, kurioje buvo tik matyt žibintas ir tirštas rūkas. Ėjome

Nuotr. Edžio Razmos

žibinto link ir radome sunkvežimį su mūsų miegmaišiais ir maistu. Berniukai sustatė laužą pagal mergaičių įsakymus, paklojome medžiagą, ant kurios paklojome miegmaišius, ir pradėjome vakarinę programą. Kadangi norėjome laikytis dvynukų dienos temos, porelėm ruošėm pasirodymus. Vienas iš įdomiausių buvo išversta daina. Mes visi amžinai girdime angliškas dainas išverstas į lietuvių kalbą, tai viena porelė atvirkščiai — iš lietuvių kalbos į anglų kalbą — „Raudoni batukai" ir „Atskrend sakalėlis". Mes visi nutarėm (po viso juokimosi), kad vis gi lietuvių kalboje yra smagiau tas dainas dainuot. Ta naktis turėjo būt ilgiausia visų metų. Kažkodėl uodai užsinorėjo pabaliavot, tik ne su mumis; bet aplink mūsų galvas, ant mūsų odos, ir visur kitur, kur buvo sunku nagam pasiekt. Anksčiau, negu bet kada, atsikėlėm ir pavalgėme gardžius pusryčius, kuriuos iškepėme ant laužo. Susidėję miegmaišius, buvome pasiruošę eit (ar pasislėpt ant sunkvežimio ir važiuot) atgal į stovyklą.

TREČIADIENIS

Atvykę visokiais būdais į stovyklą, radome Dr. Cadzow laukiant mūsų — vėl prie darbo! Dr. Cadzow pirma paskaita buvo apie pirmuosius lietuvius Amerikoje. Sužinojome, kad pirmasis lietuvis Amerikoje gyveno Jamestown, Virginijoje kai tik tas miestas kūrėsi. Kiti anksti atvykę lietuviai buvo dr. Kuršius ir Tadas Kosčiuška. Taip pat dr. Cadzow papasakojo apie pirmos bangos lietuvius Amerikoje ir kaip sunkiai jie gyveno. Jiem ypač buvo sunku įsteigt savo bažnyčias, nes vyskupija galvojo, kad lietuviai yra lenkai, ir lietuviam siūlė prisiglaust prie lenkiškų bažnyčių. Pirmos bangos lietuviai gyveno visur, net tokioje valstijoje kaip Oklahoma — sužinojo apie tai bežiūrėdamas kapinynuose (ant antkapių parašyta „gimė ir mirė "). Antroji paskaita buvo išaiškinimas kodėl įsteigimas „universitetinės kėdės" yra svarbus reikalas lietuviam Amerikoje bei Lietuvoje. „Kėdė" reiškia, kad tame universitete (kuris dar turi būt išrinktas) bus lietuvių kultūros bei literatūros šaltinių ir tyrinėjimo centras. Kas keletas metų pakviečiami profesoriai tą kėdę užimtų. Net bus profesorių ketimasis (exchange) tarp Lietuvos ir Amerikos. Dr. Cadzow taip pat sakė, kad labai sunku atrast ir išlaikyt spaudą, nes beieškant susiduriama su daugeliu problemų. Didžiausia problema yra, kad kai kurie numeriai laikraščių ar žurnalų visiškai dingo. Spaustuvėse dažnai žūdavo tie numeriai, nes arba buvo išmetami (toks likimas privačių archyvų) ar natūraliais būdais (pvz. potvyniais ir gaisrais) pražūdavo.

Vakare visi susėdome išklausyt Andrių Kazlauską ir Gundį Vaitkų. Jie mum pasakojo apie kasdieninį gyvenimą dabartinėje Lietuvoje. Abu sakė, kad aplinka niūri, prastas gyvenimas (išskyrus komunistų partijos nariams), ir brangus maistas. Bet visi žmonės su kuriais jie arčiau susidraugavo prašė, kad visiems pasakotų nepamiršt jų Lietuvoje ir nepamiršt lietuvių kalbos. Po įkaitusių diskusijų, rašėme laiškus Viktorui Petkui. Naudojome patarimus, kurie buvo išspausdinti *Pasaulio Lietuvyje*. Parašėme lietuviškai ir angliškai.

KETVIRTADIENIS

Iš ryto susirinkome išklausyt Dr. Idzelio paskaitos. Dr. Idzelis labai įdomiai mum pakalbėjo apie dabartinės Lietuvos geografinę padėtį. Mum buvo labai liūdna ir gaila girdėt, kad Lietuva(ir visas Pabaltijys) yra labai užteršta. Nėra standartų, kurie reguliuotų vandens, oro, net žemės teršimą — tarp kitko, valdžiai nelabai rūpi tokius standartus įsteigt. Dr. Idzelis vieną tokį pavyzdį davė: 95% Pabaltijo vandens nėra išvalytas prieš išleidimą į gamtą, o Rusijoje tas pats procentas yra 38%. Tačiau, valdžia labai naikina Lietuvos gamtą, kurios jau mažai tebeliko. Baigėme paskaitą diskusijom ir dr. Idzelio priėmimu. Netrukus, pasiruošėm mūsų didžiajam vakarui miestelyje, kurio vardas „Shoenbrunn Village". Tas miestelis įdomus, nes pastatytas bavarišku motyvu. Tik buvo gaila, nes atvažiavę radome visas krautuvikes uždarytas. Skaniai pavalgę „Amish" valgykloje, nuvažiavome į amfiteatrą, kuriame vyko „Trumpet in the Land" vaidinimas. Vaidinimas buvo pastatytas vietinių žmonių ir atvaizdavo kaip „Moravians" įkūrė „Shoenbrunn" miestelį. Sužinojome, kad moravai yra protestantų sekta iš Čekoslovakijos. Vaidinimas mum kažkaip buvo juokingas. Tas, kuris atvaizdavo indėnų vyriausią labai mus aptaškė (turbūt, nes sėdėjome pirmoje eilėje), kai kalbėjo, vėliau sužinojome, kad per kitus pasirodymus jis net keletą kartų nukrito nuo savo arklio. Sužinoję tą žinią, vis juokėmes (patyliai, žinoma), kai jis pasirodydavo. Prisijuokę, važiavome stovyklos link. Tą patį vakarą, Edis visų paprašė tuoj pat eit gult, be jokių pasismaginimų; tai buvo paprašyta, nes Centro Valdyba buvo slaptai suruošę ištrėmimus. Lygiai antrą valandą, sunkvežimis privažiavo prie namelių ir iš jų išlipo žmonės (stovyklos darbininkai, kurie mielai mum padėjo viską suplanuot). Jie su šautuvais garsiai įėjo į namelius ir iššaukė CV narių vardus, ir juos nuvežė į valgyklą. CV tuoj pat pradėjo ruoštis tardymam, kuriuos jie turėjo pravest. Sunkvežimis vėl važiavo atgal prie namelių ir visus kitus stovyklautojus sukrovė į sunkvežimį ir nuvežė juos į valgyklą. Visos valgyklos šviesos buvo užgesintos ir visur durys ir langai buvo uždaryti, kad sudarytų keistą ir nesmagią aplinką. Tardymai prasidėjo; atskyrėm merginas nuo berniukų ir pavieniui pradėjome juos klausinėt anglų kalba. Klausimai buvo klausomi aštriai, be pasigailėjimo. Tie, kurie neatsakinėdavo teisingai, ar kitoje kalboje, buvo aprėkiami. Kiti atsakė nemeluodami, kiti per akis meluodami. Melavo apie vardus ir pavardes, gyvenvietes, tautybes (visi buvo verčiami sakytis, kad jie yra visiškai amerikiečiai, be jokios kitos tautybės), tėvų gimtines, ir panašiai. Atrodė, kad visi iš to nuotykio bent galėjo truputį atjaust, kaip giminės jautėsi būdami tremiami iš Lietuvos. Po viso tar-

dymo, merginos buvo išvežtos tuo pačiu sunkvežimiu į kitą pastovyklę, o, berniukai į dar kitą. Pagaliau, su beauštančia aušrele, užmigome.

PENKTADIENIS

Atsikėlę, burzgėjome apie vakar nakties nuotykį. Visi turėjo ir išreiškė savo nuomonę. Atrodo, kad visiem patiko, nes jie tikrai nebuvo jautę tokio išsigandimo.

Po pusryčių, susirinkome paklausyt p. Sagio paskaitos apie lietuviškus tautinius šokius. P. Sagys pradėjo paskaitą su mažu koncertėliu, sudarytu iš muzikos ir skaidrių. Įdomiai buvo pasakojama apie lietuviškų tautinių šokių istoriją, ir tautinių žokių šventes J.A.V. ir dabartinėje Lietuvoje. Tuoj po paskaitos, pasiruošėm išklausyt Lino Rimkaus paskaitą apie rezistenciją. Linas mum pasakojo, kaip pogrindis veikė Lietuvoje prieš, per ir po antrojo pasaulinio karo.

Penktadienis taip pat buvo „fuksų" diena. Šiais metais fuksai buvo vadinami „bužais", o viešpatys „fumigatoriai". Po visų ceremonijų, būžiai buvo priimti fumigatorių tarpan.

ŠEŠTADIENIS

Dr. Kazlo paskaita apie Sovietų Sąjungos etnines grupes ir stereotipus buvo pirmas užsiėmimas dienotvarkėje. Ši paskaita buvo labai įdomi; Dr. Kazlas mum papasakojo kaip etninės grupės Sovietų Sąjungoje skiriasi, ne tik išvaizda, bet ir būdais. Vienas dalykas tai tikrai skiriasi Sovietų Sąjungoje, tai yra gimdymo nuošimčiai. Pvz. už keletos metų, azijinėje dalyje bus daugiau žmonių, negu Rusijoje ir kitose dalyse. Taip pat gyvenvietės skiriasi. Lietuva pasireiškia būdama europietiškiausia valstija visoje Sovietų Sąjungoje.

Po visų paskaitų ruošėmės koncertui tam vakarui. Koncertas buvo pradėtas su tautiniais šokiais. Šokių mokytojos buvo Rūta Staniškytė ir Lidija Balčiūnait : jos labai gražiai pravedė šokių grupę, ir labai gražiai su grupe pasirodė. Po šokių, chorelis pasirodė. Gal tonas nebuvo puikus, bet ūpas ir dainavimas buvo puikus. Talentai irgi buvo labai įdomūs, bet Paulius Klimas tikrai gražiai užbaigė koncertą kai jis padainavo „Lietuva" (pats žodžius sukūrė, bet pasiskolino melodiją). Baigėme paskutinį vakarą su malda: padėkojome Dievui, kad mes taip gražiai susigyvenome ir kad taip linksmai, beveik kaip sapne, praleidome savaitę.

Nors ir ne savojoje stovyklavietėje, vis tiek jautėmes kaip namie. Be jokių vyresnių vadovų sugebėjome (be paskatinimų) kalbėt ir galvot lietuviškai. Mane pačią stovykla labai sujaudino. Aš niekad negalvojau, kad jaunimas — mano amžiaus — yra taip susirūpinę apie Lietuvos padėtį, apie jos žmones, apie jos likimą. Taip atvirai (net prie laužo po vakarinių programų) buvo kalbėta apie tokius reikalus, tai man buvo nuostabu. Nors ir aš pati jauna, ir gal nesuprantu ar neatjaučiu per daugiausia apie Lietuvą, bet galvoju, kad tikrai reikia šią stovyklautojų grupę paplot per petį. Aš, kaip ir visi šios stovyklos stovyklautojai su visiškai atgaivinta lietuviška dvasia pradedame naujus darbo metus

Rėda Ardytė

Rėda Ardytė yra Studentų Ateitininkų Sąjungos Centro Valdybos korespondentė.

Nuotr. V. Bacevičiaus

Studentai stovyklavę Tippecanoe stovyklavietėje. Su jais matome kun. G. Kijauską, S.J., kuris stovyklos metu pravedė du pašnekesius.

Atvirai

LAIKAS BAIGTI „KARTŲ ILIUZIJŲ“ TAIP VADINAMUS „DEBATUS“

Leonardas Valiukas

Dėmesio verti Viktoro Nako (*Ateitis,* 1980, 1 nr.) ir dr. Lino Sidrio „debatai“ kartų iliuzijų klausimu. Viktorą Naką kiek geriau pažįstu iš jo straipsnių lietuvių patriotinėje spaudoje, gi dr. Liną Sidrį tepažįstu tik iš jo straipsnio „Kartų iliuzijos“, kuris buvo paskelbtas *Ateitis* žurnalo 1980 metų birželio numeryje.

Aš turiu daug kritikos vidurinei ir senesniajai kartai. Pažįstamų ir bičiulių abiejose kartose turiu daug. Visi mano bičiuliai dažnai man daro priekaištų dėl mano kritikos ir aštrumo jiems. Jaunimui „kietesnio“ žodžio nė nemėginsiu čia tarti, o tik pareikšti vieną kitą papildymą bei patikslinimą — ypač, kas liečia dr. Lino Sidrio mintis minėtame straipsnyje.

Minėtam straipsniui duodamas obalsis: „Kas kaltas, kad jie (vyresnioji karta), kaip Vytautas Didysis, nepasirūpino įpėdiniu?“ Tuo klausimu esu ir rašęs ir daug kalbėjęs ir iš savo bičiulių sulaukęs daug priekaištų ir nepasitenkinimo. Vyresniosios kartos darbuotojai niekad nėra turėję (ir neturi!) planų jaunosios kartos paruošimui visuomeninei veiklai. Eilę kartų esu bandęs tą mintį „įpiršti“ LB ir kitų veiksnių darbuotojams; tą mintį esu kalte kalęs į galvas savo žmonėms (frontininkams); tuo reikalu esu turėjęs eilę pašnekesių su ateitininkų darbuotojais; tą reikalą esu kėlęs šeštadieninių mokyklų vedėjų ir mokytojų tarpe. Visos mano pastangos liko bergždžios. Taigi, dr. L. Sidrys yra teisus darydamas netiesioginiai minėtą priekaištą vyresniajai kartai.

Viktoro Nako jaunimo analizė yra tiksli

Viktoras Nakas, Linas Kojelis ir eilė kitų jaunimo darbuotojų dažnai pasako karčios tiesos jaunimui. Jie yra jauni vyrai ir jie gali labai atvirai kalbėti apie savąją kartą. Apie savąją kartą ir aš galiu be jokių rezervų kalbėti, gi apie jaunimą mano pareiškimai yra jau gana santūrūs. Taigi, gal ir nėra tikslu priekaištauti Viktorui Nakui, kad jis yra perdaug mandagus vyresniajai kartai. Kaip ten bebūtų, visi laimėjimai visose srityse, kokius mes tik turime, yra atsiekti vyresniosios kartos. Stasys Barzdukas, išvedęs Lietuvių Bendruomenę į plačiuosius vandenis ir vieškelius, prieš keletą metų man kalbėjo: „Visas lietuviškas darbas yra finansuojamas lietuvių, kurie dolerius uždirba ‚krauju‘ “. Kitaip tariant, vyresnioji karta, eiliniai lietuviai. Aš pats esu „plėšęsis“ visoje eilėje užsimojimų ir žygių, ir visa finansinė parama atėjo beveik iš vyresniosios kartos.

Reikia sutikti su dr. Linu Sidriu, kad vyresnioji karta (iki labai aukšto laipsnio!) turi keistą įsitikinimą, kad „tautinio išsigelbėjimo viltis tebeglūdi kultūrinėje veikloje“. Mat, dauguma vyresniosios kartos asmenų dirbo kultūros baruose Nepriklausomoje Lietuvoje. Demokratijos laikotarpis buvo ten labai trumpas, o prezidento Antano Smetonos režimo laikais tik tautininkai tegalėjo judėti politiniame ir visuomeniniame darbe. Vyresnioji karta, pasiekusi JAV ir kitus laisvojo pasaulio kraštus, stumte stūmė savo vaikus, studijuoti griežtuosius mokslus. Vidurinėje kartoje turime daug inžinierių, chemikų, medicinos daktarų, bet stokojame žurnalistų, laikraštininkų ir kitų plunksnos ir komunikacijos darbuotojų.

Jaunimui durys yra atviros

Sunku būtų sutikti su dr. Lino Sidrio teigimu, kad vyresnioji karta atsisako perduoti jaunimui atsakingus darbus. PLB vadovybėje yra jaunimo, JAV LB vadovybėje yra jaunimo, ateitininkų vadovybėje yra jaunimo. Kitų vienetų vadovybės sudaromos skirtingu būdu. Geras pavyzdys. Linas Kojelis priklauso frontininkams. Frontininkai yra viena iš VLIK-

o grupių; frontininkai yra delegavę Liną Kojelį į VLIK-o tarybą. Jaunimo atstovas negali patekti į VLIK-o vadovybę, jei jis nepriklauso nė vienai politinei grupei.

Didelė vidurinės kartos lietuvių dalis yra nubyrėjusi. Kitaip tariant, tie lietuviai yra visiškai pasitraukę iš bet kokios lietuviškos veiklos. Tai įvyko dėl visos eilės priežasčių. Visą kaltę dėl to suversti ant vyresniosios kartos lietuvių nebūtų nei tikslu, nei teisinga.

Tūkstančiai lietuvių yra baigę aukštąjį mokslą Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir kituose laisvojo pasaulio kraštuose. Būtų gera, kad bent 10% iš jų dar judėtų mūsų tarpe ir finansiniai remtų lietuvišką darbą. Tas procentas yra turbūt dar mažesnis. Tie tūkstančiai galėtų finansuoti jaunimo kongresus, *Lituanus* žurnalą ir kitus jaunimo užsimojimus bei žygius.

Neseniai nedidelė grupė jaunimo suorganizavo ir pravedė labai efektingas demonstracijas prie Sovietų ambasados Washingtone. Ta grupė turėjo išlaidų. Nei VLIK-as, nei ALT-ba, nei PLB, nei JAV LB nesiryžo tų išlaidų padengti. Ta jaunimo grupė kreipiasi per laikraščius piniginiu reikalu į vyresniąją kartą. Neseniai frontininkai savo stovykloje surinko tai jaunimo grupei 1,000 dolerių. Veiksniai turėtų turėti tam tikslui specialius fondus. Yra tikrai keista, kad patys įvykio organizatoriai turi viską atlikti ir iš savo kišenių padengti visas išlaidas. Taip mes, lietuviai, tvarkomės!

Jaunimui durys atviros ir į pavergtą Lietuvą

Viena ar kita ekstremistinė grupė gal ir pasisako prieš jaunimo nuvykimą į pavergtą Lietuvą. Toli gražu, nebūtų tikslu tą priekaištą daryti visai vyresniajai kartai. Kiek aš žinau, PLB, JAV LB vadovybės nėra priešingos jaunimo važiavimui į pavergtą Lietuvą. Priklausau frontininkams. Niekad mes nesame nei kalbėję nei rašę, kad jaunimui draudžiama vykti pavergton Lietuvon.

Aš pats niekad nevyksiu ten, kol Lietuvą valdys komunistai. Mano supratimu, neturėtų vykti į pavergtą Lietuvą tie asmenys, kurie užima vadovaujančius postus laisvojo pasaulio lietuvių gyvenime. Niekad nevengiu susitikti su tais (komunistais ar nekomunistais), kurie lankosi iš pavergtos Lietuvos Amerikoje. Komunistai manęs tikrai nepadarys komunistu, o aš galiu sukelti juose tam tikrų abejonių.

Lietuvos laisvinimo darbui turi vadovauti profesionalai

Turime visą eilę JAV-se baigusiųjų teisių mokslus. Tik vienas kitas gal gali šiek tiek pajudėti Lietuvos laisvinimo darbe. Tam darbui reikia pilna to žodžio prasme profesionalų, kurių savo tarpe kaip ir neturime.

Jau eilę metų ir rašau ir kalbu, kad mes, lietuviai, turime suformuoti lietuvių informacijos biurą (ar tarnybą). Buvau padaręs gerą pradžią prieš maždaug 10 metų, suformuodamas ir vadovaudamas JAV LB žinioje esančiam vienetui — *National News Service*. JAV LB vadovybė pradėjo dejuoti, kad tas užsimojimas jai per daug kainuojąs. Per trejetą metų buvo atsiekta pasigėrėtinų rezultatų. Mano darbą perėmė kiti žmonės, ir viskas beveik numirė.

Visi ateitininkai puikiai pažįsta kun. dr. J. Šarauską. Jis, kalbėdamas politinių studijų savaitgalyje 1980 metų pradžioje Los Angeles mieste (JAV), minėtai minčiai pritarė ir siūlė nieko nelaukiant suformuoti lietuvių informacijos centrą ir tuo išvesti Lietuvos laisvinimo veiklą iš rutinos ir stagnacijos. Anot kun. dr. J. Šarausko, tai institucijai turėtų vadovauti kitataučiai profesionalai. Jis kalbėjo: „... mums, patiems lietuviams, šioje srityje nėra jau taip gerai pasisekę ir, antra, profesionalai yra profesionalai. Jie sugebėtų tikriau pasiekti mūsų nustatytų tikslų. Žydai tai pripažįsta, unijos taip veikia, prekybininkai tai praktikuoja...“ Informacijos biuro išlaikymas pareikalautų kasmet apie 200,000 dolerių. Jei JAV ir Kanados lietuviai pajėgia surinkti panašias sumas jaunimo kongresams, tautinių šokių festivaliams, dainų šventėms ir Chicagos lietuvių operai, tai pačiam svarbiausiam žygiui — Lietuvos laisvinimo darbui — galėtumėm ir turėtumėm minėtą sumą vienu ar kitu būdu sudėti.

Stokojame jaunųjų laikraštininkų

Pagrindinius mūsų laikraščius — *Draugą, Darbininką* ir *Tėviškės Žiburius* — skaito ir išlaiko vyresnioji karta ir dalis vidurinės kartos. Jaunimo masės nei tų laikraščių prenumeruoja, nei juos skaito. Redaktorių atlyginimai yra gėdingai skurdūs. Iš jaunųjų labai nedaug testudijuoja žurnalistiką, o jų lietuvių kalba yra žiauri. Savo laiku redagavau *Į Laisvę* žurnalą. Stengdavaus gauti straipsnių iš pačių „šviesiųjų“ jaunimo atstovų. Reikėdavo ištisai perrašyti — pilna gramatikos ir sintaksės klaidų, sakiniai gramozdiški.

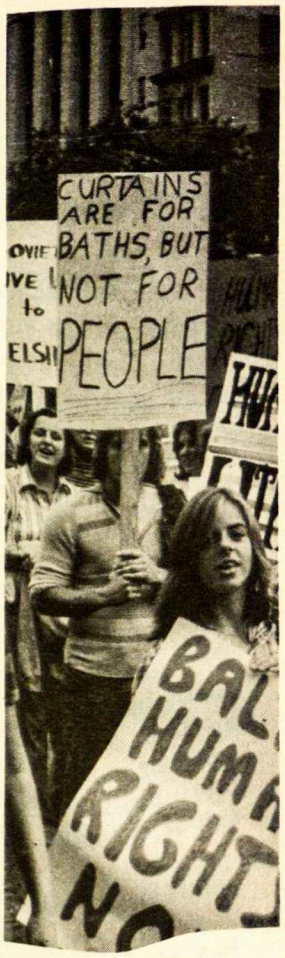

Būtų tikslu kasmet suorganizuoti poros ar net daugiau savaičių specialius kursus tiems jaunimo atstovams, kurie bando daugiau ar mažiau rašinėti mūsų laikraščiuose. Tuos kursus galėtų finansuoti PLB, JAV LB, Kanados LB ir Lietuvių Fondas. Dr. Linas Sidrys nori dar vieną naštą uždėti ant vyresniosios kartos pečių. Jis rašo: „... Jeigu pats laikraštis nepajėgia jaunam redaktoriui algos sumokėti, tai visuomenė galėtų tai padaryti". Beveik visi pinigai visiems žygiams ir užsimojimams ateina iš vyresniosios kartos. Būtų galima padvigubinti prenumeratos mokesčius. Tuo atveju didelė dalis vyresniosios kartos nutrauktų prenumeratas, ir laikraščiai turėtų užsidaryti.

Jaunimas turėtų imtis konkrečių darbų

Jaunimo kongresai priima daug puikių rezoliucijų, bet niekas jų nevykdo. Rezoliucijų skaičių reiktų gerokai apkarpyti ir vieną ar kitą mėginti įgyvendinti. Jaunimas neturėtų laukti savo darbams „palaiminimo" iš vyresniųjų. Yra jų tarpe ir „šviesių" protų, ir visi turi gerai apmokamus darbus. Kitaip tariant, jie yra pajėgūs finansuoti savo užsimojimus bei žygius. Vyresnioji karta neprašo jaunimo talkos, ir jaunimas neturėtų prašyti talkos iš vyresniųjų. Kooperavimas turėtų būti natūralus. Kritika vienų kitiems turėtų būti pamiršta ir neminima.

Savo laiku (1961 metų pradžioje) labai mažai grupelei lietuvių čia, Los Angeles mieste, kilo mintis pajudinti Lietuvos bylą per JAV Kongresą. Tam žygiui nepritarė nei VLIK-as, nei ALT-a; JAV LB nesipriešino, bet finansiniai nerėmė. Rankų nenuleidome ir po penkerių metų kieto darbo, milžiniškų pastangų ir didelių finansinių išlaidų savo užsimojimą realizavome, pravesdami JAV Kongrese garsiąją *H. Con. Res. 416 (89th Congress)* rezoliuciją Pabaltijo kraštų bylos klausimu.

Jaunieji neturėtų nuolat žvalgytis į senuosius, o patys išeiti su savo planais ir juos realizuoti. Jei seniesiems ir nepatiktų, jaunieji turėtų nekreipti jokio dėmesio.

Leonardą Valiuką vidurinė ir vyresnioji karta puikiai pažįsta iš jo darbų. Jis vidurinį mokslą yra baigęs Europoje, o aukštąjį mokslą jau Jungtinėse Amerikos Valstybėse, įsigydamas politinių mokslų B.A. ir M.A. laipsnius (University of Southern California — USC, Los Angeles). Iš profesijos yra vidurinės mokyklos (high school) mokytojas. Jis gerokai yra „prikišęs" savo pirštus lietuviškoje veikloje: pravedęs JAV Kongrese garsiąją *(H. Con. Res. 416 (89th Congress)* rezoliuciją Pabaltijo kraštų bylos reikalu; suformavęs JAV LB pirmąją informacijos tarnybą (National News Service) ir jai trejetą metų vadovavęs; redagavęs *Į Laisvę* politinį žurnalą; užėmęs vadovaujančius postus Kalifornijos amerikiečių respublikonų partijoje; užėmęs vadovaujančius postus Lietuvių Fronto Bičiuliuose. Priklauso ateitininkams.

LIETUVIŲ KALBOS KLAUSIMU

Ritonė Ivaškaitė

Esu pastebėjusi, kad yra dvi rūšys lietuviškai nekalbančio jaunimo; vieni jau nuo mažens silpnai kalba dėl įvairių priežasčių, o kiti nekalba grynai iš užsispyrimo arba nenoro, nors ir puikiai moka.

Atsimenu savo lituanistinės mokyklos dienas. Visi kalbėjome angliškai, kadangi iš bendraamžių jautės spaudimas taip daryti. Jei kas išdrįso prabilti lietuviškai, tuoj pat jis ar ji buvo kategorizuotas,-a kokiu keistuoliu,-e ar iškrypėliu,-e. Vėliau daugumas mūsų, perėję per šį laikotarpį, pradėjome kalbėti lietuviškai. Viena priežasčių, kodėl taip atsitinka gali būti, vaiko nepasitenkinimo, kad jo šeštadieniai suvaržyti lituanistinės mokyklos, nes jis priverčiamas eiti į mokyklą. Sunku išspręsti šią problemą. Ne visi tėvai pasiryžtų atsisėdę vaikus mokyti kalbos. Deja, dėl to mokyklų reikia. Vaikai kartais skundžiasi, kad mokykla nuobodi. Reikia bandyti paruošti kuo įdomesnes programas. Čia nelengvas darbas. Kas atrodo įdomu švietimo tarybai, nebūtinai gali būti įdomu ir vaikams. Taip pat, jei vaikas iš tėvų gaus stiprius gimtos kalbos pagrindus, nereikės bandyti, kad mokykla padarytų tokią smarkią įtaką vaikui. Mokykla galėtų būti grynai priedas vaiko lietuviškam auklėjimui. Per lituanistines mokyklas skautui ar ateitininkui atsiranda proga susipažinti su kitais skautais ir ateitininkais.

Jau nuo mažens silpnai kalbantys vaikai sudaro sunkesnę problemą. Pirmiausia, manau, būtinai juos reikia įtraukti ateitininkų veiklon. Tai nors vienas būdas išmokti lietuvių kalbos ir daugiau gilinsis į lietuviškus ideologinius reikalus.

Ar vaikas nuo mažens silpnai ar gerai kalbės lietuviškai, priklausys nuo tėvų. Nereikia specialiai tėvam atsisėsti ir vaikui dėstyti gramatiką. Jei tėvai savo tarpe kalbės lietuviškai, vaikas, bebūdamas toj aplinkoj natūraliai kalbą išmoks.

Jau dabar yra bandoma atgaivinti lietuviškai nekalbantį jaunimą. Vienas būdas — tai jiems specialios stovyklos. Manau, kad būtinai jas reikia ruošti. Esu girdėjusi daug gerų pasisakymų apie Neringos „angliukų" stovyklą. Taip pat reikia tęsti specialias silpnai kalbantiems klases lituanistinėse mokyklose. Kai vaikas išmoksta pakankamai gerai, jį galima perkelti su kitais.

Mažai lietuviškai mokantiems, bet norintiems tapti ateitininkais, reikėtų sudaryti lietuvių kalbos auklėjimo būrelius. Kadangi pačiam globėjui čia būtų jau per daug darbo, tokio būrelio vadovais galėtų būti vyresni moksleiviai ar jauni studentai, kurie domisi vadovavimu ir nori kada nors tapti globėjais. Šis darbas atsakomingiems jaunuoliams sudarytų progą įsigyti vadovavimo patyrimo. Šituos jaunuolius reikėtų irgi paruošti taip, kaip stovykloms vadovai yra paruošiami.

Tokių būrelių organizavimas laikytinas ateitininkišku, visuomeniškų ir tautiniu darbu. Iš visuomeniškumo taško, padėtume savo broliam ir seserim siekti jų idealų, o tautiniu atžvilgiu padėtume puoselėti tautos kalbą ir kultūrą.

Per lietuvių kalbos būrelių susirinkimus reiktų įdomiai dėstyti kalbą ir nagrinėti tą pačią ideologiją, kurią kuopa nagrinėja, kad šie vaikai neatsiliktų nuo bendros kuopos. Kuo daugiau vaikas pažengia lietuvių kalboje, tuo dažniau leisti jam ateiti į kuopos susirinkimus. O kad neatsirastų lūžis tarp lietuviškai kalbančių ir nekalbančių, reikia sudaryti progas jiems kartu bendradarbiauti, pavyzdžiui, kartu ruoštų šventes bei kitus projektus.

Taip vykdydami šiuos planus, galime sumažinti skilimą tarp tų dviejų grupių. Gi atskirai bedėstydami lietuvių kalbą šiems ateitininkams, galime po truputį juos įvesti į lietuviškai kalbančią ateitininkų kuopą. Taip galime palaipsniui įtraukti daugiau vaikų į lietuvišką ateitininkišką gyvenimą.

Lietuvių kalbos mokėjimas — ne vien moksleivio ar jaunio problema. Tiesa, kad jie turi tarp savęs stengtis naudoti lietuvių kalbą, bet ši problema yra visos ateitininkų organizacijos problema. Ją turi spręsti Jaunųjų, Moksleivių, Studentų ir Sendraugių Sąjungos. Visi galime stengtis rodyti pavyzdį tarp savęs kalbėdami lietuviškai. Tai galioja ypatingai studentams, stovykloms vadovams ir sendraugiam, globėjams. Šis uždavinys yra mums visiems!

Ritonė Ivaškaitė *yra dirbus kaip pagelbininkė Neringos ateitininkų stovyklose ir šį pavasarį davė studentės ateitininkės įžodį New Yorko draugovėje.*

Knygos

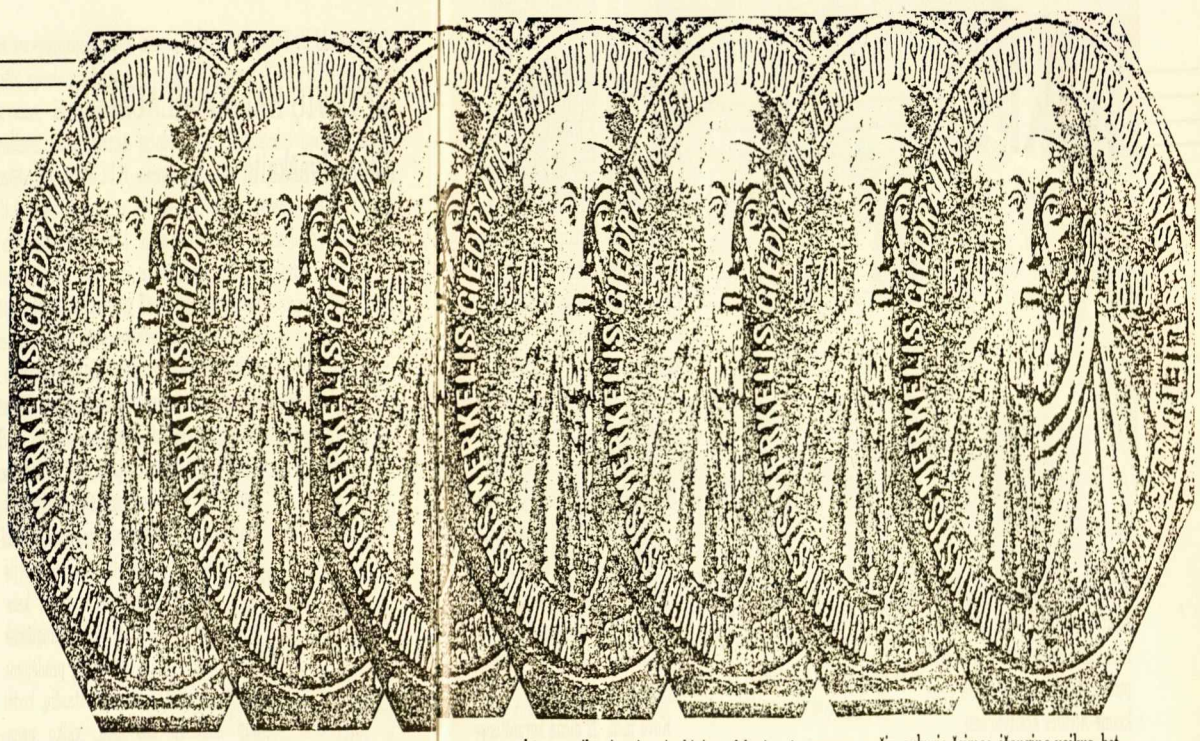

VYSKUPAS – KUNIGAIKŠTIS

Rimas Amalviškis

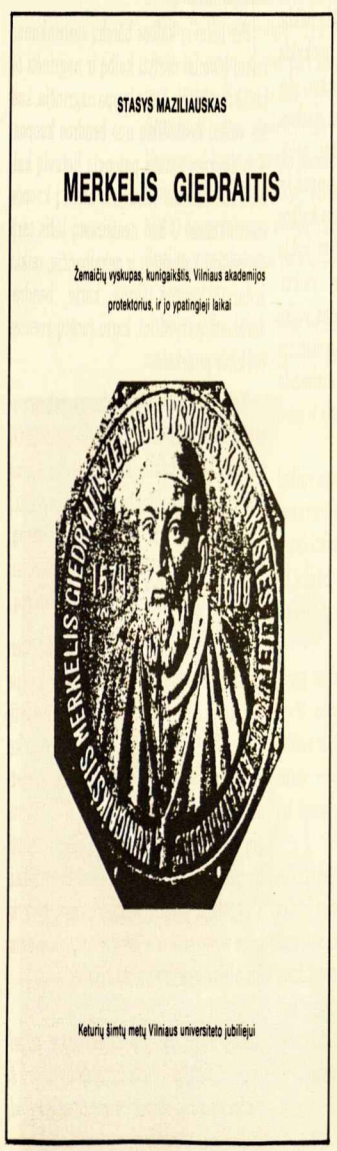

Mūsų tautos istorinėje ir grožinėje literatūroje labai nedaug turėjom veikalų, kuriuose mėginom nupūsti šimtmečių dulkes ir pavaizduoti povytautinius laikus iki Lietuvos–Lenkijos konfederacijos žlugimo (1430–1794). Net ir šio amžiaus pradžioje mūsų jaunajai moksleivijai tas beveik 400 metų laikotarpis tebuvo labai miglotas. Dažnas pagalvodavome: argi su Vytauto Didžiojo mirtimi, ar su Liublino unija su lenkais Lietuva nustojo egzistavusi?

Aišku, tokia žmogaus prigimtis: nemėgstame kalbėti apie liūdnus dalykus, nemėgstame prisiminti sunkius laikus, jeigu to kaip nors galime išvengti ar apeiti. Priešaušriniais, *Aušros* ir pirmaisiais nepriklausomos Lietuvos metais dar vis svaiginomės senųjų laikų romantinėmis nuotaikomis, praeities ir naujųjų tautinių didvyrių gerbimu, o stengėmės pamiršti 350 su viršum metų laikotarpį ir jo įžymiąsias asmenybes, nes, nacionalinio entuziazmo svaiginami, juose nematėme to linksmojo, nuotaikingojo Kęstučio karo žygių narsos ar rūsčiojo Algirdo piktų grumtynių su Maskva ir totoriais...

Vėlai atsipeikėję nuo romantinio svaigulio – istorinėje, grožinėje, biografinėje literatūroje nedrąsiai atsigręžėm į amžių sąvartose miegančius sunkių dvasinių, politinių-tautinių grumtynių laikus. Pirmutinis ir pats sunkiausias darbas teko istorikams, o juos greitai pasekė literatai. Vieni iš pirmųjų buvo V. Krėvė, B. Sruoga, vėliau – Fab. Neveravičius ir kiti. Dabar – švenčiant 400 metų sukaktį nuo Vilniaus universiteto įsteigimo, ne tik Lietuvoje, bet ir plačiame pasaulyje atsiranda literatūros kūrinių, pavaizduojančių anuos jau dienų dulkėmis apneštus „užmirštuosius“ laikus...

Praeitais metais „Draugo“ dienraštis įvertino metine literatūros premija J. Kralikausko romaną „Įkaitę Vilniaus akmenys“. Subruzdo ir daugiau rašto lietuvių nusikelti į anuos „nemėgiamus laikus“ ir, pagal talentą ar sugebėjimą, nupūsti sunkių šimtmečių dulkes, mus supažindinant su anų laikų šviesiom asmenybėm, reikšmingais įvykiais, faktais ir žmonėmis...

Amberland Publishing Co. išleido 400 metų Vilniaus universiteto jubiliejui pagerbti St. Maziliausko istorinį veikalą „Merkelis Giedraitis – Žemaičių vyskupas, kunigaikštis, Vilniaus akademijos protektorius ir jo ypatingieji laikai“.

Veikalas atrodo kuklus, bet skaitytojo tikrai neapvils. Dažnas galbūt laukia rūstaus, šalto įvykių, žmonių ir istorinių faktų atvaizdavimo, priešingai – ši knyga nustebina savo lengvu turiniu bei nuosekliu minties reiškimu. Ji visokio išsilavinimo skaitytojui įdomiai patraukli, lengvai suprantama. Atrodo, tai ne istorinis veikalas, sausa vyskupo-kunigaikščio biografija, o įdomus istorinių laikų romanas. Patartina perskaityti kiekvienam, bent kiek susipažinusiam su tų laikų Lietuvos istorija.

Žinoma, autorius galėjo truputį sumažinti „romantiką“, kuri labai tiktų romanui, bet mažiau įtikinamai nuskamba biografiniame veikale. Perdaug išryškinamos detalės, atrodo, pastiprintos. Pvz. karaliaus Žygimanto nelaimingos meilės dūsavimai... Neužmiršta net įterpti burtininko (gal Tvardausko?) pastangos iššaukti mirusios karalienės Barboros Radvilaitės dvasią... Tas gal ir tiktų grožinei literatūrai, betgi suprantamos autoriaus pastangos daugiau sudominti skaitytoją, jį daugiau „pririšti prie knygos“. Pastaruoju metu vis daugiau įsigali naujas žanras – subeletristinimas sunkių, kietų faktų ir laiko įvykių bei epochos žmonių santykių. Gal tas ir gerai, kad tik skaitytojas daugiau pamėgtų ir šio žanro veikalus...

Švelnesnės sielos skaitytojas protestuos dėl nejaukiai grubių išsireiškimų, realistinių aptarimų biologinėje ir dvasinėje žmonių santykiavimo formoje ir liečiant gilius išgyvenimus: „...gyvuliški žmonės... reproduktoriai... gamtiniai instinktai...“ (psl. 43).

Keistai aptariami ir meilės jausmai.

Meilė yra meilė, arba – jos nėra! Neužmirština, kad didelė dauguma žmonių visai jos nepažįsta. Pragyvena amžių, sukuria šeimas, išaugina vaikus, bet – nepažįsta meilės! Meilė – labai retam pasiekiamas subtilus jausmas. Gi pats žodis (mūsų laikais) degraduotas iki žemiausio gėdingo laipsnio.

Nuostabiai jautriai autorius išryškina M. Giedraičio apsisprendimą tapti kunigu, pasisekimu apvainikuotas pastangas daryti gera tautiečių dvasiniam sąmonėjimui religijos supratime. Jo didelė tolerancija ir nepalaužiamas griežtumas religinių tiesų ieškant. Skaitytojas nejučiomis pradeda gėrėtis šituo politiku, teisininku, filosofu ir poetiškos sielos teologu bei uoliu katalikybės gynėju.

Talentingai atvaizduotos tų laikų sąmaištys, tas laipsninis Lietuvos, kaip nepriklausomos didelės valstybės, laisvės praradimas. Klastingi lenkų politikos vingiai ir sandėriai Liubline, didelių provincijų praradimas Lenkijos naudai, vis besiritant į valstybinę pražūtį...

Sveikintinas gana nuosekliai aptariamas liuteronizmo-kalvinizmo įsigalėjimas tų laikų Lietuvoje, atėjęs per valdančius sluoksnius, kada iš giliai katalikiškos Lenkijos ir Vakarų Europos plaukė į Lietuvą kitatikiai.

Bendrai, ši knyga skaitoma lengvai, kaip nuotykių romanas, nenuobodi ir nevarginanti skaitytoją. Šen ten pasitaikantieji menki nesklandumai ir nežymios korektūros klaidos nesumažina veikalo vertės. Jis tinka visokio amžiaus lietuviui, kuris dar bent truputį myli savo tėvelių kalbą ir kuris dar domisi lietuviška literatūra.

Merkelis Giedraitis. Žemaičių vyskupas, kunigaikštis, Vilniaus akademijos protektorius, ir jo ypatingieji laikai. Parašė *Stasys Maziliauskas.* Išleido Amberland Publishing Co., spausdino Pranciškonų spaustuvė New Yorke 1979 m. 215 p. Knyga skirta keturių šimtų metų Vilniaus Universiteto jubiliejui.

Rimas Amalviškis mums rašo iš Brazilijos.

Veikla

ATEITIES Literatūros Fondas

Vasaros pradžioje Ateities Literatūros Fondo valdyba fondo nariams išsiuntinėjo 1979 m. veiklos pranešimą, kurio santrauką pateikiame *Ateities* skaitytojams.

Fondas 1979 m. data išleido dvi knygas: Algirdo Landsbergio novelių rinkinį „Muzika įžengiant į neregėtus miestus" ir Tomo Venclovos verstą ir sudarytą pasaulinės poezijos rinktinę „Balsai". Landsbergio knyga gavo Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją, o „Balsai" susilaukė daugelio palankių recenzijų ir rimto kultūrininkų dėmesio. Šiais metais planuojama išleisti dvi poezijos knygos: Aleksandro Radžiaus ir Antano Jasmanto.

Fondui priklausė 88 nariai (1978 m. buvo 85). Iš finansinės apyskaitos matyti, kad ALF turėjo $10,-002.52 pajamų ir $9,472.48 išlaidų. Metai baigti su $530 kasoje, tačiau dar nebuvo išmokėtos „Balsų" leidimo išlaidos. Tad atėjus, sąskaitom, fondas kurį laiką sėdėjo skoloje. Šiuo metu padėtis jau truputį pagerėjus, tačiau šiais metais planuojamom leisti knygom lėšų dar neužtenka. Knygų rinka dabar tokia „minkšta", kad be subsidijų leidyba yra finansiniai neįmanoma.

Pranešimas baigiamas ypatinga padėka už šimtadolerines aukas dosniems Rochesterio lietuviams. Dėkojama nariams, kurie be paraginimo susimokėjo 1980 m. įnašą. Viena narė susimokėjo net septynis metus į priekį! Ateities Literatūros Fondo nariu tapti gali kiekvienas — tereikia tik nusiųsti metinį $25 įnašą šiuo adresu: Ateities Literatūros Fondas, 21795 Hampstead, Birmingham, MI 48010.

ALF valdybą sudaro: Marija Bajorūnienė, Kęstutis Keblys, Vaclovas Kleiza, Romualdas Kriaučiūnas, Aušra Liulevičienė, Viktorija Skrupskelytė, Janina Udrienė.

IŠLEIDO DAINORĖLĮ Brazilijoje

Sao Paulo ateitininkai, minėdami 70 metų ateitininkijos sukaktį ir 30 metų veiklos Brazilijoj jubiliejų, išleido dainorėlį, pavadintą Brazilijos ateitininkų dainorėliu. Himnus, giesmes ir dainas parinko ir suredagavo Robertas Saldys, spaudai techniškai paruošė, sumontavo, padarė matricas Maristel Žutautaitė. Viso įdėta 134 giesmės ir dainos. Dainorėlis tinka ir jaunimui, ir senimui. Spausdino „Mūsų Lietuvos" spaustuvė Sao Paulo. Tiražas 200 egz.

ATEITININKŲ DIENOS Brazilijoje

Liepos 11—13 dienomis Lituanicoje buvo ateitininkų susitelkimo dienos. Dalyvavo 17 suaugusių ir 13 vaikų. Dalyviai buvo pasidalinę temomis — vieni diskutavo religiniais klausimais, kiti ateities veikla. Pasikalbėjimuose dalyvavo Daina Kojelytė, atvykusi čia vadovauti Jaunimo stovyklai. Buvo sutarta kas antras mėnuo susitikti Lituanicoje ir taip pat kas antrą mėnesį Vila Zelinoje. Susirinkusieji šiuo susitelkimu buvo labai patenkinti ir net norėtų jų dažniau.

TORONTO Studentų Ateitininkų Veikla 1980 metais

Sausio mėn. 19 dieną studentų ateitininkų metų veikla prasidėjo susirinkimu, kuriame buvo nagrinėjama ateitininkų vertė ir reikšmė kasdieniniame gyvenime. Klausimai buvo paruošti Studentų Ateitininkų Centro Valdybos.

Sausio mėn. 26 dieną studentai kartu vyko į teatrą pamatyti vaidinimą „Mousetrap".

Susikaupimo vakaras įvyko kovo mėn. 1 dieną seselių namuose. Atvyko gana didelis skaičius studentų. Kunigas Staškevičius iš Londono ir Seselė Ignė pravedė vakarą. Tema — įsipareigojimas. Pabaigoje buvo šv. mišios.

Kovo mėn. 22 dieną suruoštuose SAS CV pavasario kursuose dalyvavo keli asmenys iš Toronto. Sekantį savaitgalį kovo mėn. 29 dieną buvo suruošti SAS CV kandidatų kursai Lemont, Illinois, Ateitininkų namuose. Dalyvavo visi kandidatai studentai, kurie ruošėsi duoti įžodį.

Didįjį Penktadienį Prisikėlimo bažnyčioje studentai susirinko melstis prie Kristaus karsto.

Balandžio mėn. 7 dieną studentai padėjo moksleiviams dirbti prie laikraštėlio išleidimo.

Balandžio mėn. 18—20 d.d. Toronto ateitininkų metinė šventė. Atvyko Studentų Ateitininkų centro valdybos pirm. Edis Razma, Moksleivių Ateitininkų sąjungos centro valdybos pirm. Arvydas Žygas ir Ateitininkų Federacijos Vadas Juozas Laučka. Šventės metu davė įžodį jaunučiai, moksleiviai ir studentai.

Balandžio mėn. 27 dieną susirinkime Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė kalbėjo apie lietuvius kalinius ir patarė su jais susirašinėti.

Gegužės mėn. 4 dieną įvyko naujos valdybos rinkimai. Kitiems metams 1980—81 valdyba sudaryta iš sekančių asmenų: Antanas Rašymas — pirmininkas, Rita Rudaitytė — vicepirmininkė, Rimas Ulba — socialinių reikalų vedėjas, Algis Janušauskas — sekretorius-korespondentas, Rasa Vaidilaitė — iždininkė. R.R.

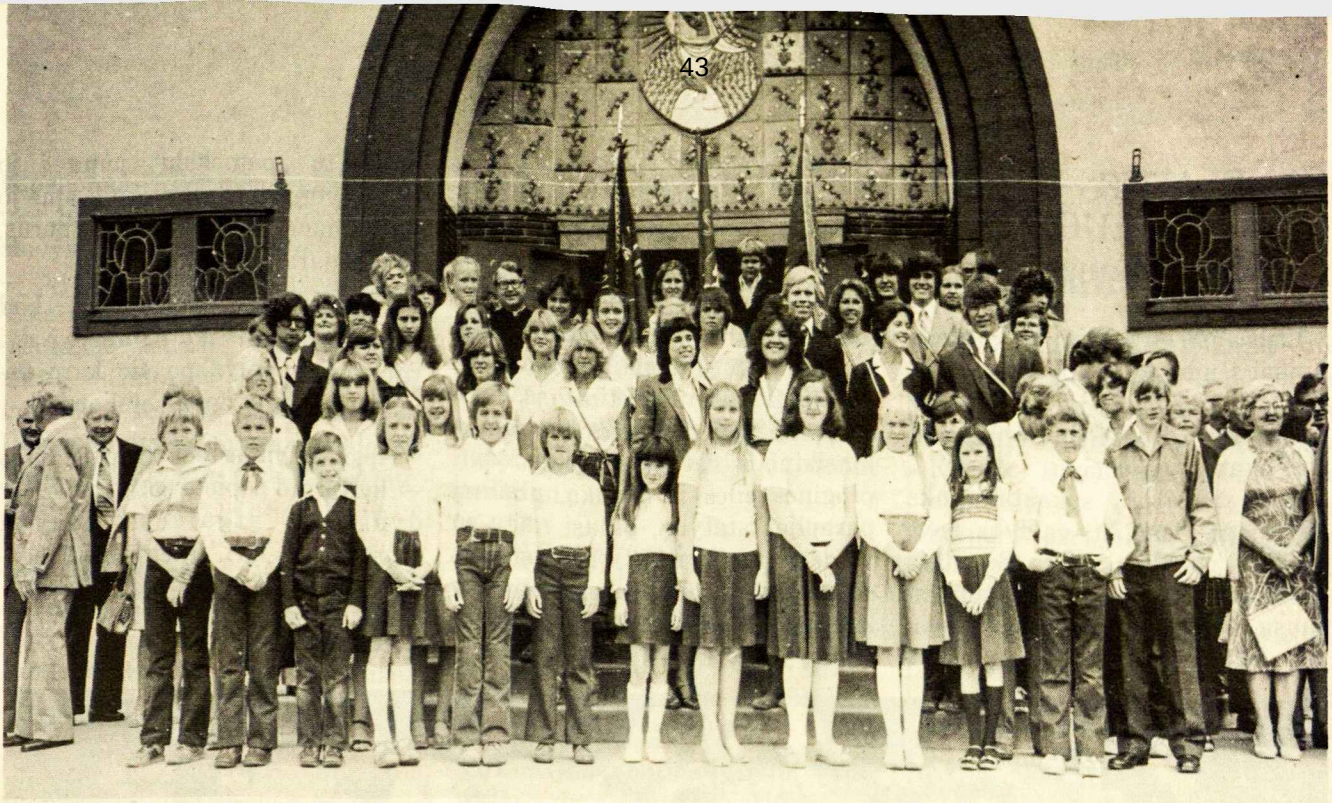

Los Angeles ateitininkų šeimos šventės dalyviai prie Šv. Kazimiero bažnyčios.

ATEITININKŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ
Los Angeles

Nuotrs. A. Polikaičio

Los Angeles ateitininkų šeimos šventė įvyko birželio 1 d. Moksleiviai, studentai ir sendraugiai susirinko prie parapijos salės, iš kur išsirikiavę su vėliavomis nuėjo į Šv. Kazimiero bažnyčią. Čia pamaldas laikė svečias iš Romos prel. L. Tulaba, kuris pasakė ir pamokslą, paliesdamas ateitininkų įsipareigojimus pakilus aukščiau kasdieniškų reikalų skirti savo darbus kilnesniems tikslams. Per Mišias lekcijas skaitė sendraugių skyriaus pirmininkas J. Motiejūnas. Pamaldoms pasibaigus, ateitininkų dvasios vadas kun. A. Olšauskas priėmė ateitininkiškus pasižadėjimus; jaunesniojo ateitininko pasižadėjimus, asistuojant globėjai D. Polikaitienei, bučiuodami vėliavą, davė E. Petraitis ir A. Palubinskas; vyresniojo moksleivio ateitininko, asistuojant M. Sandanavičiūtei-Newsom, davė P. Žmuidzinas, A. Ruzgytė, K. Palubinskas; studento ateitininko, asistuojant J. Raulinaičiui - A. Grakauskas, G. Grušas, A. Mičiulytė, V. Polikaitytė ir L. Polikaitis. Visi gavo ženklelius, o vyresnieji moksleiviai ateitininkai ir studentai gavo ir juosteles.

Tolimesnė programa buvo tęsiama salėje. Vadovaujant sendraugių pirmininkui J. Motiejūnui, prisiminti ir pagerbti mirusieji skyriaus ateitininkai. Po to vyko vaišės. Į susirinkusius kreipėsi prel. P. Celiešius, pasidžiaugdamas jaunimo sąmoningumu, ypač prisimindamas paskutinį jaunimo kongresą Europoje. Kalbėjo ir prel. L. Tulaba, iškeldamas ateitininkų organizacijos tęstinumą, apjungiant į vieną šeimą visų kartų ateitininkus. Savo parašytus rašinėlius skaitė studentai V. Polikaitytė, L. Polikaitis ir A. Mičiulytė. Apie įvyksiančią rugpiūčio mėnesį ateitininkų stovyklą painformavo J. Raulinaitis, kurioje, numatoma, vadovaus S. Čyvas (komendantas), prel. P. Celiešius, kiti vadovybės nariai: V. Bandziulis, G. Grušas, L. Polikaitis, E. Bandziulytė, R. Bureikaitė, V. Polikaitytė ir A. Mičiulytė. Taip pat buvo pravesta loterija, tvarkoma Felikso ir Saulės Palubinskų. Pabaigoje moksleiviai ir studentai suvaidino inscenizuotas pasakėčias. Šventėje dalyvavo daug žmonių — ateitininkai ir jų šeimų nariai. Šventė praėjo geroje nuotaikoje, nes viskas buvo gražiai suplanuota. Ją ruošiant, daug pasidarbavo sendraugių pirmininkas J. Motiejūnas, valdybos nariai — R. Bureikienė, P. Grušas, J. Raulinaitis, taip pat D. Polikaitienė, M. Grušienė ir daugelis kitų.

Rita Bureikaitė

Jaunučiai vaišių metu su viena iš globėjų, D. Polikaitiene.

DONELAITIS SU SENDRAUGIAIS pas Brazdžionius

Liepos 27 d. Los Angeles ateitininkai sendraugiai aplankė A. ir B. Brazdžionius jų sodyboje, Vistoje, netoli San Diego. Šeimininkai svečius skaniai pavaišino.

Apie šių metų sukaktuvininką Kristijoną Donelaitį valdyba buvo prašiusi pakalbėti poetą Brazdžionį. Kad nevargintų akademiniai sausa kalba, šeimininkas laisvai pakalbėjo apie gyventąjį metą, apie jo asmenį, kūrybą ir aplinkybes, kuriomis veikalas išvydo „dienos šviesą", t.y. Rėzos rūpesčiu buvo išspausdinta kartu su vertimu į vokiečių kalbą 1818 metais. Neįprastai įdomi Donelaičio asmenybė — aukšto universitetinio išsilavinimo pastorius, gerai pažįstąs klasikinę literatūrą, mėgstąs rašyti progines eiles ir muziką, užsiima parapijos statyba, pešasi raštu su valdžios atstovais, darbuojasi kaip sodininkas ir ūkininkas ir meniškai sako lietuviškus pamokslus. Ir dalys tų „pamokslų" įeina į jo sumanytąjį didžiulį veikalą apie jo pažįstamus parapiečius būrus, žemės darbininkus.

Likimas buvo palankus, kad visas kūrinys išliko nuoraše, o dvi rankraščio dalys po šio karo pateko į Vilniaus un-to biblioteką.

Apsilankymas pas Brazdžionius — kultūrinė popietė suteikusi daug dvasinės atgaivos. Išvyką organizavo L.A. ateitininkų sendraugių sk. pirm. J. Motiejūnas.

M.

Nuotr. Rūtos Musonytės

Dalis stovyklautojų Neringos MAS stovykloje. Tarp jų matome seselę Margaritą ir buvusį MAS CV pirm. A. Žygą.

TRUMPAI

Brazilijos ateitininkai suruošė ateitininkų susitelkimo dienas liepos 11—13 d., Lituanikoje. Dalyviai (17 suaugusių ir 13 jaunimo) diskutavo religinius klausimus bei pasisakė ateities veiklos reikalu.

Daina Kojelytė ir Sigutė Lenkauskaitė, Ateitininkų federacijos vadovybės prašomos, padėjo Brazilijos ateitininkams pravesti stovyklos programą. Stovykla įvyko liepos 19—28 d., Lituanikos stovyklavietėje, Ariboje.

Sydnėjaus ateitininkams vadovauja kun. P. Butkus, Jadvyga Burokienė, Antanas Kramilius, Edvardas Lašaitis ir Aldona Stasiūnaitė.

JAUNIAI

Jaunučių vasaros stovyklos vadovybę sudarė sekantys asmenys: kun. Antanas Saulaitis, S.J., — kapelionas, Juozas Polikaitis — komendantas, Janina Udrienė — stovyklos vadovė, Valerijus Gražulis — vyriausias berniukų vadovas, Regina Šilgalienė — vyriausia mergaičių vadovė, Vida Damušienė ir Raminta Marchertienė — gail. seserys, Elena Brazdžionytė-Weliczko — ūkvedė, P. Mainelienė — virėja, Daiva Barškėtytė, Valentina Černiauskienė, Marytė Gaižutienė, Jurgis Idzelis, Ramunė Petrulienė, Irena Polikaitienė, Darius Polikaitis, Aleksandras Radžius, Vita Reinytė ir Jurina Rugienienė — stovyklos mokytojai. Eglė Baltrušaitytė, Edis Čepulis, Vida Kašubaitė, Algis Kazlauskas, Alma Lelytė, Ginta Palubinskaitė, Rimas Puškorius, Jonas Sidrys, Laima Sidrytė, Giedrius Sodonis, Angelika Vailukaitytė, Erikas Vasiliauskas, Viktutė Venclovaitė ir Aras Žlioba — būrelių vadovai.

MOKSLEIVIAI

Sydnėjaus moksleivių ateitininkų metinė šventė įvyko gegužės 25 d. Įžodį davė 13 moksleivių.

Moksleivių ateitininkų vasaros stovykla įvyko liepos 7—20 d., Dainavoje. Dalyvavo 100 stovyklautojų. Stovyklos vadovybę sudarė: kun. Viktoras Dabušis —

kapelionas, Arvydas Žygas — komendantas, dr. Algis Norvilas — stovyklos globėjas, Rimas Gražulis — vyriausias berniukų vadovas, Vita Musonytė — vyriausia mergaičių vadovė, Vytautas Galinaitis, Gintaras Grušas, Edis Putrimas, Kęstutis Smalinskas ir Dovas Šaulys — berniukų vadovai, Dana Balčiūnaitė, Rita Bureikaitė, Angelė Mičiulytė, Vita Polikaitytė ir Daina Sidrytė — mergaičių vadovės, Kristina Veselkaitė — slaugė bei sekretorė, Mirga Bankaitytė, Alma Lelytė, P. Norkienė ir Rasa Veselkaitė — šeimininkės, Arūnas Keblys — ūkvedys, Vidas Neverauskas, Darius Polikaitis ir Linas Polikaitis — muzikos vadovai, Vidas Neverauskas ir Paulius Sidrys — paplūdymio sargai.

Wasagoje, Kanadoje moksleivių ateitininkų vasaros stovykla įvyko liepos 20—rugpiūčio 2 d. Stovyklos vadovybę sudarė: kun. L. Januška, OFM, Rūta Girdauskaitė, Linas Kaknevičius, Rimas Kasputis, Irena Petrauskienė, Linas Polikaitis, Vita Polikaitytė, Morkus Sungaila ir Žibutė Vaičiūnienė.

Neringoje, Vermonte moksleivių ateitininkų vasaros stovykla įvyko rugpiūčio 15—22 d.

Moksleivių kuopų laikraštėliai: Toronto St. Šalkauskio *Pirmyn Jaunime* (red. Ona Jurėnaitė), Cicero vysk. M. Valančiaus *Aštuntoji Diena* (red. Andrius Padleckas), Clevelando Maironio *Omega '80,* Sao Paulo dr. Eliziejaus Draugelio *Dar Kartą Dar* (red. Sandra Saldytė).

Sao Paulo dr. Eliziejaus Draugelio moksleivių kuopos valdybą sudaro Milda Remenčiūtė, Douglas Saldys, Stasys Žutautas ir dvasios vadas kun. Juozas Šeškevičius.

STUDENTAI

Studentų ateitininkų kursai JAV rytinio pakraščio ateitininkams studentams įvyko gegužės 23—25 d., miškuose esančioj stovyklavietėj prie Medford, New Jersey. Kursų tema: Tikėjimas. Kun. dr. Kęstutis Trimakas pravedė keturis pašnekesius ryšium su tikėjimo psichologiniais bei religiniais aspektais. Kun. Kajetonas Sakalauskas kalbėjo tema „Ko Dievas nori iš mūsų?“

Studentų vasaros stovykla įvyko rugpiūčio 24—31 d., Camp Tippecanoe, Ohio. Stovyklos vyraujanti tema — susipažinimas su okupuotos Lietuvos dabartine padėtimi.

SENDRAUGIAI

Londono, Anglijos, sendraugiams vadovauja Stasys Kasparas. Anglijos sendraugių skaičius — 20 asmenų.

Vokietijos sendraugiams vadovauja dr. Jonas Norkaitis ir aktyvių narių yra apie 50.

Po inž. Mečio Šilkaičio išvykimo, Chicagos ateitininkų sendraugių skyriaus valdybos pirmininkas yra Juozas Baužys.

Sendraugių vasaros stovykla įvyko rugpiūčio 3—10 d., Dainavoje. Stovyklos paskaitų temos: Politinė veikla išeivijoje — Saulius Kuprys, Jaunučių Ateitininkų sąjunga — Janina Udrienė, Bažnyčia Lietuvoje po popiežiaus Jono Paulio II išrinkimo — kun. Kazimieras Pugevičius, Mūsų muzikinis gyvenimas — Darius Lapinskas, Jauna šeima ir lietuviška veikla — Ingrida Bublienė.

SVEIKINIMAI

Ateities redakcija nuoširdžiai sveikina Brazilijoje gyvenančią Sandrą Saldytę, įsigijusią diplomą iš odontologijos.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Dr. Jurgis Balčiūnas mirė rugsėjo 6 d. Clevelande po sunkios širdies ligos. Mediciną studijavo Vytauto Didžiojo Universitete Kaune. Buvo veiklus studentas ateitininkas, vienas iš medikų korporacijos „Gaja“ įkūrėjų ir jos antrasis pirmininkas. Buvo Katalikų Veikimo Centro vyriausios valdybos narys. Vokietijoje 1949—50 lietuvių tremtinių bendruomenės krašto valdybos pirmininkas. Tremtyje atsteigė Lietuvių Raudonąjį Kryžių. Daktaro praktiką atvykęs į JAV vykdė Cambridge, Ohio ir Strasburg, Ohio. Buvo didelis Dainavos stovyklos rėmėjas. Jį Dainavoje dažnai sutikdavome sendraugių stovyklose. „Ateities“ redakcija reiškia gilią užuojautą šeimai ir artimiesiems.

Julius Staniškis mirė po ilgos ir sunkios ligos Baltimorėje. Vytauto Didžiojo Universitete studijavo teisę ir ekonomiją. Buvo vienas iš studentų ateitininkų Vytauto klubo steigėjų. Buvo VDU klinikų dir. pavaduotojas administracijos ir ūkio reikalams. Vokietijoj buvo Eichstatto lietuvių gimnazijos mokytojas. Atvykęs į JAV įsikūrė Clevelande. Buvo JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos iždininkas 1955—61. „Ateities“ redakcija reiškia nuoširdžią užuojautą Romai Staniškytei-Žilionienei ir Juliui Džiugui Staniškiui.

Nuotr. Rūtos Musonytės

Po vestuvių. Dainavos MAS stovykloje.

Laiškai

Kelias Dievop per Dievą ar žmogų?

Kun. E. Gerulio apgailestavimas — „daugiau negu LIŪDNA", — kad man „ne teocentrizmas, bet antropocentrizmas esąs vienintelis sveikas kelias Dievop", yra nenoras įžvelgti į loginę negalimybę kelio Dievop per patį Dievą: Dievas yra *tikslas,* kurio linkui savo jieš-kojimais keliaujame, bet žmogus yra *kelias,* kuriuo keliaujame. Keliauti Dievop per teocentrizmą yra tas pat, ką jieškoti akinių, turint juos ant nosies. Manau, kad tokio mąstymo klaidą suvokti yra gana nesunku: tai circulus vitiosus. Kam menkinti tą vargšą žmogelį, jei pats Dievas juo tapo? O, kas gi tasai žmogaus sudievinimas malone, jei ne *žmogaus* laimikis? Dievas tuo nieko nelaimi; laimi tik žmogus. Gi iškreipti antropocentrizmą galima taip lygiai, kaip ir teocentrizmą. Neseniai vienas mūsų dvasiškis rašė, kad Irano revoliucija atskleidė, kaip yra galima „nežmoniška religija". O kas gi galėtų neigti, jog Islamas nėra teocentrizmas? Dar sykį: žeminant kūrinį, niekad nėra aukštinamas jo kūrėjas.

Antanas Maceina
Muenster, Vakarų Vokietija

„Ateities" redakcijos vardu buvo pasiųsta visa eilė telegramų, užstojančių 18 lietuvių, teisiamų dėl demonstracijų prie Sovietų ambasados Washingtone. Žemiau spausdiname vyriausiojo redaktoriaus telegramos tekstą JAV Prezidentui Jimmy Carter, Baltųjų rūmų ir kongresmano Henry Hyde atsakymus.

Telegrama prezidentui

1980.IX.8

Gerbiamas Prezidente Jimmy Carter,

Liepos 18 d. aštuoniolika Amerikos lietuvių ramiai demonstravo prie Sovietų ambasados Washingtone paremti JAV politiką boikotuoti Maskvos olimpiadą ir reikalauti laisvės Lietuvai. Priešingai, prabėgus devynioms dienoms, du šimtai iraniečių muštynėmis demonstravo prieš Ameriką. Pirmojo įvykio pasekmė — demonstrantai tebeteisiami, Antrojo įvykio pasekmė — kaltinimus panaikinus byla nekeliama. Ar tai teisingumas, ar tai politinės naudos ieškojimas? Gerbiamas Prezidente, prašau padėti savo draugams, ne priešams. Liepkit kaltinimus tiems lietuviams panaikinti.

Su pagarba,
Dr. Kęstutis Trimakas
„Ateities" vyr. redaktorius

... ir laiškas iš Baltųjų rūmų

1980.IX.25

Mielas Dr. Trimakai:

Rašau atsiliepdama į Jūsų 1980.IX.8 telegramą, liečiančią neseniai čia Washington, D.C. vykusias protesto demonstracijas ir jų pasekmes.

Jūsų suminėtose demonstracijose areštuotieji buvo dviejų skirtingų juridinių institucijų atsakomybėje.

Trylika lietuvių kilmės asmenų yra kaltinami JAV Prokuroro įstaigos (remiantis 22 skyrium, 11—15 pastraipomis) už demonstravimą prieš svetimos šalies ambasadą.

Iraniečių demonstracijos metu suareštuotieji asmenys buvo District of Columbia teisinio patarėjo kaltinami netvarkingu elgesiu.

JAV Prokuroro įstaigos atstovas tvirtina, kad kiekviena įstaiga sprendžia, kuriuos asmenis traukti atsakomybėn.

Tikiuosi, kad atsakiau Jūsų klausimus. Jei Jūs turėtumėte kitų klausimų, prašau kreiptis į mane.

Su pagarba,
Patricia Y. Bario
Spaudos sekretoriaus atstovė

... ir kitas iš Kongreso

1980.IX.25

Mielas Kunige Trimakai:

Ačiū už Jūsų laišką.

Aš dalinuosi Jūsų pasipiktinimu dėl numatyto 18 lietuvių kilmės amerikiečių teismo už taikią demonstraciją prie Rusijos ambasados liepos mėnesį, kai tuo tarpu visi kaltinimai buvo panaikinti 192 iraniečiam „studentam", kurie suruošė muštynes Washingtone devynioms dienoms prabėgus.

Kaip pridėtas spaudai pranešimas parodo, aš jungiuosi prie kitų Kongreso narių besikreipiant į Teisingumo Departamentą, kad jis persvarstytų savo nutarimą traukti šiuos Amerikos piliečius teisman. Aš taip pat esu vienas iš H. Con. Res. 430 sponsorių — ši rezoliucija protestuoja nelygų Amerikos ir Irano piliečių traktavimą.

Tikiuosi, kad Teisingumo Departamentas iš tikrųjų persvarstys šią nelemtą bylą prieš teismui prasidedant spalio 7 d. Leisti teismui prasidėti būtų neleistinas pasityčiojimas iš teisingumo.

Dar kartą ačiū už pasidalinimą su manimi Jūsų rūpesčiu šiuo svarbiu reikalu.

Su pagarba,
Henry J. Hyde
Illinois 6 apylinkės atstovas
JAV Kongrese

Studentų kalėdinės kortelės

Studentų Ateitininkų Sąjungos Centro Valdyba atspausdins kalėdines korteles šiems metams. Prašome visus ateitininkus panaudot jas kalėdiniams sveikinimams. Jas pardavinės vietinės studentų ateitininkų draugovės. Jas taip pat galima užsakyti paštu per Centro Valdybos sekretorę Danutę Balčiūnaitę, 18712 Arrowhead, Cleveland, OH 44119, tel. 216-483-0283. Viena dėžutė su 10 kortelių kainuoja $2.50.

Ateitininkų Šalpos Fondas

Didėjanti infliacija nesulaikomai kelia pragyvenimo išlaidas. Tai neigiamai paliečia ir besimokantį jaunimą, kuris dėl didėjančių mokslui eiti išlaidų, dažnai yra verčiamas trumpesniam ar ilgesniam laikui nutraukti studijas. Tikslu pagelbėti studijuojančiam jaunimui nugalėti iškylančius finansinius sunkumus, Ateitininkų Šalpos Fondas telkia lėšas jam remti, jo ideologinei bei kūrybinei veiklai stiprinti ir visų ateitininkų savišalpai vykdyti. Fondo geradarių narių bei aukotojų sutelkiamomis lėšomis Ateitininkų Šalpos Fondas turi galimybės duoti stipendijas bei vienkartines paskolas ypač aukštesnio mokslo laipsniams siekti ar tęsti studijas aukštosiose mokyklose. Stipendijų bei paskolų reikalu kreiptis į Ateitininkų Šalpos Fondą per tą ateitininkų vienetą, kuriam prašantysis priklauso. Taip pat fondas teikia pašalpas moksleivių ir studentų ateitininkų veiklai paremti. Visuomeninei veiklai stiprinti parama teikiama per moksleivių ir studentų sąjungų centro valdybas. Ateitininkų Šalpos Fondo adresas: 2639 West 86th Street, Chicago, Ill. 60652.

Nuo administracijos stalo

Garbės prenumeratas už 1980 metus prisiuntė: dr. L. Bajorūnas (Southfield, Mich.), A. Balčytis, kun. Z. Gelažius, E. Juknevičienė, V. Kazlauskas, dr. J. Kižys, D. Kojelytė, V. Prunskis, A. Skrupskelienė, P. Spetyla, R. Stanislovaitis, I. Stravinskytė, A. Viliušis, J. Žadeikis (Chicago, Ill.), R. Bureikienė (Los Angeles, Calif.), A. Dulskienė (Palos Heights, Ill.), R. Gustainytė (Don Mills, Ont. Canda), J. Kuprionis (Van Nuys, Calif.), A. Milčienė (Manchester, Ct.), M. Noreikienė (Baltimore, Md.), dr. J. Norkaitis (Vokietija), kun. J. Pragulbickas (Elizabeth, N.J.), E. Razmienė (Joliet, Ill.), V. Rociūnas (Independence, Ohio), kun. A. Sabas (Sudbury, Ont. Canda), J. Žilionis (Cleveland, Ohio).

Aukojo „Ateičiai" paremti: 100.00 dol. — Clevelando Ateitininkai; po 50.00 dol. — V. Barisas (Tecumseh, Ont. Canda), dr. J. Dėdinas (Pittsford, N.Y.); 25.00 dol. — LMK Draugija; 20.00 dol. — JAV Bendruomenė, Los Angeles Apylinkė; po 16.00 dol. — V. Beleška (Chicago, Ill.), J. Žiūraitis (Oakville, Ont., Canda); po 10.00 dol. — M. Noreikienė (Baltimore, Md.), P. Spetyla (Chicago, Ill.); po 6.00 dol. — A. Gečaitė (Cicero, Ill.), P. Gruodis (Chicago, Ill.), A. Juška (Sterling Heights, Mich.), A. Styra (Cleveland, Ohio); po 5.00 dol. — D. Kojelytė, N. V. Krištolaitytė, J. Žadeikis (Chicago, Ill.); po 4.00 dol. — B. Neverauskas (Sterling Heights, Mich.), V. Prižgintas (Los Angeles, Calif.); po 3.00 dol. — A. Kananavičiūtė (Bristol, Pa.) kun. R. Krasauskas (Italija), J. Spurgis (Chicago, Ill.), dr. Vl. Lelis (Rochester, N.Y.); po 2.00 dol. — kun. A. Babonas (Detroit, Mich.), V. Tuškenis (Palm Springs, Calif.), dr. A. Valiuškis (Barrington, R.I.), J. Valukonis (Huntington Beach, Calif.), A. Zundė (Atlanta, Ge.); po 1.00 dol. — K. Barzdukas, J. Kučėnas (Chicago, Ill.), D. Bielinytė, H. Idzelis (Cleveland, Ohio), S. Čepas (Islington, Ont. Canda), S. Jankauskas (Detroit, Mich.), B. Juozapavičienė (Hamilton, Ont. Canda), L. Mikulionis (Sterling Heights, Mich.), J. Motiejūnas (Los Angeles, Calif.), A. Pažemėnas (Queens Village, N.Y.).

Apmokėjo „Ateities" prenumeratą, siuntinėjamą užsienio moksleivijai: 35.00 dol. — kun. J. Pragulbickas (Elizabeth, N.J.); 7.00 dol. — A. Prunskytė (Chicago, Ill.).

Nauji prenumeratoriai: D. Barzdukas (Cleveland, Ohio), J. Bradūnas (Edgemere, Md.), R. Budrys (Toronto, Ont. Canada), V. Dėdinaitė (Pittsford, N.Y.), V. Kasniūnas (Beverly Shores, Ind.), J. A. Kazlas (Hamden, Ct.), C. Masiulis (Prancūzija), P. Odinis (Vokietija), J. Pečiulis, R. Sirutis, kun. V. J. Volodka (Australija), J. V. Pikūnas (Detroit, Mich.), J. Podvoiskis (Anglija), V. Prižgintas, V. Sidrys (Los Angeles, Calif.), L. Vismanas (Rochester, N.Y.), A. Vizgaitytė (Osterville, Mass.), J. Žiūraitis (Oakville, Ont. Canada).

Už garbės prenumeratas, aukas ir naujas perenumeratas nuoširdžiai dėkoja

„Ateities" Administracija

ALp(LKA)1786
1980, Nr.9

80.725.250